

Parlamentul European

EPRS

**SERVICIUL
DE CERCETARE
AL PARLAMENTULUI
EUROPEAN**

**GHIDUL PRIVIND
FINANȚAREA UE
EDIȚIA 2023**

Numeroasele hyperlinkuri utile conținute în prezentul ghid pot fi accesate în versiunea pdf, disponibilă la adresa de mai jos sau prin scanarea codului QR.

http://www.europarl.europa.eu/EPRS/Funding_Guide.pdf

EPRS

**SERVICIUL
DE CERCETARE
AL PARLAMENTULUI
EUROPEAN**

**GHIDUL PRIVIND
FINANȚAREA UE
EDIȚIA 2023**

EDITOR

Prezentul ghid a fost întocmit de Serviciul de cercetare pentru deputați al Serviciului de Cercetare al Parlamentului European (EPRS).

Contact: eprs@ep.europa.eu

AUTORI

Vasilis Margaras, Balázs Széchy, EPRS.

VERSIUNI LINGVISTICE

Originalul: EN

Traducerile: BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, FR, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV

DECLINAREA RĂSPUNDERII ȘI DREPTURI DE AUTOR

Prezentul document li se adresează deputaților și membrilor personalului Parlamentului European și a fost elaborat ca material de referință pentru a-i sprijini în desfășurarea activității lor parlamentare. Conținutul acestui document reprezintă exclusiv responsabilitatea autorului (autorilor) și orice opinii exprimate în acesta nu reprezintă neapărat poziția oficială a Parlamentului European.

Reproducerea și traducerea documentului în scopuri necomerciale sunt autorizate, cu condiția ca sursa să fie menționată și ca Parlamentul European să fie anunțat în prealabil și să primească un exemplar.

Bruxelles © Uniunea Europeană, 2023.

Copertă: Vedere a Podului Charilaos Trikoupis Rio-Antirio din Grecia

© bigguns / Adobe Stock

PE: 747.110

	<i>PDF</i>	<i>Versiune tipărită</i>
ISBN:	978-92-848-1019-2	978-92-848-1058-1
DOI:	10.2861/961764	10.2861/832452
CAT:	QA-04-23-459-RO-N	QA-04-23-459-RO-C

CUPRINS

ACRONIME ȘI PROGRAME.....	7
INTRODUCERE	11
POLITICA REGIONALĂ A UE PROIECTE FINANȚATE DE UE ÎN TOATE REGIUNILE	
SALE	12
Fondul european de dezvoltare regională (FEDR).....	14
Fondul de coeziune.....	17
Fondul social european Plus (FSE+)	20
Fondul pentru o tranziție justă	21
REACT-EU	24
Alte fonduri și mijloace și instrumente de facilitare pentru dezvoltarea regională	25
COOPERAREA TERITORIALĂ EUROPEANĂ (INTERREG)	36
Gruparea europeană de cooperare teritorială	38
Strategii macroregionale.....	39
AGRICULTURA, DEZVOLTAREA RURALĂ.....	42
Sprijinul direct pentru venit acordat fermierilor și măsurile legate de piață	44
Dezvoltarea rurală	45
Posibilități de cercetare și inovare în agricultură.....	47
Alte oportunități legate de agricultură.....	47
TRANSPORTURI	49
Mecanismul pentru interconectarea Europei pentru transporturi.....	49
TURISMUL	53
Mecanismul de redresare și reziliență	54
Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune (FEDR/FC)	54
Fondul social european Plus (FSE+)	55
Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală	55
Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură (FEAMPA).....	55
Programul LIFE.....	55
Orizont Europa.....	55
Programul „Europa creativă”.....	55
Erasmus+	56
Fondul pentru o tranziție justă	56

Programul „Europa digitală”	56
Programul privind piața unică	56
Programul InvestEU	56
PESCUIT	58
Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură (FEAMPA)	58
NEXT GENERATION EU (NGEU) PENTRU REDRESAREA, SĂNĂTATEA, TRANZIȚIA	
DURABILĂ ȘI DIGITALĂ POST-COVID	63
Mecanismul de redresare și reziliență	65
Programul InvestEU	67
Instrumentul de sprijin tehnic	73
OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ, AFACERI SOCIALE ȘI INCLUZIUNE	75
Fondul social european Plus (FSE+)	75
Alte instrumente	80
MIGRAȚIE ȘI GESTIONAREA FRONTIERELOR	83
Fondul pentru azil, migrație și integrare (FAMI)	83
Fondul de gestionare integrată a frontierelor (FGIF)	85
SECURITATEA ȘI APĂRAREA	89
Fondul pentru securitate internă (FSI)	89
Fondul european de apărare (FEA)	91
PROTECȚIA CIVILĂ, PROTECȚIA ÎMPOTRIVA DEZASTRELOR NATURALE	93
Mecanismul de protecție civilă al Uniunii - rescEU	93
Rezerva pentru solidaritate și ajutoare de urgență (SEAR)	95
CULTURA, EDUCAȚIA, TINERETUL, SPORTUL	97
Europa creativă	97
Erasmus+	105
Corpul european de solidaritate	112
Youth Pass	113
Portalul european pentru tineret	113
Platformă electronică pentru educația adulților în Europa (EPALE)	114
Programul COSME: Erasmus pentru tineri antreprenori	114
Sport	115

Ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor	119
DREPTURI CIVILE, LIBERTĂȚI ȘI JUSTIȚIE	121
Programul Cetățeni, egalitate, drepturi și valori (CEDV)	121
Programul „Justiție”	125
Egalitatea de gen și egalitatea de șanse în alte fonduri ale Uniunii Europene	126
PROTEJAREA INTERESELOR FINANCIARE ALE UNIUNII EUROPENE ÎMPOTRIVA	
FRAUDEI	129
Programul Fiscalis	129
Programul VAMAL	130
Programul UE de luptă antifraudă	131
Protecția monedei euro împotriva falsificării -Pericles IV	132
MEDIU	134
Programul LIFE	134
Alte surse de finanțare legate de proiectele de mediu	137
Fondul de Cercetare pentru Cărbune și Oțel	141
CERCETARE, INOVARE ȘI TIC	143
Orizont Europa	143
Programul pentru cercetare și formare al EURATOM	146
Programul spațial european	146
TIC și banda largă în politica de coeziune	150
Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) în domeniul telecomunicațiilor	150
ENERGIE	152
Fondul de coeziune	153
Sprijin din partea Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE) pentru sectorul energetic	153
Fondul european de dezvoltare regională	154
Orizont Europa	154
Programul InvestEU	155
Programul LIFE	156
Mecanismul pentru o tranziție justă	156
Fondul pentru modernizare	157
Banca Europeană de Investiții	158

Fondul pentru inovare	159
Fondul european pentru eficiență energetică	159
Mecanismul de redresare și reziliență	160
REPowerEU: energie la prețuri accesibile, sigură și durabilă pentru Europa	161
SĂNĂTATE	163
UE pentru sănătate (EU4Health).....	163
Răspunsul UE la pandemia de coronavirus	165
POLITICA EXTERNĂ ȘI EXTINDEREA.....	169
Politica externă și de securitate comună.....	169
Țări și teritorii de peste mări.....	170
Asistența pentru preaderare - IPA III	171
Instrumentul european pentru cooperare internațională în materie de securitate nucleară.....	173
DEZVOLTAREA ȘI AJUTORUL UMANITAR.....	175
Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – Europa în lume (NDICI – Europa în lume).....	175
Ajutor umanitar	177
SPRIJINUL UE PENTRU UCRAINA	178
Relațiile UE-Ucraina 2014-2021	178
Sprijinul UE pentru Ucraina de la invazia rusă din 2022	179
BUGETUL UE ÎN CIFRE.....	184
PENTRU A OBȚINE INFORMAȚII ACTUALIZATE PRIVIND	
FINANȚAREA DIN PARTEA UE	187
Sfaturi suplimentare despre cum puteți solicita finanțare din partea UE	187
SURSE FOTO.....	188

ACRONIME ȘI PROGRAME

BEI	Banca Europeană de Investiții
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
COSME	Programul european pentru întreprinderi mici și mijlocii
CTE	Cooperarea teritorială europeană
C&I	Cercetare și inovare
EaSI	Programul Uniunii Europene pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială
ECHO	Protecție Civilă și Operațiuni Umanitare Europene
EEEF	Fondul european pentru eficiență energetică
EFP	Educație și formare profesională
EIAH	Platforma europeană de consiliere în materie de investiții
EIT	Institutul European de Inovare și Tehnologie
ELENA	Asistență europeană pentru energie locală
EPAL	Platforma electronică pentru educația adulților în Europa
Erasmus+	Programul Uniunii pentru educație, formare, tineret și sport
ESIF	Fondurile structurale și de investiții europene
ESPN	Rețeaua europeană de observare a dezvoltării și coeziunii teritoriale
EURES	Rețeaua europeană pentru ocuparea forței de muncă
EUSAIR	Strategia UE pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice
EUSALP	Strategia UE pentru regiunea alpină
EUSBSR	Strategia UE pentru regiunea Mării Baltice
EUSDR	Strategia UE pentru regiunea Dunării
EVS	Serviciul european de voluntariat
FAMI	Fondul pentru azil, migrație și integrare
FC	Fondul de coeziune

FEAD	Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane
FEADR	Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală
FEDR	Fondul european de dezvoltare regională
FEG	Fondul european de ajustare la globalizare
FEI	Fondul european de investiții
FEIS	Fondul european pentru investiții strategice
FEPAM	Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime
FPI	Instrumente de Politică Externă
FSE+	Fondul social european Plus
FSI	Fondul pentru securitate internă
FSUE	Fondul de solidaritate al UE
GECT	Gruparea europeană de cooperare teritorială
GMES	Monitorizare globală pentru mediu și securitate
H2020	Programul Orizont 2020 pentru cercetare și inovare al Comisiei Europene
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
INEA	Agenția Executivă pentru Inovare și Rețele
INTPA	Direcția Generală Cooperare Internațională și Dezvoltare a Comisiei Europene
IPA	Instrumentul de asistență pentru preaderare
IPARD	Instrumentul de preaderare pentru dezvoltare rurală
ITER	Reactorul termonuclear experimental internațional
JASPERS	Asistență comună în vederea sprijinirii proiectelor în regiunile europene
JESSICA	Sprijin european comun pentru investiții durabile în zonele urbane
JRC	Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene
LEADER	„Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale” - „Legăturile dintre economia rurală și acțiunile de dezvoltare”
LIFE+	Instrumentul financiar pentru mediu al UE

MIE	Mecanismul pentru interconectarea Europei (pentru infrastructura de transporturi)
ONG	Organizație neguvernamentală
PAC	Politica agricolă comună
PCF	Programul de cercetare și formare
PCP	Politica comună în domeniul pescuitului
PDR	Programe de dezvoltare rurală
PEER	Programul energetic european pentru redresare al Comisiei Europene
PEI-AGRI	Parteneriatul european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii
PROGRESS	Programul UE pentru ocuparea forței de muncă și politici sociale
REA	Agenția Executivă pentru Cercetare
REACT-EU	Asistența de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei
REDR	Rețeaua Europeană de Dezvoltare Rurală
Regulamentul privind CFM	Regulamentul privind cadrul financiar multianual
REM	Rețeaua europeană de migrație
RFCS	Fondul de Cercetare pentru Cărbune și Oțel
SCF	Sprijinul cuplat facultativ (în agricultură)
TEN-E	Rețeaua transeuropeană de energie
TEN-T	Rețeaua transeuropeană de transport
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
TIC	Tehnologia informației și comunicațiilor
Tineri NEET	Tineri care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare
URBACT	Programul UE pentru dezvoltarea urbană integrată
VNB	Venitul național brut
YEI	Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”

INTRODUCERE

Prezentul ghid a fost elaborat pentru a oferi informații autorităților regionale și locale, ONG-urilor, companiilor, profesioniștilor și cetățenilor despre modalitățile de a accesa finanțare din mai multe fonduri UE pentru proiectele lor. Acoperă finanțarea din bugetul UE pentru perioada 2021-2027 (cadrul financiar multianual), precum și instrumentul temporar Next Generation EU, creat pentru a stimula redresarea UE în urma pandemiei de coronavirus.

Fondurile sunt prezentate simplu și sunt însoțite de scurte descrieri ale oportunităților pe care le oferă.

Pentru a ușura căutarea informațiilor, autorii au împărțit principalele domenii de finanțare în subsecțiuni și au introdus hyperlinkuri pentru a facilita accesul la sursele de informații despre finanțare.

În funcție de natura, domeniul de aplicare și prioritățile proiectului pentru care solicitați finanțare, puteți găsi informații despre oportunitățile de finanțare pe care le oferă fondurile UE. Întrucât sunt publicate în mod regulat diverse cereri de propuneri/proiecte/oferte, este important să verificați cât mai des astfel de oportunități și să urmăriți site-urile naționale și ale UE care oferă informații în acest sens.

Ghidul prezintă informații esențiale despre sursele de finanțare ale UE.

Scopul său este să ajute potențialii colectori de fonduri să își planifice acțiunile cât mai precis posibil, pe baza acestor informații. Colectorii de fonduri trebuie să știe că solicitarea de finanțare din partea UE necesită o planificare atentă și un calendar adecvat. Unii solicitanți ar putea beneficia și de consiliere specializată. Fiecare secțiune a ghidului conține o listă neexhaustivă a principalilor beneficiari potențiali.

Cu acest ghid, sperăm să vă oferim o introducere despre oportunitățile de finanțare din fondurile UE, iar cu ajutorul acestor informații să puteți găsi sprijin pentru proiecte legate de activitatea profesională sau comunitatea dumneavoastră.

POLITICA REGIONALĂ A UE PROIECTE FINANȚATE DE UE ÎN TOATE REGIUNILE SALE

Politica de coeziune a Uniunii Europene (UE) vizează toate regiunile și orașele europene, și are drept scop să susțină crearea de locuri de muncă, competitivitatea întreprinderilor, creșterea economică și dezvoltarea durabilă și să îmbunătățească calitatea vieții cetățenilor.

Ea este realizată prin următoarele fonduri:

- Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), care investește în dezvoltarea socială și economică a tuturor regiunilor și orașelor din UE;
- **Fondul de coeziune** (FC), care investește în mediu și transporturi în țările UE mai puțin prospere;
- **Fondul social european Plus** (FSE+), care sprijină crearea de locuri de muncă și creează o societate echitabilă și favorabilă incluziunii sociale în țările UE;
- **Fondul pentru o tranziție justă**, care sprijină regiunile cele mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică;

- Asistența de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei (REACT-EU), care abordează efectele pandemiei de coronavirus asupra situației economice a regiunilor UE.

Politica de coeziune acoperă **toate regiunile din UE**. Cu toate acestea, majoritatea fondurilor sunt direcționate acolo unde este cea mai mare nevoie de ele: spre regiunile cu un produs intern brut (PIB) pe cap de locuitor mai mic de 75 % din media UE. Finanțarea din FEDR și FSE+ vizează trei categorii de regiuni (mai puțin dezvoltate, mai dezvoltate, în tranziție). Unele țări beneficiază de Fondul de coeziune, unele regiuni cu nevoi specifice primesc finanțare dedicată (de exemplu, regiunile ultraperiferice și regiunile care se confruntă cu provocări geografice sau demografice grave și permanente - cum ar fi zonele transfrontaliere, munții, insulele și zonele slab populate). Toate țările UE pot beneficia de Fondul pentru o tranziție justă, dar finanțarea acestuia este destinată în primul rând regiunilor cel mai puternic afectate de tranziția de la combustibilii fosili la forme de energie mai curate.

Pentru perioada 2021-2027, politica de coeziune a UE a stabilit o listă de cinci obiective de politică care sprijină creșterea economică:

1. o Europă mai competitivă și mai inteligentă;
2. o economie mai ecologică, cu emisii scăzute de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon;
3. o Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității;
4. o Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii;
5. o Europă mai aproape de cetățeni, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii.

Prioritățile fondurilor:

Fondul european de dezvoltare regională sprijină investițiile în cadrul tuturor celor cinci obiective de politică (OP), însă principalele priorități sunt obiectivele de politică 1 și 2.

Obiectivul de politică 4 este principala prioritate a Fondului social european+.

Fondul de coeziune sprijină obiectivele de politică 2 și 3.

Fondul pentru o tranziție justă oferă sprijin în cadrul obiectivelor specifice dedicate.

Potențiali beneficiari:

- autorități și organisme administrative locale, regionale și naționale;
- instituții sociale, culturale și de învățământ;
- organizații sindicale și patronale, precum și organizații care oferă formare și sprijin pentru lucrători și susținerea pieței muncii;
- ONG-uri și organizații de caritate;
- administrații publice și instituții municipale;
- întreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri), inclusiv microîntreprinderi și întreprinderi și asociații din economia socială.

Pentru a obține informații suplimentare, potențialii beneficiari ar trebui să contacteze [autoritatea de management](#) națională și regională responsabilă cu coordonarea fondurilor UE în țara/regiunea lor. Beneficiarii pot varia în funcție de componentele prioritare ale fiecărui proiect și de prioritățile majore stabilite de statele membre în mod individual.

Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)

FEDR contribuie la reducerea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni din UE. Se acordă o atenție deosebită ajustării structurale a regiunilor rămase în urmă și reconversiei regiunilor industriale aflate în declin, inclusiv prin promovarea dezvoltării durabile și prin soluționarea problemelor de mediu.

În perioada 2021-2027, fondul va contribui la următoarele obiective:

O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin inovare și sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii, precum și prin digitalizare și conectivitate digitală:

- dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;
- valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice;
- intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive;
- dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat;

- ameliorarea conectivității digitale.

Crearea unei tranziții mai ecologice, cu emisii scăzute de carbon către o Europă rezilientă, cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane durabile:

- promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- promovarea energiei din surse regenerabile în conformitate cu Directiva (UE) 2018/2001, inclusiv cu criteriile de durabilitate prevăzute în cadrul acesteia;
- dezvoltarea unor sisteme energetice, rețele și sisteme de stocare inteligente în afara rețelei energetice transeuropene (TEN-E);
- promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice;
- promovarea accesului la apă și a gestionării durabile a apelor;
- promovarea tranziției către o economie circulară și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor;
- creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare;
- promovarea producției și a distribuției de energie obținută din surse regenerabile de energie;
- promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.

O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității:

- dezvoltarea unei rețele transeuropene de transport (TEN-T) reziliente la schimbările climatice, inteligente, sigure, durabile și intermodale;
- dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.

O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii și un pilon european al drepturilor sociale implementat cu mai mult succes:

- creșterea eficienței și incluziunii piețelor forței de muncă și facilitarea accesului la locuri de muncă de calitate prin dezvoltarea infrastructurii sociale și prin promovarea economiei sociale;
- îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online;
- promovarea incluziunii socioeconomice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor dezavantajate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate care să vizeze locuințele și serviciile sociale;
- promovarea integrării socioeconomice a resortisanților țărilor terțe, inclusiv a migranților, prin acțiuni integrate care să includă locuințele și serviciile sociale;
- asigurarea accesului egal la asistență medicală și stimularea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv la asistența medicală primară, precum și promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată către îngrijirea în familie și în comunitate;
- creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială.

O Europă care este mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale:

- promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane și neurbane.

Investițiile [FEDR](#) se concentrează pe mai multe domenii cheie prioritare. Această abordare este cunoscută sub numele de „concentrare tematică”.

În funcție de nivelul de bogăție, regiunile și statele membre utilizează bugete diferite din finanțare pentru a îndeplini cele cinci obiective de politică.

De asemenea, toate regiunile și statele membre vor concentra cel puțin 8 % din alocarea lor pentru dezvoltarea urbană realizată prin parteneriate de dezvoltare

locală, utilizând diferite instrumente. Se preconizează că operațiunile realizate prin FEDR vor contribui cu 30 % din pachetul financiar global la îndeplinirea obiectivelor climatice.

FEDR va sprijini deopotrivă investițiile în infrastructură; activități de cercetare aplicată și inovare, inclusiv cercetare industrială, dezvoltare experimentală și studii de fezabilitate; investiții în accesul la servicii; investiții productive în IMM-uri și investiții care vizează protejarea locurilor de muncă existente și crearea de noi locuri de muncă; echipamente, software și active necorporale; colaborare în rețea, cooperare, schimb de experiență și activități care implică clustere de inovare, desfășurate inclusiv între întreprinderi, organizații de cercetare și autorități publice; informare, comunicare și studii; și asistență tehnică. FEDR va sprijini, de asemenea, activități de formare, învățare pe tot parcursul vieții, recalificare și educație. FEDR poate sprijini finanțarea capitalului de lucru pentru IMM-uri sub formă de granturi, dacă acest lucru este strict necesar ca măsură temporară pentru a răspunde unor circumstanțe excepționale sau neobișnuite.

Potențiali beneficiari:

- autorități și organisme administrative locale, regionale și naționale;
- organizații neguvernamentale (ONG-uri), asociații și fundații;
- întreprinderi și IMM-uri.

Fondul de coeziune

Fondul de coeziune (FC) are drept scop **reducerea disparităților economice și sociale** și promovarea dezvoltării durabile. Fondul de coeziune și Fondul european de dezvoltare regională fac ambele obiectul anumitor limitări, care sunt enumerate mai jos.

Fondul de coeziune întărește coeziunea economică, socială și teritorială a UE și dezvoltarea sa durabilă, oferind sprijin statelor membre cu un venit național brut pe cap de locuitor mai mic de 90 % din media UE.

Fondul de coeziune se axează în principal pe investiții cu capital intensiv **în domeniul mediului și al transporturilor:**

- **mediu:** Fondul de coeziune sprijină investițiile în domeniul dezvoltării durabile și al energiei care oferă beneficii pentru mediu, cu un accent deosebit pe energia din surse regenerabile. În acest context, Fondul de coeziune sprijină și reabilitarea energetică și seismică combinată;

- **transporturi:** se acordă atenție rețelelor transeuropene de transport (TEN-T), în special proiectelor prioritare de interes european identificate de UE. Fondul de coeziune susține, de asemenea, proiectele de infrastructură din cadrul [Mecanismului pentru interconectarea Europei](#).

Se preconizează că Fondul de coeziune va contribui la obiectivele climatice ale UE, dedicând 37 % din alocarea sa financiară globală activităților și eforturilor care vizează atingerea acestora.

Obiectivele specifice ale Fondului de coeziune

O economie mai ecologică, cu emisii scăzute de dioxid de carbon care face tranziția către o Europă cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane durabile. Aceasta se poate realiza prin:

- promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- promovarea energiei din surse regenerabile în conformitate cu [Directiva \(UE\) 2018/2001](#) privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, inclusiv criteriile de durabilitate prevăzute în cadrul acesteia;
- dezvoltarea unor sisteme energetice, rețele și sisteme de stocare inteligente în afara rețelei energetice transeuropene (TEN-E);
- promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice;
- promovarea accesului la apă și a gestionării durabile a apelor;
- promovarea tranziției la o economie circulară și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor;
- creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare; promovarea producției și a distribuției de energie obținută din surse regenerabile de energie;
- promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.

O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității. Aceasta se poate realiza prin:

- dezvoltarea unei rețele TEN-T reziliente la schimbările climatice, inteligente, sigure, durabile și intermodale;
- dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.

Ca parte a obiectivelor sale specifice, Fondul de coeziune poate sprijini și activități în cadrul obiectivului „Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică”, atunci când acestea:

- îmbunătățesc capacitatea autorităților responsabile de programe;
- îmbunătățesc capacitatea actorilor sectoriali sau teritoriali responsabili cu desfășurarea activităților relevante pentru punerea în aplicare a Fondului de coeziune;
- dezvoltă cooperarea cu parteneri din interiorul și din afara unui anumit stat membru. Cooperarea va include cooperarea cu parteneri din regiuni transfrontaliere, din regiuni discontinue sau din regiuni situate pe teritoriul corespunzător unei grupări europene de cooperare teritorială, unei strategii macroregionale sau maritime sau unei combinații a acestora.

Activitățile excluse din domeniul de aplicare al sprijinului acordat atât prin FEDR, cât și prin Fondul de coeziune sunt:

- dezafectarea și construirea de centrale nucleare;
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în anumite activități;
- tutunul și produsele pe bază de tutun;
- anumite întreprinderi aflate în dificultate;
- infrastructura aeroportuară, cu excepția regiunilor ultraperiferice;
- eliminarea deșeurilor în depozite de deșeuri, instalații de tratare a deșeurilor reziduale;
- combustibilii fosili (cu excepția investițiilor în vehicule nepoluante);
- infrastructura de bandă largă în zone cu acoperire deja bună;
- achiziționarea de material rulant destinat transportului feroviar, cu unele excepții.

În plus, Fondul de coeziune nu sprijină investițiile în sectorul locuințelor, decât

dacă acestea au legătură cu promovarea eficienței energetice și cu folosirea energiei din surse regenerabile.

Modalitate de implementare

Fondul este executat în cadrul [gestiunii partajate](#) și este reglementat de [Regulamentul privind dispozițiile comune](#). Colegislatorii stabilesc nivelul de finanțare și determină alocările pentru fiecare stat membru și pentru fiecare categorie de regiune. Comisia adoptă programele operaționale și cooperează cu administrațiile statelor membre în implementarea lor. Finanțarea este acordată sub formă de granturi, achiziții publice și instrumente financiare.

Potențiali beneficiari:

Autoritățile publice și regionale din **statele membre al căror VNB este mai mic de 90 % din media UE** sunt eligibile pentru sprijin din Fondul de coeziune. În perioada de finanțare 2021-2027, țările eligibile sunt: Bulgaria, Republica Cehă, Croația, Cipru, Estonia, Grecia, Ungaria, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovenia și Slovacia.

Fondul social european Plus (FSE+)

FSE+ este **principalul instrument al UE pentru a investi în oameni**, cu scopul de a construi o Uniune mai socială și mai inclusivă. FSE+ aduce o contribuție importantă la politicile UE în materie de ocupare a forței de muncă, sociale, educație și competențe, inclusiv la reformele structurale din aceste domenii. FSE+ face parte din politica de coeziune. De aceea, și mai multe resurse sunt canalizate pentru a sprijini coeziunea economică, teritorială și socială în UE, cu scopul de a reduce disparitățile dintre statele membre și regiuni. În perioada 2021-2027, pentru a simplifica lucrurile, FSE a fuzionat cu [Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor \(YEI\)](#), cu [Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane \(FEAD\)](#) și cu [Programul pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială \(EaSI\)](#), gestionat direct, pentru a deveni FSE+. FSE+ are drept scop să asigure **niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, protecție socială** echitabilă și **forță de muncă calificată și rezilientă** pentru viitoarea piață a muncii, în conformitate cu principiile stabilite în [Pilonul european al drepturilor sociale](#). Fondul social european Plus sprijină redresarea verde, digitală și rezilientă a UE în urma crizei, prin stimularea investițiilor în locuri de muncă, competențe și servicii.

Principalele obiective ale FSE+

FSE+ sprijină:

- inovarea socială;
- investiții în tineri pentru a-i ajuta să obțină o calificare și un loc de muncă de calitate, precum și pentru a-și îmbunătăți educația;
- formarea și învățarea pe tot parcursul vieții;
- investiții în consolidarea capacităților și în cooperarea transnațională/transfrontalieră pentru a contribui la condiții de muncă mai echitabile;
- inițiative de promovare a egalității de șanse pe piața forței de muncă și de ameliorare a mobilității forței de muncă;
- combaterea sărăciei în rândul copiilor și sprijinirea persoanelor celor mai vulnerabile din societate, care se confruntă cu pierderea locului de muncă și scăderea veniturilor;
- furnizarea de alimente și asistență materială de bază celor mai defavorizate persoane.

Pentru mai multe informații despre FSE+ și alte oportunități în domeniul afacerilor sociale, consultați secțiunea privind ocuparea forței de muncă, afacerile sociale și incluziunea din prezentul ghid de finanțare.

Potențiali beneficiari:

- organizații ale lucrătorilor și angajatorilor și organizații care oferă formare și sprijin pentru lucrători;
- ONG-uri și organizații caritabile, fundații și organizații cu caracter social;
- autorități guvernamentale, regionale și municipale;
- întreprinderi și asociații;
- cetățeni ai UE, tineri și copii, persoane din grupuri vulnerabile.

Fondul pentru o tranziție justă

Fondul pentru o tranziție justă (FTJ) este primul pilon al Mecanismului pentru o tranziție justă (JTM). În perioada 2021-2027, acesta va fi un instrument cheie pentru furnizarea de sprijin adaptat teritoriilor cel mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică. Acesta este pus în aplicare în cadrul gestiunii partajate, în cadrul general al politicii de coeziune - principala politică a UE de reducere

a disparităților regionale și de abordare a schimbărilor structurale din UE.

FTJ sprijină exclusiv:

- investiții productive în IMM-uri, inclusiv în microîntreprinderi și întreprinderi nou-înființate, care duc la diversificare, modernizare și reconversie economică;
- investiții în crearea de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță, care duc la crearea de locuri de muncă;
- investiții în activități de cercetare și inovare, inclusiv în cele conduse de universități și organizații de cercetare publice, și de promovare a transferului de tehnologii avansate;
- investiții în dezvoltarea de tehnologii, precum și în sisteme și infrastructuri pentru o energie curată la prețuri accesibile, inclusiv tehnologii de stocare a energiei, și în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- investiții în energia din surse regenerabile în conformitate cu [Directiva \(UE\) 2018/2001](#) privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, inclusiv criteriile de sustenabilitate stabilite în aceasta, și în eficiența energetică, inclusiv în scopul reducerii sărăciei energetice;
- investiții în mobilitatea locală inteligentă și durabilă, inclusiv în decarbonizarea sectorului local al transporturilor și a infrastructurii sale;
- reabilitarea și modernizarea rețelelor de termoficare în vederea îmbunătățirii eficienței energetice a sistemelor de termoficare și a investițiilor în producția de energie termică, cu condiția ca respectivele instalații de producere a energiei termice să fie furnizate exclusiv din surse regenerabile de energie;
- investiții în digitalizare, inovarea digitală și conectivitatea digitală;
- investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor dezafectate, în restaurarea terenurilor și inclusiv, unde este necesar, în proiecte de infrastructură verde și în proiecte de reconversie, ținându-se cont de principiul „poluatorul plătește”;
- investiții în consolidarea economiei circulare, inclusiv prin prevenirea generării de deșeuri și reducerea acestora, utilizarea eficientă a resurselor, reutilizarea, repararea și reciclarea;
- actualizarea competențelor și recalificarea lucrătorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- asistență pentru căutarea unui loc de muncă acordată persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;

- includerea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- asistență tehnică;
- alte activități în domeniile educației și incluziunii sociale, inclusiv, atunci când se justifică în mod corespunzător, investiții în infrastructură pentru centrele de formare, centrele de îngrijire a copiilor și a persoanelor în vârstă, astfel cum se indică în planurile teritoriale pentru o tranziție justă.

Fondul urmărește să atenueze costurile socioeconomice generate de tranziția climatică, sprijinind diversificarea economică și reconversia teritoriilor în cauză. Aceasta înseamnă sprijinirea investițiilor productive în IMM-uri, dar și în activități precum crearea de noi întreprinderi, cercetarea și inovarea, reabilitarea mediului, energia curată, perfecționarea și recalificarea lucrătorilor, asistența pentru căutarea unui loc de muncă și programele de includere activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, precum și activitățile care implică transformarea instalațiilor existente cu emisii ridicate de dioxid de carbon, atunci când investițiile realizate duc la reduceri substanțiale ale emisiilor și la protecția locurilor de muncă. Se preconizează că se vor mobiliza investiții în cuantum de aproape 30 de miliarde EUR.

Statele membre întocmesc, împreună cu autoritățile locale și regionale competente ale teritoriilor vizate, unul sau mai multe planuri teritoriale pentru o tranziție justă care vizează unul sau mai multe teritorii afectate corespunzătoare regiunilor de nivel NUTS 3 sau părți ale acestora, în conformitate cu modelul prevăzut în [anexa II](#). Aceste teritorii sunt teritoriile afectate în cea mai mare măsură pe baza impactului economic și social al tranziției, în special în ceea ce privește adaptarea preconizată a lucrătorilor sau pierderile preconizate de locuri de muncă în domeniul producției și al utilizării combustibililor fosili și necesitățile de transformare a proceselor de producție ale instalațiilor industriale cu cele mai mari emisii de gaze cu efect de seră.

Fondul pentru o tranziție justă face parte din [Mecanismul pentru o tranziție justă](#). Vă rugăm să rețineți că [Fondul InvestEU](#) va prevedea, de asemenea, un mecanism dedicat pentru a genera investiții suplimentare în beneficiul teritoriilor aflate în tranziție echitabilă - cele care sunt cel mai puternic afectate de consecințele socioeconomice ale tranziției ecologice - în complementaritate cu Fondul pentru tranziție echitabilă și cu Facilitatea de împrumut pentru sectorul public.

REACT-EU

REACT-EU (Asistența de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei) este unul dintre programele din cadrul noului instrument, **Next Generation EU**. Finanțarea sa este o completare a programelor din perioada 2014-2020 și o completare la alocările pentru coeziune pentru perioada 2021-2027, aducând resursele totale ale fondurilor structurale și de investiții peste nivelurile actuale și devenind cel mai important instrument de subvenții pentru o singură politică din bugetul UE. Având în vedere pandemia de coronavirus, pachetul REACT-EU a fost propus pentru regiunile cel mai grav afectate de criză. Acesta completează, de asemenea, două inițiative anterioare de investiții în răspunsul la coronavirus, realizate prin intermediul politicii de coeziune. Metoda de alocare ține seama de impactul crizei asupra produsului intern brut (PIB) și a șomajului în statele membre, cu o sumă alocată regiunilor ultraperiferice.

REACT-EU sprijină statele membre și regiunile care se confruntă cu cea mai mare nevoie de reparare a daunelor provocate de criză în contextul pandemiei de coronavirus și al consecințelor sociale ale acesteia și pregătesc o redresare verde, digitală și rezilientă a economiei lor, în vederea alocării rapide a resurselor către economia reală prin intermediul programelor operaționale existente. Aceste resurse suplimentare urmau să fie distribuite statelor membre în 2021 și 2022 din Fondul european de dezvoltare regională [FEDR, Fondul social european Plus (FSE+), Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD)], precum și Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (YEI). Măsurile de asistență tehnică pot fi, de asemenea, finanțate. Pentru a oferi un sprijin rapid regiunilor, cheltuielile efectuate începând cu 1 februarie 2020 sunt admisibile. Data finală de admisibilitate pentru aceste cheltuieli este 31 decembrie 2023.

Statele membre au flexibilitatea de a transfera fonduri între fonduri structurale, programe și categorii de regiuni. Se preconizează ca REACT-EU să contribuie cu 25 % din resursele sale financiare globale la atingerea obiectivelor climatice. În conformitate cu natura sa de instrument de remediere a crizelor, REACT-EU oferă statelor membre un nivel echitabil de flexibilitate: acesta nu le impune nicio cerință privind concentrarea tematică și le permite să canalizeze resursele REACT-EU pe care le primesc pentru a-și sprijini operațiunile finanțate prin FEDR sau FSE+, în funcție de nevoile lor. Statele membre ar trebui să acorde în continuare o atenție deosebită persoanelor care trăiesc în regiunile rurale, frontaliere, mai puțin dezvoltate, insulare, montane, slab populate și ultraperiferice, precum și în zonele afectate de tranziția industrială și de depopulare și, după

caz, să utilizeze resursele REACT-EU pentru sprijinirea persoanelor respective. De asemenea, statele membre își pot alocă resursele REACT-EU programelor transfrontaliere existente în cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană și asistenței tehnice.

Este disponibil sprijin pentru menținerea locurilor de muncă și crearea de locuri de muncă, dezvoltarea competențelor, furnizarea de capital circulant și investiții pentru IMM-uri, precum și pentru consolidarea tranziției verzi și digitale. Fondurile ar trebui direcționate către sectoarele cele mai afectate de criză, cum ar fi asistența medicală, turismul și cultura.

Alte fonduri și mijloace și instrumente de facilitare pentru dezvoltarea regională

Instrumente de dezvoltare urbană

Instrumentul Next Generation EU

Next Generation EU este un instrument temporar de redresare în valoare de peste 800 de miliarde EUR care este menit să contribuie la repararea pagubelor economice și sociale imediate provocate de pandemia de coronavirus. Europa post-COVID-19 va fi mai ecologică, mai digitală, mai rezistentă și mai bine pregătită pentru încercările actuale și viitoare. Next Generation EU aduce, de asemenea, fonduri suplimentare altor programe sau fonduri, cum ar fi Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul social european (FSE), Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD), precum și Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (YEI), Orizont 2020, InvestEU, dezvoltarea rurală sau Fondul pentru o tranziție justă (FTJ).

Elementul central al instrumentului Next Generation EU, cu împrumuturi și subvenții în cuantum de 723,8 miliarde EUR disponibile pentru a sprijini reformele și investițiile întreprinse de țările UE, este Mecanismul de redresare și reziliență. Scopul său este de a atenua impactul economic și social al pandemiei de COVID-19 și de a face economiile și societățile europene mai sustenabile, mai reziliente și mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile tranziției verzi și digitale. Statele membre lucrează la planurile lor de redresare și reziliență pentru a accesa fonduri din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență. Pentru mai multe informații despre acest fond important, consultați secțiunea privind Next Generation EU.

Agenda urbană a UE

Agenda urbană a UE este o abordare integrată și coordonată pentru a aborda dimensiunea urbană a politicilor și legislației UE și naționale. Axându-se pe teme prioritare concrete în cadrul unor parteneriate specifice, Agenda urbană urmărește să îmbunătățească calitatea vieții în zonele urbane.

Pactul de la Amsterdam, adoptat de miniștrii UE responsabili de chestiunile urbane la 30 mai 2016, a instituit Agenda urbană a UE. Pe baza principiilor subsidiarității și proporționalității, Agenda urbană se axează pe cei trei piloni ai elaborării și punerii în aplicare a politicilor UE: o mai bună reglementare, o mai bună finanțare și cunoștințe mai bune.

14 parteneriate au fost definite până în prezent pe următoarele teme:

- calitatea aerului;
- economia circulară;
- adaptarea la schimbările climatice;
- cultura și patrimoniul cultural;
- tranziția digitală;
- tranziția energetică;
- locuințele;
- includerea migranților și a refugiaților;
- achiziții publice inovatoare și responsabile;
- locurile de muncă și competențele în cadrul economiei locale;
- utilizarea sustenabilă a terenurilor și soluțiile bazate pe natură;
- mobilitatea urbană;
- sărăcia urbană;
- securitatea în spațiile publice.

Fiecare parteneriat implică, în mod voluntar și în condiții de egalitate, orașe, state membre, Comisia Europeană și părți interesate, cum ar fi ONG-urile. Împreună, ele lucrează la elaborarea și punerea în aplicare a unor acțiuni menite să abordeze cu succes încercările cu care se confruntă orașele și să contribuie la tranziția verde și la cea digitală și la alte obiective ale UE. Agenda urbană a UE este finanțată prin Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune.

Inițiativa urbană europeană

Temeiul juridic al **Inițiativei urbane europene** (IUE) este Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională/Fondul de coeziune pentru perioada 2021-2027, care prezintă, de asemenea, conținutul și cadrul strategic al inițiativei. Obiectivele globale ale propunerii sunt i) să întărească abordările integrate și participative în materie de dezvoltare urbană sustenabilă; și ii) să asigure o legătură mai puternică cu politicile UE, în special cu politica de coeziune. Inițiativa urmărește să ofere un sprijin coerent orașelor în contextul actualului peisaj fragmentat al numeroaselor inițiative, programe și instrumente aflate la dispoziția lor în cadrul politicii de coeziune.

Inițiativa urbană europeană este un instrument esențial pentru sprijinirea orașelor de toate dimensiunile, pentru consolidarea capacităților și a cunoștințelor, pentru sprijinirea inovării și pentru dezvoltarea unor soluții inovatoare transferabile și scalabile la încercările urbane pertinente pentru UE. Inițiativa urbană europeană (IUE), finanțată de Uniunea Europeană, sprijină zonele urbane de toate dimensiunile prin acțiuni inovatoare, consolidarea capacităților și a cunoștințelor, precum și prin elaborarea de politici și comunicare privind dezvoltarea urbană sustenabilă. Această inițiativă este un instrument esențial pentru sprijinirea orașelor de toate dimensiunile, pentru consolidarea capacităților și a cunoștințelor, pentru sprijinirea inovării și pentru dezvoltarea de soluții inovatoare transferabile și scalabile la încercările urbane pertinente pentru UE.

IUE oferă diferite niveluri de asistență:

- sprijinirea autorităților urbane cu o cofinanțare directă de până la 80 %, permițând orașelor din UE să experimenteze ca bancuri de testare pentru ideea lor inovatoare și să o transfere către alte orașe;
- întărirea capacităților orașelor în ceea ce privește elaborarea de strategii, politici și practici de dezvoltare urbană sustenabilă într-un mod integrat și participativ;
- asigurarea unui mediu de cunoaștere pentru orașe, pentru a asigura un acces mai ușor la cunoștințe orizontale și tematice și a partaja know-how-ul privind dezvoltarea urbană sustenabilă.

TAIEX-REGIO Peer2Peer

Instrumentul **TAIEX REGIO Peer2Peer** urmărește să promoveze schimbul de cunoștințe specializate între organismele care gestionează finanțările din cadrul Fondului european de dezvoltare regională (FEDR) și al Fondului de coeziune.

Acesta facilitează schimburile dintre organismele naționale și regionale care gestionează și administrează fonduri din FEDR și din Fondul de coeziune. El îi ajută pe funcționarii publici să facă schimb de cunoștințe, de bune practici și de abordări practice cu omologii lor din alte țări ale UE. Astfel, aceștia își îmbunătățesc capacitatea administrativă, îmbunătățind prin aceasta rezultatele în materie de investiții ale UE.

Sprijin european comun pentru investiții durabile în zonele urbane (JESSICA)

JESSICA este o inițiativă comună a Comisiei Europene și a Băncii Europene de Investiții (BEI), în colaborare cu Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (CEB). Statelor membre li se oferă posibilitatea de a folosi o parte din subvențiile acordate de UE pentru a efectua investiții rambursabile în proiecte care fac parte dintr-un plan integrat de dezvoltare urbană sustenabilă. Aceste investiții, care pot lua forma capitalurilor proprii, a împrumuturilor și/sau a garanțiilor, sunt furnizate proiectelor prin intermediul fondurilor de dezvoltare urbană și, dacă este necesar, al fondurilor de participare.

Asistență europeană pentru energie locală (ELENA)

ELENA oferă asistență tehnică pentru investițiile în eficiența energetică și energia din surse regenerabile care vizează clădirile și transportul urban inovator prin intermediul a trei pachete financiare diferite: eficiență energetică; locuințe sustenabile; și transport urban și mobilitate. În general, ELENA sprijină programe de investiții de peste 30 de milioane EUR, cu o perioadă de punere în aplicare de trei ani pentru eficiența energetică (inclusiv proiectele rezidențiale) și o perioadă de patru ani pentru transportul și mobilitatea urbană. ELENA încurajează și sprijină agregarea diferitelor proiecte pentru a spori atractivitatea acestora pentru contractanți și finanțatori. Printre activitățile admisibile pentru subvențiile ELENA se numără: studii tehnice, audituri energetice, planuri de afaceri și consultanță financiară, consultanță juridică, pregătirea procedurii de licitație, gruparea proiectelor și gestionarea proiectelor.

URBACT III

URBACT este programul UE pentru dezvoltarea urbană integrată. Acesta ajută orașele de pe teritoriul Europei să elaboreze soluții integrate la provocările urbane comune, prin crearea de rețele și schimburi de experiențe, pe baza învățămintelor desprinse din experiențele anterioare și prin identificarea de bune practici pentru îmbunătățirea politicilor urbane. URBACT este un instrument

al politicii de coeziune cofinanțat de Fondul european de dezvoltare regională, cele 27 de state membre, Norvegia și Elveția.

Programul URBACT III este organizat în jurul a patru obiective principale:

- **capacitatea de punere în aplicare a politicilor:** îmbunătățirea capacității orașelor de a gestiona politici și practici urbane sustenabile într-un mod integrat și participativ;
- **elaborarea politicilor:** îmbunătățirea elaborării de politici și practici urbane sustenabile în orașe;
- **implementarea politicilor:** îmbunătățirea punerii în aplicare a strategiilor și acțiunilor urbane integrate și sustenabile în orașe;
- **dezvoltarea și punerea în comun a cunoștințelor:** asigurarea faptului că profesioniștii și factorii de decizie de la toate nivelurile au acces la cunoștințe cu privire la toate aspectele legate de dezvoltarea urbană sustenabilă și fac schimb de know-how în domeniu în vederea îmbunătățirii politicilor de dezvoltare urbană.

Pentru a atinge aceste obiective, URBACT III pune în aplicare trei tipuri de intervenții:

1. schimburile transnaționale;
2. consolidarea capacităților;
3. capitalizarea și diseminarea.

Asistență comună în vederea sprijinirii proiectelor în regiunile europene (JASPERS)

JASPERS este un parteneriat de **asistență tehnică** între Comisia Europeană, BEI și BERD. Acesta oferă consiliere independentă țărilor beneficiare pentru a contribui la pregătirea unor proiecte majore de înaltă calitate care să fie cofinanțate de două fonduri structurale și de investiții ale UE (FEDR și Fondul de coeziune).

Asistența oferită de JASPERS poate viza:

- pregătirea proiectului; sprijin, de la identificare până la depunerea cererii de finanțare prin subvenții din partea UE;
- evaluarea independentă a calității proiectelor;
- funcția de evaluare ulterioară depunerii pentru toate proiectele majore depuse direct la Comisia Europeană;

- sarcini orizontale și sprijin strategic;
- consolidarea capacităților, inclusiv un centru de competență;
- sprijin la punerea în aplicare;
- proiecte ale Mecanismului pentru interconectarea Europei, mai ales în sectoarele feroviar și rutier;
- activitățile Platformei europene de consiliere în materie de investiții (EIAH) prin examinarea și tratarea cererilor.

Această [broșură](#) oferă informații suplimentare despre JASPERS, precum și despre modul în care se poate solicita finanțare în cadrul acestui parteneriat.

Potențialii beneficiari:

Orașe, municipalități, instituții politice și administrative cu autoritate politică.

Instrumente de dezvoltare rurală și costieră

LEADER este o metodă de dezvoltare locală utilizată de 30 de ani pentru a-i implica pe actorii locali în elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor, în luarea deciziilor și în alocarea de resurse pentru dezvoltarea zonelor lor rurale. Acesta este pus în aplicare de aproximativ 2 800 de grupuri de acțiune locală (GAL-uri), ce cuprind 61 % din populația rurală din UE și reunesc părți interesate din sectorul public, privat și din societatea civilă într-un anumit domeniu. În contextul dezvoltării rurale, LEADER este pus în aplicare în cadrul programelor naționale și regionale de dezvoltare rurală (PDR) ale fiecărui stat membru al UE. Puteți urmări activitatea [subgrupului permanent LEADER/DLRC \(dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității\)](#) care funcționează în cadrul Adunării Rețelelor rurale europene. O [bază de date](#) enumeră toate grupurile de acțiune locală (GAL) din întreaga UE, pe state membre.

Rețeaua Europeană de Dezvoltare Rurală (**REDR**) servește drept centru pentru schimbul de informații cu privire la modul în care politica de dezvoltare rurală, programele, proiectele și alte inițiative funcționează în practică și la modul în care acestea pot fi îmbunătățite pentru a obține rezultate mai bune. REDR sprijină punerea în aplicare eficace a programelor de dezvoltare rurală (PDR) ale statelor membre ale UE prin generarea și schimbul de cunoștințe, precum și prin facilitarea schimbului de informații și a cooperării în întreaga Europă rurală. Aceste activități sunt facilitate de două unități de sprijin: punctul de contact al REDR și Serviciul european de asistență pentru evaluare pentru dezvoltare rurală. O [pagină web](#) consacrată oferă știri despre rețea și activitățile sale.

În zonele în care pescuitul și acvacultura joacă un rol important în economia locală, finanțarea poate fi pusă la dispoziție pentru finanțarea grupurilor de acțiune locală în domeniul pescuitului (GALP), care includ și părțile interesate pertinente din domeniul pescuitului. Elaborându-și propriile strategii de dezvoltare locală, fiecare GAL sau GALP implică membrii comunității în luarea în considerare a celor mai presante priorități economice, sociale și de mediu pentru zona lor și a celor mai bune modalități de abordare a acestora. Personalul are rolul de a ajuta oamenii să dezvolte idei de proiecte și este disponibil un buget pentru finanțarea inițiativelor locale considerate importante pentru dezvoltarea zonei (de exemplu, investiții în noi întreprinderi, servicii, activități, formare, sensibilizare etc.).

Pentru informații suplimentare privind subvențiile și ajutoarele UE în domeniul agriculturii, a se vedea secțiunea Agricultură - Dezvoltare rurală și cea privind pescuitul, precum și secțiunea următoare a ghidului de finanțare.

Inițiativa privind noul Bauhaus european

Inițiativa Noul Bauhaus european conectează Pactul verde european la viața noastră de zi cu zi și la spațiile noastre de locuit. Ea îi invită pe toți europenii să își imagineze și să construiască împreună un viitor sustenabil și favorabil includerii, care să fie frumos pentru ochii, mințile și sufletele noastre. Creând punți de legătură între diferite medii, trecând peste discipline și bazându-se pe participarea la toate nivelurile, Noul Bauhaus European inspiră o mișcare care facilitează și orientează transformarea societăților noastre pe baza a trei valori inseparabile:

- **sustenabilitatea:** de la obiectivele climatice la circularitate, reducerea la zero a poluării și biodiversitate;
- **aspecte estetice:** calitatea experienței și stilul, dincolo de funcționalitate;
- **includere:** de la valorificarea diversității la asigurarea accesibilității și a prețurilor abordabile.

Noul Bauhaus european reunește cetățeni, experți, întreprinderi și instituții pentru a reimagina viața sustenabilă în Europa și dincolo de aceasta. Pe lângă crearea unei platforme pentru experimentare și conectare, inițiativa sprijină schimbările pozitive și prin asigurarea accesului la finanțare din partea UE pentru proiecte frumoase, sustenabile și favorabile includerii.

Linkurile de mai jos oferă informații cu privire la diferitele oportunități de finanțare ale UE în cadrul inițiativei. Mai multe cereri de propuneri sunt prezentate

în funcție de tipul principal de impact pe care îl urmăresc.

- **Mobilizarea programelor UE pentru transformarea locurilor pe teren:** aceste programe sunt dedicate integral sau contribuie parțial la cererile de propuneri privind noul Bauhaus european menite să sprijine transformarea mediului construit și a stilurilor de viață asociate la nivel local.
- **Mobilizarea programelor UE pentru transformarea unui mediu favorabil inovării:** aceste programe sunt dedicate integral sau contribuie parțial la cererile de propuneri privind noul Bauhaus european menite să sprijine inovarea care urmărește să integreze sustenabilitatea, includerea și estetica în noi soluții și produse.
- **Mobilizarea programelor UE pentru difuzarea de noi sensuri:** acestea sunt pe deplin dedicate cererilor de propuneri privind noul Bauhaus european sau să contribuie la acestea, menite să faciliteze un proces de punere sub semnul întrebării a perspectivelor noastre și a mentalității noastre în jurul valorilor esteticii, sustenabilității și includerii.

Sprijinirea comunității cipriote turce

Principalul obiectiv al **programului** este de a facilita reunificarea Ciprului prin încurajarea dezvoltării economice a comunității cipriote turce, cu un accent deosebit pe integrarea economică a insulei, pe îmbunătățirea contactelor dintre cele două comunități și cu UE și pe pregătirea adoptării corpusului legislativ al UE (acquis-ul UE) în urma unei soluționări globale a problemei cipriote.

Programul de ajutor promovează eforturile de reunificare printr-o serie de acțiuni specifice, printre care:

- promovarea dezvoltării sociale și economice în comunitatea cipriotă turcă;
- investiții în infrastructură;
- reconciliere, instaurare a unui climat de încredere și sprijin pentru societatea civilă;
- apropierea comunității cipriote turce de UE, inclusiv prin sprijinirea pregătirilor pentru punerea în aplicare a dreptului UE, odată ce se va conveni asupra unei soluționări globale a problemei cipriote.

Programul de ajutor finanțează studii, servicii, bunuri și activități care sprijină dezvoltarea economică a comunității cipriote turce. Bugetul este executat atât

prin gestiune directă de către Comisie, cât și prin gestiune indirectă (prin intermediul organizațiilor internaționale și al agențiilor statelor membre). Finanțarea este plătită sub formă de subvenții, achiziții publice și acorduri de contribuție cu organizații internaționale și cu agenții ale statelor membre.

Potențialii beneficiari:

Comunitatea cipriotă turcă este beneficiarul final, reprezentat, printre altele, de:

- organizațiile neguvernamentale;
- întreprinderile mici și mijlocii;
- fermieri;
- studenți;
- cadre didactice.

Rezerva de ajustare la Brexit

Retragerea Regatului Unit din UE a afectat statele membre ale UE și regiunile acestora în moduri diferite. Unele state membre, regiuni, sectoare sau comunități locale au fost mai afectate decât altele. Acesta este motivul pentru care rezerva de ajustare la Brexit a fost concepută pentru a sprijini toate statele membre, asigurând în același timp o concentrare puternică asupra celor mai afectate. Se acordă sprijin pentru a contracara consecințele negative economice, sociale, teritoriale și, după caz, de mediu ale retragerii Regatului Unit din UE. Nu există o programare sau o planificare prealabilă a măsurilor; în plus, rezerva prevede flexibilitate în punerea în aplicare și funcționează în conformitate cu principiul subsidiarității. [Regulamentul](#) privind rezerva de ajustare la Brexit a intrat în vigoare în octombrie 2021.

Regulamentul prevede că ar trebui utilizați trei factori pentru a calcula suma pe care fiecare țară din UE ar urma să o primească din rezervă:

- factorul legat de peștele capturat în zona economică exclusivă a Regatului Unit este utilizat pentru a aloca 656 de milioane EUR;
- factorul legat de comerț este utilizat pentru a aloca 4,5 miliarde EUR;
- factorul legat de regiunile de frontieră maritimă, care includ și Regatul Unit, este utilizat pentru a aloca 274 de milioane EUR.

Statele membre care depind în mod semnificativ de activitățile de pescuit trebuie să direcționeze un anumit procent din alocarea lor națională către pescuitul

costier la scară mică și către comunitățile locale și regionale dependente de activitățile de pescuit.

Rezerva sprijină măsurile introduse în mod specific în legătură cu retragerea Regatului Unit din UE. Acestea pot include măsuri:

- de sprijinire a întreprinderilor private și publice, în special a IMM-urilor, a lucrătorilor independenți, a comunităților locale și a organizațiilor afectate de retragerea Regatului Unit din UE;
- de sprijinire a sectoarelor economice cel mai afectate de retragerea Regatului Unit din UE;
- de sprijinire a întreprinderilor, a comunităților regionale și locale și a organizațiilor, inclusiv a sectorului pescuitului la scară mică și costier, dependente de activitățile de pescuit în apele Regatului Unit, în apele teritoriilor cu statut special sau în apele care fac obiectul acordurilor de pescuit cu statele costiere în care s-au redus posibilitățile de pescuit pentru flotele UE, ca urmare a retragerii Regatului Unit din UE;
- de sprijinire a creării de locuri de muncă și a protecției, inclusiv a locurilor de muncă verzi, a schemelor privind reducerea timpului de muncă, a recalificării și a formării în sectoarele cel mai afectate de retragerea Regatului Unit din UE;
- de asigurare a funcționării controalelor la frontieră și a controalelor vamale, sanitare și fitosanitare, de securitate și privind pescuitul, precum și a colectării impozitelor indirecte, inclusiv personalul suplimentar și formarea acestuia, precum și infrastructura;
- de facilitare a regimurilor de certificare și autorizare a produselor, de sprijinire a îndeplinirii cerințelor de stabilire, de facilitare a etichetării și marcării, de exemplu pentru standardele de siguranță, sănătate și mediu, precum și de sprijinire a recunoașterii reciproce;
- de comunicare, informare și sensibilizare a cetățenilor și a întreprinderilor cu privire la modificările aduse drepturilor și obligațiilor lor care decurg din retragerea Regatului Unit din UE;
- care vizează reintegrarea cetățenilor UE, precum și a persoanelor care au drept de ședere în UE și care au părăsit Regatul Unit ca urmare a retragerii Regatului Unit din UE.

Perioada de referință pentru cheltuieli a început retroactiv la 1 ianuarie 2020 și este programată să se încheie la 31 decembrie 2023. Cheltuielile sunt admisibile pentru o contribuție financiară din rezervă și pentru măsuri realizate înainte de

perioada de referință, dar suportate și plătite de autoritățile din statele membre la nivel național, regional sau local în cursul perioadei de referință.

Atunci când elaborează măsurile de sprijin, statele membre iau în considerare impactul variat al retragerii Regatului Unit din UE asupra diferitelor regiuni și comunități locale și concentrează contribuția financiară din rezervă asupra celor care sunt cel mai grav afectate de retragere. De asemenea, ele iau în considerare principiul parteneriatului, încurajând un dialog pe mai multe niveluri cu partenerii sociali și cu societatea civilă, cu autoritățile locale și regionale, precum și cu comunitățile din regiunile și sectoarele care au fost cel mai afectate.

O pagină web a Comisiei Europene oferă [informații](#) cu privire la alocarea provizorie către fiecare stat membru al UE din resursele rezervei de ajustare la Brexit.

COOPERAREA TERITORIALĂ EUROPEANĂ (INTERREG)

Cooperarea teritorială europeană (CTE), cunoscută mai bine sub denumirea de Interreg, promovează cooperarea dintre regiunile și țările din UE și din afara acesteia pentru a contribui la dezvoltarea lor economică și socială.

Pentru perioada 2021-2027, Interreg VI finanțează programe transfrontaliere în interiorul și în afara UE, care contribuie la punerea în aplicare a principalelor priorități ale politicii de coeziune a UE: o Europă mai competitivă și mai inteligentă; o economie mai ecologică, cu emisii scăzute de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o Europă rezilientă, cu o economie cu zero emisii nete de dioxid de carbon; o Europă mai conectată; o Europă mai socială și mai favorabilă includerii; și o Europă mai apropiată de cetățeni.

Interreg are mai multe componente:

1. Transfrontalieră (Interreg A)

- programe transfrontaliere, care sunt puse în aplicare în cadrul UE și la frontierele externe ale UE;

- 49 de programe în UE, asigurându-se că unele obstacole frontaliere devin oportunități între statele membre ale UE;
- 10 programe din cadrul Instrumentului Interreg pentru preaderare (IPA), care funcționează la frontierele UE cu țările beneficiare ale IPA. Acestea contribuie în principal la politica de extindere a UE;
- 14 programe Interreg NEXT, implementate la frontierele cu țările vecine ale UE.

2. Transnațională (Interreg B)

14 programe de cooperare transnațională vor continua să sprijine activitățile de cooperare la scară mai largă în Europa și în afara acesteia.

Patru programe transnaționale - Interreg pentru regiunea Mării Baltice, Interreg pentru regiunea Dunării, Interreg IPA Adriatic și Interreg pentru spațiul alpin - vor sprijini în mod direct strategiile macroregionale care acoperă zona lor geografică. Aproximativ 80 % din concentrarea tematică a acestora ar trebui să fie aliniată la o strategie macroregională.

Programele transnaționale legate de strategiile privind bazinele maritime, cum ar fi Interreg Atlantic sau Interreg NEXT Bazinul Mării Negre, aplică, de asemenea, concentrarea tematică.

Programele transnaționale pot beneficia de finanțare suplimentară din FEDR, IPA sau IVCDI.

3. Interregională (Interreg C)

Componenta de cooperare interregională vizează creșterea eficacității politicii de coeziune prin promovarea schimbului de experiență, a abordărilor inovatoare și a consolidării capacităților între regiuni [articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2021/1059 privind obiectivul de cooperare teritorială europeană (CTE)].

În perioada 2021-2027 vor funcționa patru programe de cooperare interregională: programul de cooperare interregională ([Interreg Europa](#)) și trei programe de colaborare în rețea ([Urbact III](#), [Interact III](#) și [ESPON](#)) care cuprind toate statele membre ale UE. Acestea oferă organismelor regionale și locale din țările UE un cadru pentru schimbul de experiență.

Programul de cooperare [Interreg Europa](#) este un program de învățare în materie de politici destinat autorităților publice din 29 de țări - UE-27, Norvegia și Elveția. Acesta promovează schimbul de experiență și transferul de bune practici între actorii de la toate nivelurile de guvernare. Încurajarea schimbului de cunoștințe

consolidează eficacitatea politicii de coeziune și ajută autoritățile să elaboreze și să pună în aplicare politici mai bune în toate celelalte domenii.

Interact asigură schimbul de experiență, informații și inovare pentru a promova cele mai bune practici și a facilita cooperarea. Scopul său este de a realiza acest lucru prin evenimente, publicații și instrumente specifice.

URBACT ajută orașele să dezvolte soluții pragmatice, noi și sustenabile, care să integreze teme economice, sociale și de mediu urbane.

Programul **ESPON** urmărește să promoveze și să stimuleze o dimensiune teritorială în dezvoltare și cooperare prin furnizarea de dovezi, transfer de cunoștințe și învățare în materie de politici către autoritățile publice și alți actori politici de la toate nivelurile.

4. Cooperarea regiunilor ultraperiferice (Interreg D)

Particularitățile regiunilor ultraperiferice sunt recunoscute printr-o componentă specifică (componenta D). Componenta D ajută aceste regiuni să coopereze cu țările și teritoriile învecinate în modul cel mai eficient și simplu. Cererile de propuneri pot fi lansate pentru finanțare combinată în cadrul FEDR și al Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare inter-națională (IVCDI).

Componenta D acoperă patru zone geografice:

- Amazonia și zona Caraibilor;
- Oceanul Atlantic de mijloc/Golful Guineei (MAC);
- Oceanul Indian;
- Canalul Mozambic.

Gruparea europeană de cooperare teritorială

Gruparea europeană de cooperare teritorială (GECT) este un instrument juridic al UE menit să faciliteze și să promoveze cooperarea transfrontalieră, transnațională și interregională, permițând statelor membre, autorităților regionale/locale, asociațiilor și oricăror alte organisme publice să înființeze grupări de cooperare cu personalitate juridică. Participarea la o GECT este opțională. Sunt admisibile pentru a deveni membre al GECT:

- statele membre;
- regiuni sau autorități locale;

- asociații;
- și orice alte organisme publice.

GECT este unică, în sensul că permite autorităților publice din diferite state membre să colaboreze și să furnizeze servicii comune, fără ca acest lucru să necesite semnarea și ratificarea unui acord internațional prealabil de către parlamentele naționale. Cu toate acestea, statele membre trebuie să fie de acord cu participarea potențialilor membri în țările lor respective. Legea aplicabilă interpretării și aplicării convenției este cea a statului membru în care se află sediul oficial al GECT.

Comitetul European al Regiunilor a elaborat o [listă](#) a GECT existente.

Strategii macroregionale

O „strategie macroregională” reprezintă un cadru integrat care abordează provocările comune cu care se confruntă statele membre și țările terțe situate în aceeași zonă geografică, care ar beneficia astfel de o cooperare consolidată ce contribuie la realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale. Strategiile macroregionale sunt aprobate de Consiliul European și pot fi legate, printre altele, de fondurile structurale și de investiții europene.

Nu există o definiție standard a unei macroregiuni. În general, aceasta desemnează o zonă care acoperă părți din diferite țări sau regiuni asociate cu una sau mai multe caracteristici sau provocări comune. Ideea care stă la baza strategiilor macroregionale ale UE este de a adăuga valoare intervențiilor, fie din partea UE, a autorităților naționale sau regionale, fie din partea sectorului terț sau a sectorului privat, într-un mod care consolidează semnificativ funcționarea macroregiunii. Strategiile macroregionale ale UE nu se bazează pe nicio finanțare suplimentară. În acest context, una dintre provocări este de a găsi modalități de utilizare mai eficiente a resurselor, a legislației și a structurilor existente în beneficiul întregii regiuni.

În UE există mai multe macroregiuni care acoperă zone vaste ce traversează mai multe frontiere naționale. Pentru fiecare dintre acestea, a fost pusă în aplicare o strategie macroregională specifică. [Strategia UE pentru regiunea Mării Baltice](#) (EUSBSR) a fost adoptată în octombrie 2009; punerea în aplicare a [Strategiei UE pentru regiunea Dunării](#) (EUSDR) a început în iunie 2011; [Strategia UE pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice](#) (EUSAIR) a fost adoptată de Comisia Europeană în 2012. [Strategia UE pentru regiunea alpină](#) (EUSALP)

a fost adoptată în 2015.

Strategia UE pentru regiunea Mării Baltice (EUSBSR) reunește opt state membre ale UE situate în jurul Mării Baltice, reprezentând 80 de milioane de locuitori sau aproape 16 % din populația UE. Aceste state membre sunt Estonia, Danemarca, Finlanda, Germania (Berlin; Brandenburg; Hamburg; Mecklenburg-Vorpommern; Schleswig-Holstein), Letonia, Lituania, Polonia și Suedia. Strategia se bazează pe trei obiective: 1) salvarea mării; 2) conectarea regiunii și 3) creșterea prosperității. EUSBSR a obținut o varietate de rezultate. Ca o realizare esențială, aceasta a reunit părți interesate din diferite țări, sectoare și de la diferite niveluri. Au fost create noi rețele și proiecte cu relevanță macroregională, iar cele existente s-au intensificat. Strategia a contribuit, de asemenea, la elaborarea și dezvoltarea politicilor (de exemplu, în domeniile energiei, navigației, mediului și schimbărilor climatice), la o mai bună punere în aplicare a legislației existente și la dezvoltarea în continuare a sinergiilor și a complementarităților dintre cadrele de cooperare existente în regiune. Oferind un cadru strategic, aceasta a conferit legitimitate cooperării macroregionale și a intensificat recunoașterea provocărilor și a oportunităților din macroregiune.

Strategia UE pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice (EUSAIR) acoperă 10 țări: patru state membre ale UE (Croatia, Grecia, Italia și Slovenia) și șase țări din afara UE (Albania, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Macedonia de Nord, San Marino și Serbia). Obiectivul general al EUSAIR este de a promova prosperitatea economică și socială și creșterea economică în regiune prin îmbunătățirea atractivității, a competitivității și a conectivității acestora. Strategia va contribui la o integrare mai bună a Balcanilor de Vest. Țările urmăresc să creeze sinergii și să promoveze coordonarea între toate teritoriile din regiunea adriatico-ionică în cele patru domenii tematice/piloni: turismul durabil, calitatea mediului, creșterea albastră și conectarea regiunii.

Strategia UE pentru regiunea Dunării abordează o gamă largă de aspecte grupate în 12 **domenii prioritare**. Fiecare domeniu prioritar este gestionat de două țări („coordonatori de domenii prioritare”). Aceste domenii sunt: mobilitatea căilor navigabile; mobilitatea feroviar-rutieră și aeriană; energia durabilă; cultură și turism; calitatea apei; riscuri de mediu; biodiversitatea, peisajele și calitatea aerului și a solului; societatea cunoașterii; competitivitatea întreprinderilor; oameni și competențe; capacitate instituțională și cooperare și securitate.

Strategia UE pentru regiunea alpină cuprinde șapte țări, printre care se numără cinci state membre ale UE (Austria, Franța, Germania, Italia și Slovenia) și două țări din afara UE (Liechtenstein și Elveția) și 48 de regiuni. Aceasta cuprinde patru domenii tematice de politică. Primul este creșterea economică și inovarea;

printre obiectivele sale se numără accesul echitabil la oportunități de angajare, pe baza competitivității ridicate a regiunii alpine. Al doilea domeniu tematic de politică este mobilitatea și conectivitatea; obiectivul său principal este accesibilitatea internă și externă durabilă pentru toți. Al treilea domeniu tematic de politică este mediul și energia; obiectivul său este de a promova un cadru de mediu mai favorabil incluziunii pentru toți și soluții energetice fiabile și regenerabile pentru viitor. Guvernanța, inclusiv capacitatea instituțională, este un alt domeniu de politică, al cărui obiectiv principal este crearea unui model solid de guvernanță macroregională pentru regiune (pentru a îmbunătăți cooperarea și coordonarea acțiunilor).

Potențiali beneficiari:

- autoritățile administrative naționale și descentralizate;
- structurile administrative și organismele decizionale de la nivel regional și local;
- ONG-uri, organizații ale societății civile, institute de cercetare.

AGRICULTURA, DEZVOLTAREA RURALĂ

Bugetul UE este și va continua să fie un motor al sustenabilității, al investițiilor în agricultura durabilă, precum și al acțiunilor climatice, al protecției mediului, al securității alimentare și al dezvoltării rurale.

Finanțarea pentru programele agricole provine din două fonduri care fac parte din bugetul general al UE:

- **Fondul european de garantare agricolă (FEGA)**, care finanțează în principal plăți directe pentru fermieri și măsuri de reglementare a piețelor agricole;
- **Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)**, care cofinanțează programele de dezvoltare rurală ale statelor membre.

FEGA și FEADR sunt puse în aplicare prin gestiune partajată între statele membre și UE. Acest lucru înseamnă, printre altele, că Comisia nu efectuează plăți direct către beneficiarii ajutorului, această sarcină fiind delegată statelor membre.

În primii doi ani ai cadrului financiar multianual 2021-2027 (CFM - cadrul de șapte ani care reglementează bugetul anual al UE), regulamentele existente privind politica agricolă comună (PAC) pentru perioada 2014-2020 continuă

să se aplice, astfel cum se prevede în [regulamentul tranzitoriu](#) adoptat la 23 decembrie 2020. Regulamentul este în vigoare pentru a asigura o tranziție lină către viitorul cadru al [planurilor strategice PAC](#).

Planurile strategice PAC urmează să fie puse în aplicare începând cu 1 ianuarie 2023. Planurile strategice vor permite un grad mai mare de flexibilitate între cele două fonduri și vor include ambițiile [Pactului verde european](#), în special ale [Strategiei „De la fermă la consumator”](#). În ansamblu, 40 % din totalul cheltuielilor PAC vor fi dedicate acțiunilor climatice.

Noua PAC se bazează pe o performanță mai flexibilă și pe o abordare bazată pe rezultate, care ia în considerare condițiile și nevoile locale, intensificând în același timp ambițiile UE în ceea ce privește durabilitatea. Aceasta este construită în jurul a 10 obiective, care constituie, de asemenea, baza pe care țările UE își elaborează planurile strategice PAC.

Aceste obiective sunt:

1. să asigure un venit decent pentru fermieri;
2. să mărească competitivitatea;
3. să îmbunătățească poziția fermierilor în lanțul alimentar;
4. să întreprindă acțiuni de combatere a schimbărilor climatice;
5. să aplice măsuri de protecție a mediului;
6. să conserve peisajele și biodiversitatea;
7. să sprijine reînnoirea generațiilor;
8. să creeze și să mențină zone rurale dinamice;
9. să protejeze calitatea alimentelor și sănătatea;
10. să îmbunătățească cunoștințele și inovarea.

Țările UE vor pune în aplicare noua PAC cu un [plan strategic PAC la nivel național](#). [Fiecare plan](#) va reuni o gamă largă de intervenții specifice care abordează nevoile specifice ale țării respective și va produce rezultate tangibile în raport cu obiectivele de la nivelul UE, contribuind în același timp la ambițiile Pactului verde european.

Noua PAC este mai echitabilă, mai ecologică, mai flexibilă și nu este dăunătoare pentru animale.

Pentru prima dată, noua PAC va include condiționalitatea socială, ceea ce înseamnă că beneficiarii PAC vor trebui să respecte elemente ale legislației UE

în domeniul social și al muncii pentru a primi fonduri PAC.

Redistribuirea sprijinului pentru venit va fi obligatorie. Statele membre vor redistribui cel puțin 10 % în beneficiul fermelor mai mici și trebuie să descrie în planul lor strategic modul în care intenționează să facă acest lucru. Sprijinul pentru tinerii fermieri va avea un nou nivel minim obligatoriu de 3 % din bugetele statelor membre pentru sprijinul pentru venit acordat în cadrul PAC tinerilor fermieri (fermieri cu vârsta de până la 40 de ani). Acesta ar putea include sprijin pentru venit, investiții sau ajutor la înființare pentru tinerii fermieri.

Statele membre vor fi obligate să propună programe ecologice. Acest nou instrument va recompensa fermierii pentru punerea în aplicare a unor practici favorabile climei și mediului (agricultura ecologică, agroecologia, gestionarea integrată a dăunătorilor etc.), precum și pentru îmbunătățirea calității vieții animalelor. Statele membre trebuie să aloce cel puțin 25 % din bugetul lor destinat sprijinului pentru venit programelor ecologice.

Cel puțin 35 % din fondurile de dezvoltare rurală vor fi alocate angajamentelor de agromediu, care promovează practicile favorabile mediului, climei și îmbunătățesc calitatea vieții animalelor.

În ceea ce privește condiționalitatea, cerințele minime pe care beneficiarii PAC trebuie să le îndeplinească pentru a primi sprijin sunt acum mai ambițioase. De exemplu, cel puțin 3 % din terenul arabil al oricărei exploatații va fi dedicat biodiversității și elementelor neproductive, cu posibilitatea ca fermierul să primească sprijin prin intermediul programelor ecologice pentru a mări acest procent la 7 %. Toate zonele umede și turbăriile vor fi protejate.

Sprijinul direct pentru venit acordat fermierilor și măsurile legate de piață

Principalul obiectiv al FEAGA este de a sprijini veniturile viabile ale fermelor și reziliența în întreaga UE pentru a mări securitatea alimentară prin intermediul politicii agricole comune. Fondul urmărește să contribuie la îndeplinirea obiectivelor UE în materie de mediu și climă prin înverzire (până în 2022) și prin programe ecologice și condiționalitate începând din 2023. Atingerea unui nivel mai ridicat de ambiție în materie de mediu, gestionarea schimbărilor climatice și protecția resurselor naturale și a biodiversității sunt priorități ale viitoarei politici agricole comune, care va intra în vigoare în 2023.

Veniturile fermierilor sunt sprijinite de Uniunea Europeană prin plăți directe

(plăți plătite anual direct în conturile bancare ale fermierilor, ca sprijin pentru venit și pentru a oferi o plasă de siguranță).

Prin intermediul FEAGA, țările UE trebuie să ofere:

- o schemă de plată de bază pentru fermieri;
- plăți directe ecologice (pentru metode agricole durabile);
- o plată pentru tinerii fermieri.

Țările UE mai pot utiliza FEAGA pentru a finanța scheme specifice prin care să ajute exploatațiile agricole mici și mijlocii, fermierii care își desfășoară activitatea în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și sectoarele care întâmpină dificultăți.

Toate plățile sunt condiționate de respectarea normelor UE privind siguranța alimentară, protecția mediului și calitatea vieții animalelor. Acestea sunt esențiale pentru ca fermierii să își poată continua activitatea, deoarece veniturile din agricultură se situează cu mult sub venitul mediu din UE.

FEAGA finanțează, de asemenea, măsuri de **sprijinire și stabilizare a piețelor agricole**, inclusiv achiziții prin intervenție publică; ajutor pentru depozitare privată; măsuri de sprijin excepționale specifice sectorului; schema UE privind aprovizionarea instituțiilor de învățământ cu fructe, legume și lapte; acțiuni de informare și de promovare; etc. Aceste măsuri funcționează ca parte a organizării comune a piețelor, cadrul pentru măsurile de piață prevăzute în cadrul PAC. Va fi introdusă o nouă rezervă pentru agricultură pentru a finanța măsurile de piață în perioade de criză.

Dezvoltarea rurală

Finanțarea pentru dezvoltarea rurală provine parțial din FEADR și parțial din surse naționale/regionale și, uneori, din surse private. Din 2021, FEADR se înscrie în cadrul fondurilor structurale și de investiții europene; după 2022, acesta se va înscrie pe deplin în cadrul planurilor strategice PAC.

Principalul obiectiv al FEADR este de a sprijini tranziția către un sector agricol pe deplin durabil și dezvoltarea unor zone rurale dinamice. Acesta finanțează contribuția politicii agricole comune la obiectivele de dezvoltare rurală ale UE:

- îmbunătățirea competitivității agriculturii;

- încurajarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice;
- realizarea unei dezvoltări socioeconomice echilibrate a zonelor și a comunităților rurale.

FEADR oferă asistență fermierilor și locuitorilor din zonele rurale pentru a mări durabilitatea și competitivitatea, inclusiv prin:

- stimularea utilizării instrumentelor digitale și tehnologice;
- acțiuni de îmbunătățire a atractivității zonelor rurale, atât pentru locuit, cât și pentru crearea de locuri de muncă;
- sprijin pentru inovare și diversificarea activităților agricole;
- revitalizarea satelor;
- protecția mediului și a biodiversității;
- acțiuni care vizează refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor legate de agricultură și silvicultură, cu un impact pozitiv asupra biodiversității, solului, apei și aerului.

Politica de dezvoltare rurală a UE este pusă în aplicare pe baza [programelor de dezvoltare rurală](#) (PDR) multianuale naționale sau regionale concepute și gestionate de statele membre sau regiunile UE și aprobate de Comisia Europeană. Fiecare program definește o strategie specifică care trebuie să răspundă nevoilor din țara sau regiunea în cauză, respectând, în același timp, prioritățile UE privind dezvoltarea rurală.

Programele de dezvoltare rurală au fost prelungite condiționat pentru 2021 și 2022. Ca urmare a acestei prelungeri, multe dintre proiectele și schemele incluse în PDR vor continua să se deruleze până la sfârșitul anului 2025.

Începând din 2023, toate noile acțiuni de dezvoltare rurală vor fi incluse în [planurile strategice PAC](#) naționale. Fiecare plan național se va axa pe o serie de obiective sociale, economice și de mediu de importanță majoră pentru agricultura, silvicultura și zonele rurale din UE.

Potențiali beneficiari:

- fermierii și părțile interesate din mediul rural;
- organisme administrative;
- autorități și instituții locale sau regionale;
- institute, instituții de învățământ;

- ONG-uri;
- întreprinderi, IMM-uri și asociații.

Posibilități de cercetare și inovare în agricultură

Pentru crearea de proiecte privind inovarea în agricultură, alimentație și silvicultură, poate fi utilă [broșura](#) privind posibilitățile de finanțare elaborată de Parteneriatul european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii (PEI-AGRI). Aceasta stabilește modalitățile de candidatură (cum, ce, unde) în cazul unei game largi de opțiuni disponibile, de exemplu, în cadrul FEADR, al Orizont 2020 sau al LIFE+.

Agricultorii pot beneficia, de asemenea, de sprijin din partea Orizont 2020 în domenii precum securitatea alimentară, agricultura și silvicultura durabile, cercetarea marină, maritimă și privind apele interioare și bioeconomia. Oportunitățile de finanțare legate de alimentație și nutriție sunt enumerate pe pagina Orizont [Portalul participanților](#).

Agricultorii. Agricultorii pot beneficia de unele acțiuni propuse de [programul COSME](#), gestionat de Agenția Executivă pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (EASME). A se vedea [Planul de acțiune Antreprenoriat 2020](#) pentru informații detaliate.

FEADR sprijină, de asemenea, transferul de cunoștințe și inovarea prin intermediul PEI-AGRI.

Alte oportunități legate de agricultură

Abordarea [LEADER](#) este o metodă locală, ascendentă, prin care se acordă sprijin comunităților locale care elaborează și pun în aplicare singure strategii de dezvoltare locală. Aceasta este o componentă obligatorie a tuturor PDR ale statelor membre și cel puțin 5 % din pachetele financiare naționale ale FEADR trebuie alocate măsurilor LEADER.

[Rețeaua Europeană de Dezvoltare Rurală](#) (REDR) se bazează pe experiența și cunoștințele actuale pentru a oferi sprijin în conceperea și punerea în aplicare a viitoarelor programe de dezvoltare rurală.

Există, de asemenea, fonduri disponibile în cadrul [Fondului social european](#) pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă în zonele rurale.

FEGA poate acorda finanțare și organismelor publice care participă la Programul de distribuire a laptelui în școli, la [Programul de încurajare a consumului de fructe în școli](#) sau la [promovarea produselor agricole](#) în UE sau în țări terțe.

Mecanismul pentru interconectarea Europei pentru transporturi

Programul „Transporturi” al Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE) este principalul instrument de finanțare al UE pentru dezvoltarea unor rețele transeuropene de transport (TEN-T) de înaltă performanță, durabile și interconectate, cu accent pe [cele nouă coridoare ale rețelei centrale](#). Programul cofinanțează proiecte care îmbunătățesc multimodalitatea, ameliorează infrastructura și promovează inovarea și noile tehnologii.

MIE 2.0 promovează rețelele interconectate și multimodale pentru a dezvolta și moderniza infrastructura feroviară, rutieră, pe căile navigabile interioare și maritimă, precum și mobilitatea în condiții de siguranță și securitate. Se acordă prioritate dezvoltării în continuare a TEN-T, cu accent pe legăturile lipsă și pe proiectele transfrontaliere cu valoare adăugată la nivelul UE. Această a doua ediție a programului se desfășoară în perioada 2021-2027.

MIE 2.0 are obiective similare cu cele ale MIE 1.0, dar cu un accent mai mare pe:

- durabilitate, decarbonizare și emisii mai scăzute;
- complementaritatea modurilor de transport.

Obiectivele principale sunt:

- să contribuie la dezvoltarea proiectelor de interes comun referitoare la rețele și infrastructuri eficiente, interconectate și multimodale pentru o mobilitate inteligentă, interoperabilă, durabilă, favorabilă incluziunii și accesibilă, în condiții sigure și securizate;
- să adapteze unele părți ale TEN-T pentru dubla utilizare a infrastructurii de transport, în vederea îmbunătățirii atât a mobilității civile, cât și a celei militare.

Sprijinul este rezervat proiectelor de interes comun care vizează:

- eliminarea blocajelor, construirea conexiunilor lipsă și, mai ales, îmbunătățirea tronsoanelor transfrontaliere;
- asigurarea de sisteme de transport durabile și eficiente pe termen lung, în vederea pregătirii pentru viitoarele fluxuri rutiere estimate, precum și permiterea decarbonizării tuturor modalităților de transport;
- optimizarea integrării și a interconectării modurilor de transport și mărirea gradului de interoperabilitate a serviciilor de transport, asigurând totodată accesibilitatea infrastructurilor de transport.

Propunerea de revizuire a [Regulamentului TEN-T](#) conține o serie de [noutăți](#), printre care:

- viteze mai mari pentru serviciile de transport feroviar prin rețeaua TEN-T (160 de kilometri pe oră pentru serviciile de transport de călători și 100 de kilometri pe oră pentru transportul de marfă);
- timp maxim de așteptare la frontiere de 15 minute pentru transportul feroviar de marfă;
- condiții de navigare corespunzătoare pentru fiecare bazin hidrografic pe căile navigabile interioare din TEN-T;
- cerințe pentru instalarea, în cadrul TEN-T, a infrastructurii de încărcare și de realimentare necesare pentru combustibilii alternativi destinați transporturilor. Aceasta ar însemna o capacitate de încărcare suficientă pentru autoturisme, camioane și camioane la o distanță de 60 km în

fiecare direcție până în 2025 în rețeaua centrală și până în 2030 pentru rețelele centrale și globale extinse;

- asigurarea unor spații de parcare sigure și securizate pentru conducătorii auto comerciali, echipate cu infrastructură pentru combustibili alternativi;
- utilizarea tehnologiilor inovatoare, cum ar fi 5G, pentru a promova în continuare digitalizarea infrastructurii de transport, pentru a mări și mai mult eficiența și pentru a îmbunătăți siguranța, securitatea și reziliența rețelei;
- creșterea rezilienței TEN-T la dezastrele naturale și provocate de om prin intermediul cerințelor de integrare a dimensiunii climatice și al evaluărilor impactului asupra mediului pentru noile proiecte, precum și la implicațiile unui accident sau ale unei defecțiuni (de exemplu, prin permiterea unor alinieri alternative ale rutelor la rețeaua principală);
- cerința ca 424 de orașe mari cu porturi, aeroporturi și terminale feroviare din TEN-T să aibă planuri de mobilitate urbană durabilă până în 2025, pentru a-și alinia măsurile legate de mobilitate (cum ar fi promovarea mobilității cu emisii zero și ecologizarea flotei urbane) la TEN-T;
- mai multe noduri de transbordare și terminale multimodale pentru pasageri în orașe pentru a facilita multimodalitatea, în special pentru ultimul kilometru al unei călătorii de pasageri sau de marfă;
- conectarea aeroporturilor mari la transportul feroviar și, atunci când este posibil, la transportul feroviar de mare viteză;
- permiterea transportului camioanelor cu trenuri la nivelul întregii rețele.

TEN-T va fi finalizată în trei etape:

1. **Până în 2030:** finalizarea TEN-T de bază la standardele TEN-T existente, cum ar fi, de exemplu, electrificarea întregii rețele feroviare și posibilitatea de a exploata trenuri cu o lungime de 740 de metri;
2. **Până în 2040:** finalizarea rețelei centrale extinse în conformitate cu noile standarde, cum ar fi viteza minimă pe linie de 160 km/h pentru transportul feroviar de călători. Noul standard, în special în ceea ce privește transportul ecologic și digitalizarea mai accentuată, se va aplica până la această dată atât pentru rețeaua centrală, cât și pentru rețeaua centrală extinsă. Obiectivul de etapă pentru 2040 a fost adăugat pentru a accelera finalizarea rețelei în vederea atingerii obiectivelor UE în materie de climă până în 2050;

3. **Până în 2050:** finalizarea întregii rețele transeuropene de transport, inclusiv a tronsoanelor din cadrul rețelei globale.

Pentru majoritatea proiectelor de transport, sprijinul financiar din partea UE nu depășește 30 % din costurile eligibile totale. Acesta poate fi majorat până la 50 % pentru studii, acțiuni cu o prioritate mai mare și acțiuni cu dublă utilizare în domeniul civil și al apărării și până la 85 % pentru proiectele în cazul cărora fondurile sunt transferate din Fondul de coeziune. În ceea ce privește lucrările efectuate în regiunile ultraperiferice, se aplică o rată maximă de cofinanțare specifică de 70 %.

Pentru a sprijini sinergiile dintre sectorul transporturilor, sectorul energetic și sectorul digital, acțiunile de realizare a obiectivelor în cel puțin două dintre aceste sectoare pot beneficia de o rată de cofinanțare mai mare, în conformitate cu un program de lucru care vizează cel puțin două dintre aceste sectoare.

Programul este pus în aplicare prin gestiune directă de către [Agenția Executivă Europeană pentru Climă, Infrastructură și Mediu \(CINEA\)](#), printr-o combinație de granturi, achiziții publice și instrumente financiare. CINEA este organizația succesoare a Agenției Executive pentru Inovare și Rețele (INEA) din 2021.

Potențiali beneficiari:

- reprezentanți ai industriei transporturilor;
- întreprinderile mici și mijlocii;
- organizațiile de cercetare;
- entități publice și private stabilite într-un stat membru sau într-o țară din afara UE asociate la program sau create în temeiul legislației UE;
- organizațiile internaționale.

Informațiile privind cererile de propuneri de proiecte în domeniul transporturilor sunt disponibile pe [site-ul CINEA](#).

UE are un rol complementar în politica în domeniul turismului, sprijinind și coordonând acțiunile întreprinse de statele membre. Nu există un buget al UE dedicat turismului pentru perioada 2021-2027. Sprijinul financiar pentru turism ar putea fi furnizat prin intermediul mai multor programe ale UE.

Turismul din întreaga UE a suferit un șoc fără precedent ca urmare a pandemiei de coronavirus, reducându-se drastic fluxurile turistice și, prin urmare, veniturile întreprinderilor din domeniul turismului. Comisia Europeană a inițiat măsuri și propuneri pentru a atenua impactul acestei crize asupra sectorului turismului din UE.

Dincolo de acest șoc imediat, sectorul turismului se confruntă cu alte provocări pe termen mai lung legate de transformarea sa verde și digitală, de competitivitate, de durabilitate și de reziliență.

Mai multe inițiative și programe ale UE pot oferi finanțare pentru investiții în turism. Pentru perioada 2021-2027, există 13 programe care ar putea fi utilizate pentru a finanța acțiuni în sectorul turismului, în cadrul gestiunii directe sau partajate, inclusiv cele create pentru a atenua impactul pandemiei.

Cadrul legislativ pentru Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) din perioada 2021-2027 include un obiectiv specific de politică legat de turismul durabil. Pe lângă acest obiectiv specific, turismul durabil poate fi sprijinit prin orice alt obiectiv de politică, atât timp cât investițiile contribuie la atingerea obiectivului și respectă condițiile sau cerințele favorizante aplicabile. Autoritățile publice din statele membre selectează proiectele care urmează să fie finanțate prin intermediul programelor operaționale (și monitorizează punerea lor în aplicare).

Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) oferă statelor membre posibilitatea de a finanța investiții și reforme, inclusiv în sectorul turismului, ca parte a **planurilor lor naționale de redresare și reziliență (PNRR)**. Finanțarea disponibilă prin MRR trebuie angajată până la sfârșitul anului 2023.

Mai jos sunt prezentate sursele de finanțare ale UE pentru turism în perioada 2021-2027 și tipurile de acțiuni sprijinite pe baza anexei I la **Raportul special nr. 27/2021 al CCE: Sprijinul acordat de UE sectorului turismului**.

Comisia a publicat, de asemenea, un **ghid online privind finanțarea UE pentru turism**. **Pagina** conține linkuri către site-urile relevante ale programelor UE care publică cele mai recente evoluții privind programele de lucru anuale sau cererile de propuneri, precum și detalii tehnice pentru fiecare program. Aceasta indică, de asemenea, exemple de proiecte bune cofinanțate din fonduri UE în trecut.

Mecanismul de redresare și reziliență

Finanțarea, astfel cum este definită în **planurile naționale de redresare și reziliență**.

Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune (FEDR/FC)

FEDR: investiții pentru consolidarea durabilității din punctul de vedere al mediului și din punct de vedere socioeconomic, precum și a rezilienței turismului pe termen lung, transformând sectorul prin învățarea din soluții inovatoare;

FC: investiții legate de turism în mediu și în rețelele transeuropene de transport, în special în regiunile cu o economie puternic dependentă de turism.

Fondul social european Plus (FSE+)

Acțiuni de sprijinire a măsurilor de ocupare a forței de muncă în rândul tinerilor; acțiuni care însoțesc tranziția verde și cea digitală prin stimularea investițiilor în locuri de muncă și oportunități de calificare.

Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală

Investiții legate de turism incluse în [planurile strategice naționale pentru politica agricolă comună](#).

Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură (FEAMPA)

Proiecte legate de turism, cum ar fi ecoturismul, turismul piscicol, gastronomia locală (restaurante cu pește și fructe de mare), cazarea, traseele turistice, scufundările, precum și sprijinirea parteneriatelor locale privind turismul costier.

Programul LIFE

Proiecte durabile din punctul de vedere al mediului legate de turism, în special cele care reduc emisiile de CO₂ prin eficiență energetică sau energie din surse regenerabile; proiecte care „conciliază” măsurile de adaptare la schimbările climatice cu turismul.

Orizont Europa

Finanțare pentru dezvoltarea de noi abordări, concepte și practici pentru un turism cultural durabil, accesibil și favorabil incluziunii (activitățile de cercetare din clusterul 2).

Programul „Europa creativă”

Finanțarea [programului „Capitalele europene ale culturii”](#); proiecte sau platforme de cooperare, inclusiv evenimente culturale sub formă de festivaluri de muzică sau de arte ale spectacolului; festivaluri de film și piețe; crearea unei

mărci a orașelor prin cultură; dezvoltarea aspectelor creative ale turismului cultural durabil, a sectoarelor designului și modei, precum și promovarea și reprezentarea acestor sectoare în afara UE.

Erasmus+

Proiecte care vizează mobilitatea, dezvoltarea competențelor și a capacității de inserție profesională a tinerilor în domeniul turismului, competențele digitale în domeniul patrimoniului cultural, învățarea ospitalității și inovarea în cercetarea în domeniul turismului.

Fondul pentru o tranziție justă

Finanțarea IMM-urilor din sectorul turismului: investiții în capital fix sau active necorporale. Sprijinirea diversificării activității economice, crearea de noi oportunități de afaceri și ajutarea oamenilor să se adapteze la o piață a forței de muncă în schimbare.

Programul „Europa digitală”

Finanțare pentru crearea de spații de date: [Spațiul european comun al datelor pentru patrimoniul cultural](#) (sprijin pentru transformarea digitală a sectorului patrimoniului cultural al Europei) și spațiul european al datelor privind mobilitatea (sprijin pentru interoperabilitate); [Rețeaua de centre europene de inovare digitală](#): sprijinirea IMM-urilor din sectorul turismului în transformarea lor digitală.

Programul privind piața unică

Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor din sectorul turismului, în special a IMM-urilor, și sprijinirea accesului lor la piețe.

Programul InvestEU

Investiții pentru consolidarea competitivității, a durabilității și a lanțurilor valorice ale turismului; măsuri durabile, inovatoare și digitale care ar putea contribui la reducerea amprentei climatice și de mediu a sectorului turismului.

Potențiali beneficiari:

- întreprinderile din sectorul turismului;
- IMM-urile;
- regiunile, autoritățile locale.

Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură (FEAMPA)

Principalul obiectiv al politicii UE în domeniul pescuitului este de a facilita utilizarea și gestionarea durabilă a resurselor marine, dezvoltarea unei economii albastre reziliente și cooperarea internațională pentru oceane sănătoase, sigure și gestionate în mod sustenabil.

Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură (FEAMPA) – anterior Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM) – contribuie la realizarea unui pescuit sustenabil și la conservarea resurselor biologice marine. Fondul este menit să:

- ajute pescarii în tranziția către un pescuit sustenabil;
- sprijine comunitățile costiere să își diversifice economiile;

- finanțeze proiecte care creează noi locuri de muncă și îmbunătățesc calitatea vieții de-a lungul coastelor europene;
- consolideze dezvoltarea durabilă a acvaculturii;
- îmbunătățească punerea în aplicare a politicii maritime;
- stimuleze creșterea unei **economii albastre durabile**.

Programul alocă **finanțare** de la bugetul Uniunii pentru sprijinirea **politicii comune în domeniul pescuitului (PCP)** a UE, a politicii maritime a UE și a angajamentelor internaționale ale UE în domeniul guvernancei oceanelor. El oferă sprijin pentru dezvoltarea de proiecte inovatoare care să asigure utilizarea durabilă a resurselor acvatice și maritime.

FEAMPA pune accentul pe următoarele priorități:

- promovarea pescuitului durabil și a refacerii și conservării resurselor biologice acvatice;
- promovarea activităților de acvacultură durabilă, precum și prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură, contribuind astfel la securitatea alimentară în UE;
- facilitarea dezvoltării unei economii albastre durabile în zonele costiere, insulare și continentale și favorizarea dezvoltării comunităților care practică pescuitul și acvacultura;
- consolidarea guvernancei internaționale a oceanelor și asigurarea siguranței, securității, curățeniei și gestionării durabile a mărilor și oceanelor.

În special, facilitează:

- tranziția către un pescuit sustenabil și cu emisii scăzute de dioxid de carbon;
- protejarea biodiversității și a ecosistemelor marine;
- furnizarea de produse pescărești de calitate și sănătoase consumatorilor din UE;
- atractivitatea socioeconomică și reînnoirea generațiilor în sectorul pescuitului, în special în ceea ce privește pescuitul costier la scară mică;
- dezvoltarea unei acvaculturi sustenabile și competitive care să contribuie la securitatea alimentară;

- îmbunătățirea competențelor și a condițiilor de muncă în sectoarele pescuitului și acvaculturii;
- vitalitatea economică și socială a comunităților costiere,
- inovarea în economia albastră sustenabilă;
- securitatea maritimă pentru a realiza un spațiu maritim sigur;
- cooperarea internațională pentru oceane sănătoase, sigure și gestionate în mod durabil.

FEAMPA finanțează acțiuni de sprijinire a îmbunătățirii uneltelor, instalațiilor și practicilor de pescuit; inovarea și sustenabilitatea sectorului economiei albastre; îmbunătățirea instalațiilor de acvacultură și ecologizarea sectorului; și calitatea și sustenabilitatea surselor alimentare marine.

Regulamentul FEAMPA conține și o **listă negativă** a operațiunilor sau cheltuielilor care nu sunt eligibile pentru sprijin din partea FEAMPA:

- operațiunile care măresc capacitatea de pescuit a unei nave de pescuit;
- achiziționarea de echipamente care sporesc capacitatea unei nave de pescuit de a găsi pește;
- construirea, achiziționarea sau importul de nave de pescuit;
- transferul navelor de pescuit către țări terțe sau schimbarea pavilionului cu pavilionul unei țări terțe, inclusiv prin crearea de întreprinderi mixte cu parteneri din țări terțe;
- încetarea temporară sau permanentă a activităților de pescuit;
- pescuitul de explorare;
- transferul dreptului de proprietate asupra unei întreprinderi;
- repopularea directă, cu excepția cazului în care această operațiune este prevăzută în mod explicit într-un act juridic al UE ca măsură de reintroducere sau ca altă măsură de conservare sau în cazul repopulării experimentale;
- construcția de noi porturi sau noi hale de litații, cu excepția noilor puncte de debarcare;
- mecanisme de intervenție pe piață care urmăresc să retragă, temporar sau definitiv, de pe piață produse pescărești sau de acvacultură în vederea reducerii ofertei pentru a preveni scăderea prețurilor sau a crește prețurile;

- investițiile la bordul navelor de pescuit necesare pentru respectarea cerințelor prevăzute de legislația UE în vigoare la momentul depunerii cererii de sprijin;
- investițiile la bordul navelor de pescuit care au desfășurat activități de pescuit timp de mai puțin de 60 de zile în cei doi ani calendaristici care precedă anul depunerii cererii de sprijin;
- înlocuirea sau modernizarea unui motor principal sau auxiliar al unei nave de pescuit.

La gestionarea programului se aplică atât forme de gestiune partajată, cât și forme de gestiune directă. Aproximativ 87 % din bugetul FEAMPA cofinanțează proiecte alături de fluxurile de finanțare naționale, fiecare stat membru primind o parte din bugetul total. Statele membre își elaborează programele operaționale naționale, specificând modul în care intenționează să investească fondurile. Odată ce programele respective sunt aprobate de Comisie, autoritățile naționale decid ce proiecte doresc să sprijine (în gestiune partajată). Aproximativ 3 % (797 de milioane EUR) din buget este fie gestionat direct (în gestiune directă) de către serviciile Comisiei Europene, fie delegat [Agenției Executive Europene pentru Climă, Infrastructură și Mediu \(CINEA\)](#).

Potențialii beneficiari care doresc să afle dacă un anumit proiect este eligibil pentru FEAMPA trebuie să se adreseze [autorității naționale](#) care se ocupă de gestionarea programului operațional în statul membru respectiv.

[Oportunitățile de licitație](#) în domeniul afacerilor maritime și al pescuitului pot fi găsite pe site-ul web al Comisiei făcând clic pe hyperlink.

Finanțarea este acordată sub formă de granturi și achiziții publice.

Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC)

Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC) le permite, de asemenea, comunităților costiere să conceapă și să pună în aplicare proiecte locale cu sprijin din partea UE. DLRC este un termen utilizat de Comisia Europeană pentru a descrie o abordare care pune în prim-plan politica tradițională de dezvoltare „de sus în jos”: localnicii preiau controlul și formează un parteneriat local care concepe și pune în aplicare o strategie de dezvoltare integrată. Parteneriatul local primește finanțare pe termen lung din FEAMPA sau din alt fond și decide modul în care este cheltuită. Parteneriatele actuale în domeniul

pescuitului au fost sprijinite de Rețeaua de monitorizare, evaluare și sprijin local în domeniul pescuitului și acvaculturii (FAMENET). Această rețea sprijină părțile interesate la punerea în aplicare a FEPAM și FEAMPA în trei domenii principale:

- monitorizarea și evaluarea punerii în aplicare a FEAMPA și a FEPAM;
- punerea în aplicare a DLRC în zonele de pescuit și acvacultură pentru a promova o economie albastră sustenabilă;
- comunicarea rezultatelor FEPAM și FEAMPA prin relatări scrise și materiale video și sprijinirea rețelei INFORM UE.

FAMENET organizează evenimente pentru autoritățile de management, experți și alte organisme pentru a comunica cu privire la cele mai recente documente de lucru, a promova dialogul și consolidarea capacităților între părțile interesate și a se asigura că toate statele membre primesc sprijinul de care au nevoie.

Potențiali beneficiari:

- pescarii;
- fermierii din domeniul acvaculturii;
- comunitățile costiere;
- organizațiile societății civile;
- oamenii de știință din domeniul marin;
- autoritățile publice;
- alte părți interesate implicate în exploatarea și gestionarea resurselor marine.

A close-up photograph showing several pairs of hands of different skin tones gently holding clumps of dark brown soil. Each clump contains a small, vibrant green seedling with several leaves. The hands are positioned in a way that suggests they are carefully nurturing or planting the seedlings. The background is softly blurred, showing more hands and soil, creating a sense of a collective effort in gardening or agriculture.

NEXT GENERATION EU (NGEU) PENTRU REDRESAREA, SĂNĂTATEA, TRANZIȚIA DURABILĂ ȘI DIGITALĂ POST-COVID

În 2020, Uniunea Europeană a oferit un răspuns fără precedent la criza provocată de coronavirus, care a lovit Europa și întreaga lume. În centrul său se află un pachet de stimulente în valoare de 2 018 de miliarde EUR în prețuri curente (1 800 de miliarde EUR la prețurile din 2018). Acesta constă în bugetul pe termen lung al UE pentru perioada 2021-2027, în valoare de 1 211 miliarde EUR (1 074 de miliarde EUR la prețurile din 2018), la care se adaugă 806,9 miliarde EUR (750 de miliarde EUR la prețurile din 2018) prin intermediul instrumentului [Next Generation EU](#), un instrument temporar de stimulare a redresării UE.

Scopul instrumentului Next Generation EU este de a contribui la repararea daunelor economice și sociale imediate cauzate de pandemia de coronavirus și de a pregăti UE pentru viitor. Instrumentul va contribui la reconstruirea unei UE post-COVID-19 mai ecologică, mai digitală, mai rezilientă și mai bine pregătită la provocările actuale și viitoare. Elementul central al instrumentului Next Generation EU este [Mecanismul de redresare și reziliență](#) – un instrument pentru

acordarea de granturi și împrumuturi pentru a sprijini reformele și investițiile în statele membre ale UE, în valoare totală de 723,8 miliarde EUR. O parte din fonduri - 338 de miliarde EUR - vor fi furnizate sub formă de granturi. Restul de 385,8 miliarde EUR va fi utilizat pentru a acorda împrumuturi din partea UE statelor membre individuale în condiții favorabile, împrumuturi care vor fi rambursate de statele membre respective.

Fondurile din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență vor fi distribuite în conformitate cu planurile naționale de redresare și reziliență elaborate de fiecare stat membru, în cooperare cu Comisia Europeană și în conformitate cu o cheie de repartizare convenită.

Next Generation EU va consolida, de asemenea, mai multe programe și politici existente ale UE, și anume:

- **politica de coeziune** în cadrul Asistenței de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei (**REACT-EU**), pentru a contribui la abordarea consecințelor economice ale pandemiei în primii ani ai redresării;
- **Fondul pentru o tranziție justă**, pentru a garanta că tranziția către neutralitatea climatică funcționează pentru toți;
- **Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală**, pentru a sprijini fermierii;
- **InvestEU**, pentru a sprijini eforturile de investiții ale întreprinderilor din UE;
- **rescEU**, pentru a garanta că mecanismul de protecție civilă al UE are capacitatea de a răspunde la situații de urgență la scară largă;
- **Orizont Europa**, pentru a se asigura că UE are capacitatea de a finanța mai multă excelență în cercetare.

Pentru a finanța instrumentul Next Generation EU, UE se va împrumuta de pe piețe. Rambursarea se va face pe termen lung, până în 2058. Acest lucru va evita exercitarea unei presiuni imediate asupra finanțelor naționale ale statelor membre, permițându-le să își concentreze eforturile asupra redresării.

Peste 50 % din bugetul pe termen lung al UE și al Next Generation EU va fi utilizat în sprijinul următoarelor priorități:

- cercetare și inovare, prin intermediul programului Orizont Europa;
- tranziții climatice și digitale echitabile, prin intermediul Fondului pentru o tranziție justă și al programului Europa digitală;

- pregătire, redresare și reziliență, prin intermediul Mecanismului de redresare și reziliență, al mecanismului de protecție civilă al UE (rescEU) și al programului în domeniul sănătății, EU4Health.

Aproximativ 30 % din bugetul pe termen lung al UE și al Next Generation EU va fi cheltuit pentru combaterea schimbărilor climatice. Aceste fonduri fac parte dintr-un plan de investiții major pe care UE îl va pune în aplicare pentru a înverzi economia. El va combina fondurile publice ale UE și cele naționale, precum și investițiile publice și private pentru a sprijini UE pe calea către neutralitatea climatică până în 2050.

Mecanismul de redresare și reziliență

[Mecanismul de redresare și reziliență \(MRR\)](#), care a intrat în vigoare la 19 februarie 2021, este un instrument temporar de redresare. Scopul său este de a ajuta UE să își atingă obiectivul de neutralitate climatică până în 2050 și de o înscrie pe calea tranziției digitale, creând locuri de muncă și stimulând creșterea economică în același timp. Acesta finanțează reforme și investiții în statele membre de la începutul pandemiei, în februarie 2020, și va continua să facă acest lucru până la 31 decembrie 2026. MRR oferă sprijin financiar la scară largă investițiilor publice în proiecte din șase domenii cheie (piloni): tranziția verde; transformarea digitală; coeziunea economică, productivitatea și competitivitatea; coeziunea socială și teritorială; reziliență economică, socială, instituțională și în domeniul sănătății; și politici pentru generația următoare. Sprijinul este acordat sub formă de granturi (338 de miliarde EUR) și împrumuturi (385,8 miliarde EUR), în prețuri curente.

Componenta de grant a MRR este distribuită între țările UE în funcție de mai multe criterii de alocare. Printre acestea se numără produsul intern brut (PIB) pe cap de locuitor, nivelurile șomajului, populația și impactul crizei provocate de coronavirus.

Pentru a primi sprijin din partea MRR, țările UE trebuie să prezinte Comisiei planuri de redresare și reziliență, explicând modul în care vor cheltui banii. Aceste planuri ar trebui să țină seama de provocările identificate în [semestrul european](#), în special în [recomandările specifice fiecărei țări](#) din 2019 și 2020. În plus, planurile respective trebuie să stabilească agenda statului membru în cauză în materie de reforme și investiții. Planurile de redresare și reziliență eligibile pentru finanțare în temeiul MRR trebuie să cuprindă și măsuri de implementare a reformelor și a investițiilor publice prin intermediul unui pachet cuprinzător

și coerent, care pot include și programe publice destinate să încurajeze investițiile private. Comisia va evalua aceste planuri, iar, apoi, Consiliul European le va aproba. Fondurile vor fi vărsate în funcție de atingerea obiectivelor și țințelor pe care statele membre s-au angajat să le respecte.

Astfel cum s-a menționat mai sus, Mecanismul de redresare și reziliență se aplică domeniilor de politică relevante la nivelul UE. Ele sunt structurate în șase piloni:

1. tranziția verde;
2. transformarea digitală;
3. creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv coeziunea economică, locuri de muncă, productivitate, competitivitate, cercetare, dezvoltare și inovare, precum și o piață internă funcțională, cu IMM-uri puternice;
4. coeziunea socială și teritorială;
5. sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională, în scopul, printre altele, de a crește nivelul de pregătire pentru situații de criză și capacitatea de reacție la criză;
6. politici pentru generația următoare, copii și tineret, cum ar fi educația și competențele.

Sprijinul acordat în cadrul MRR se adaugă sprijinului acordat în cadrul altor programe și instrumente ale UE. Reformele și proiectele de investiții pot beneficia de sprijin din partea altor programe și instrumente ale UE, cu condiția ca acest sprijin să nu acopere aceleași costuri.

În afară de granturi, MRR are și o componentă de împrumut. Până la 31 decembrie 2023, la cererea unui stat membru, Comisia poate acorda statului membru în cauză un împrumut pentru implementarea planului său de redresare și reziliență. Există un plafon pentru volumul maxim al împrumuturilor pentru fiecare stat membru, și anume 6,8 % din VNB-ul său. Angajarea fondurilor se poate face până la sfârșitul anului 2023.

Aproximativ 20 % din fondurile Mecanismului de redresare și reziliență vor fi investite în transformarea digitală a UE. Aceste fonduri vor ajuta UE să investească mai mult în supercalcul, inteligență artificială, securitate cibernetică, competențe digitale avansate și utilizarea pe scară mai largă a tehnologiilor digitale în întreaga economie și societate.

În plus, MRR va contribui la integrarea acțiunilor climatice și a durabilității mediului prin sprijinirea măsurilor care reprezintă cel puțin 37 % din alocarea totală a

planurilor de redresare și reziliență ale statelor membre. MRR va contribui, de asemenea, la integrarea acțiunilor din domeniul biodiversității în politicile UE. Reformele și investițiile incluse în planurile de redresare și reziliență ale statelor membre vor include principiul de „a nu aduce prejudicii semnificative”, ceea ce înseamnă că acestea nu trebuie să contravină obiectivelor climatice și de mediu.

Pentru 70 % din totalul de 312,5 miliarde EUR disponibil sub formă de granturi, cheia de repartizare se va baza pe populația fiecărui stat membru (inversul PIB-ului său pe cap de locuitor) și pe rata medie a șomajului din ultimii cinci ani (2015-2019) în raport cu media UE. Pentru restul de 30 %, în locul ratei șomajului (2015-2019), se va lua în considerare pierderea observată în termeni de PIB real în 2020 și pierderea cumulată observată în termeni de PIB real în perioada 2020-2021.

Planurile statelor membre trebuie să propună un set coerent de reforme și proiecte de investiții publice care să fie puse în aplicare până la sfârșitul anului 2026. Finanțarea va fi disponibilă timp de trei ani (până la 13 % din prefinanțare va fi disponibilă după aprobarea planurilor). Proiectele începute la 1 februarie 2020 și ulterior sunt eligibile pentru sprijin.

Mai multe informații despre programarea și alocarea finanțării pentru fiecare stat membru în parte sunt disponibile pe [pagina de internet](#) a Mecanismului de redresare și reziliență.

Programul InvestEU

Programul InvestEU este un mecanism unic de sprijin pentru investiții pentru perioada 2021-2027. Acesta reunește diverse instrumente financiare ale UE pentru politici interne sprijinite anterior prin diferite fonduri și programe legate de bugetul UE. [InvestEU](#) sprijină investițiile durabile, inovarea și crearea de locuri de muncă în UE. Scopul său este de a oferi finanțare pe termen lung întreprinderilor și de a sprijini politicile UE de redresare în urma unei crize economice și sociale profunde. Garanția sa se ridică la 26,2 miliarde EUR, cu provizioane din CFM și resurse din Next Generation EU. Investițiile totale care urmează să fie mobilizate pe această bază sunt estimate la peste 372 de miliarde EUR în perioada 2021-2027. Acesta reunește, în același cadru, Fondul european pentru investiții strategice și alte 13 instrumente financiare ale UE.

InvestEU a fost conceput astfel încât să asigure beneficii tuturor statelor membre, indiferent de dimensiunea lor sau de evoluția pieței lor financiare. Nu există pachete financiare naționale, deoarece este vorba despre un instrument bazat

pe piață și pe cerere. Statele membre pot alocă sume către InvestEU din fondurile care fac obiectul gestiunii partajate și din Mecanismul de redresare și reziliență. InvestEU sprijină următoarele [domenii de politică](#):

Sectorul energiei:

- extinderea producerii, a furnizării sau a utilizării de energie din surse regenerabile curată și durabilă, precum și a surselor și soluțiilor de energie sigure și durabile, cu emisii scăzute sau zero;
- eficiența energetică și reducerea consumului de energie (cu un accent deosebit asupra reducerii cererii prin gestionarea cererii de energie și reabilitarea clădirilor);
- dezvoltarea și modernizarea infrastructurilor energetice durabile și transformarea acestora în infrastructuri inteligente, în special tehnologiile de stocare, interconexiunile rețelelor electrice între statele membre și rețelele inteligente, atât la nivelul transportului cât și la cel al distribuției;
- dezvoltarea unor sisteme inovatoare de încălzire cu emisii zero și cu emisii scăzute și producerea combinată de energie electrică și termică;
- producția și furnizarea de combustibili sintetici durabili din surse regenerabile/neutre din punctul de vedere al emisiilor de dioxid de carbon și din alte surse sigure și durabile cu emisii zero și cu emisii scăzute, biocombustibili, biomasă și combustibili alternativi, inclusiv combustibili pentru toate modurile de transport;
- infrastructura pentru captarea și stocarea carbonului în procese industriale, în centrale de bioenergie și în unități de producție pentru a realiza tranziția energetică;
- infrastructura critică, fie fizică, fie virtuală, inclusiv elemente de infrastructură identificate ca fiind critice, precum și terenuri și bunuri imobile esențiale pentru utilizarea unei astfel de infrastructuri critice și furnizarea de bunuri și servicii necesare pentru exploatarea și întreținerea infrastructurii critice.

Sustenabilitatea:

- proiecte care sprijină dezvoltarea infrastructurii rețelei transeuropene de transport (TEN-T), inclusiv întreținerea și siguranța infrastructurii, nodurile urbane ale TEN-T, porturile maritime și interioare, aeroporturile, terminalele multimodale și conectarea acestor terminale multimodale la TEN-T;

- proiecte de mobilitate urbană inteligentă și durabilă care vizează moduri de transport urban cu emisii scăzute, inclusiv soluții pe căile navigabile interioare și soluții inovatoare de mobilitate, accesibilitate nediscriminatorie, reducerea poluării atmosferice și fonice, consumul de energie, rețelele de orașe inteligente, întreținerea și creșterea nivelurilor de siguranță;
- infrastructura feroviară, alte proiecte feroviare, infrastructura căilor navigabile interioare, proiecte de transport public, porturile maritime și autostrăzile maritime;
- proiecte de menținere sau de modernizare a infrastructurii de transport existente, inclusiv a autostrăzilor TEN-T, atunci când sunt necesare pentru modernizarea, menținerea sau îmbunătățirea siguranței rutiere, dezvoltarea serviciilor STI sau garantarea integrității și standardelor infrastructurii, pentru crearea de zone și structuri de parcare sigure și de stații de reîncărcare electrică și de alimentare cu combustibili alternativi.

Mediul:

- apa, inclusiv alimentarea cu apă potabilă și salubritatea, precum și eficiența rețelilor, reducerea pierderilor, infrastructura pentru colectarea și epurarea apelor uzate, infrastructura din zonele de coastă și alte infrastructuri verzi având legătură cu apa;
- infrastructura de gestionare a deșeurilor;
- proiecte și întreprinderi în domeniul gestionării resurselor de mediu și al tehnologiilor sustenabile;
- consolidarea și refacerea ecosistemelor și a serviciilor aferente, inclusiv prin sprijinirea naturii și a biodiversității prin proiecte de infrastructură verde și albastră;
- dezvoltarea urbană, rurală și costieră sustenabilă;
- acțiuni din domeniul schimbărilor climatice, adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora, inclusiv reducerea riscului de dezastre;
- proiecte și întreprinderi care pun în aplicare economia circulară prin integrarea aspectelor care țin de eficiența utilizării resurselor în producție și în ciclul de viață al produselor, inclusiv furnizarea durabilă de materii prime principale și secundare;
- decarbonizarea industriilor mari consumatoare de energie și reducerea substanțială a emisiilor acestora, inclusiv demonstrarea unor tehnologii inovatoare cu emisii scăzute și implementarea acestora;

- decarbonizarea producției de energie și a lanțului de distribuție prin eliminarea treptată a utilizării cărbunelui și petrolului;
- proiecte care promovează patrimoniul cultural durabil.

Cercetare, inovare și digitalizare:

- activități de cercetare, dezvoltare de produse și inovare;
- dezvoltarea unei infrastructuri pentru conectivitatea digitală, fie fizică, fie virtuală, în special prin proiecte care sprijină implementarea de rețele digitale cu capacitate foarte mare sau conectivitatea 5G sau care ameliorează conectivitatea digitală și accesul, în special în zonele rurale și în regiunile periferice;
- proiecte de cercetare și inovare care contribuie la îndeplinirea obiectivelor programului Orizont Europa, inclusiv infrastructura de cercetare și sprijinul acordat mediului academic;
- proiecte corporative, inclusiv de formare și de încurajare a creării de clustere și rețele de întreprinderi;
- transferul de tehnologii și de rezultate ale cercetării către piață, sprijinind factorii favorizanți ai pieței și cooperarea dintre întreprinderi;
- demonstrarea și implementarea de soluții inovatoare și sprijinirea extinderii întreprinderilor inovatoare, precum și a digitalizării industriei UE;
- cercetarea în domeniul tehnologiilor generice esențiale (TGE) și al aplicațiilor lor industriale, inclusiv materialele noi și avansate;
- noi produse medicale eficiente și accesibile, inclusiv cercetarea, dezvoltarea, inovarea și fabricarea de produse farmaceutice, de dispozitive medicale, de metode de diagnosticare și medicamente pentru terapii avansate, de noi agenți antimicrobieni, precum și procese de dezvoltare inovatoare care să evite utilizarea testării pe animale;
- dezvoltarea, utilizarea și expansiunea tehnologiilor și serviciilor digitale, mai ales a tehnologiilor și serviciilor digitale care contribuie la obiectivele programului Europa Digitală, inclusiv mass-media, platformele de servicii online și comunicațiile digitale securizate.

IMM-uri:

- furnizarea de sprijin financiar pentru entități cu până la 499 de angajați, cu un accent deosebit pe IMM-uri și întreprinderi mici cu capitalizare medie;

- accesul la finanțare și disponibilitatea fondurilor în special pentru IMM-uri, inclusiv pentru întreprinderile inovatoare și pentru cele din sectoarele culturale și creative, precum și pentru întreprinderile mici cu capitalizare medie;
- sprijin în special pentru întreprinderile cu dificultăți în ceea ce privește accesul la finanțare: întreprinderi nou-înființate, întreprinderi mai tinere și mai mici, întreprinderi cu un risc perceput mai ridicat și care nu dispun de garanții reale (suficiente), precum și întreprinderi inovatoare.

Investiții sociale și competențe:

- microfinanțare;
- finanțarea întreprinderilor sociale și economia socială;
- măsuri de promovare a competențelor, a educației, a formării și a serviciilor conexe în materie de egalitate de gen;
- infrastructura socială (inclusiv infrastructura de sănătate și învățământ și locuințele sociale și studențești);
- inovarea socială, inclusiv impactul social, investițiile cu impact și contractele cu rezultate sociale;
- asistența medicală și îngrijirea pe termen lung;
- incluziunea și accesibilitatea;
- activitățile culturale și creative cu obiectiv social;
- integrarea persoanelor vulnerabile, inclusiv a resortisanților țărilor terțe.

Alte domenii în care pot fi direcționate fonduri includ:

- sectoarele culturale și creative, patrimoniul cultural, reabilitarea siturilor industriale (inclusiv a siturilor contaminate) și restaurarea acestor situri pentru o utilizare durabilă;
- mass-media, sectorul audiovizual, jurnalismul și presa, în special prin dezvoltarea de noi tehnologii, utilizarea tehnologiilor digitale și gestionarea tehnologică a drepturilor de proprietate intelectuală;
- turismul;
- agricultura, silvicultura, pescuitul, acvacultura durabile și alte elemente ale bioeconomiei durabile în sens mai larg;
- investițiile sociale, inclusiv cele care sprijină punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale;

- dezvoltarea industriei de apărare pentru a contribui la autonomia strategică a UE, spațiul, în special în ceea ce privește dezvoltarea sectorului spațial în conformitate cu obiectivele strategiei spațiale pentru Europa;
- mările și oceanele, prin dezvoltarea de proiecte și întreprinderi din domeniul economiei albastre și prin principiile de finanțare ale economiei albastre durabile, în special prin intermediul antreprenoriatului și industriei maritime, al energiei marine din surse regenerabile și al economiei circulare.

Toate domeniile pot include investiții strategice, inclusiv proiecte importante de interes european comun pentru sprijinirea destinatarilor finali ale căror activități au o importanță strategică pentru UE, în special în perspectiva tranziției verzi și digitale, a rezilienței consolidate și a îmbunătățirii lanțurilor valorice strategice.

Pentru a beneficia de finanțarea InvestEU, proiectele potențiale trebuie:

- să remedieze disfuncționalități ale pieței sau lacune în materie de investiții și să fie viabile din punct de vedere economic;
- să aibă nevoie de sprijinul UE pentru a demara;
- să aibă un efect multiplicator și, atunci când este posibil, să atragă investiții private;
- să contribuie la îndeplinirea obiectivelor de politică ale UE.

În cadrul Regulamentului InvestEU, domeniile de politică eligibile pentru operațiuni de finanțare și de investiții sunt prezentate în [anexa II](#). Anexa V la același regulament menționează diverse activități care sunt excluse de la finanțare. În plus, programul InvestEU prevede, de asemenea, o schemă specifică pentru a genera investiții suplimentare în beneficiul teritoriilor vizate de tranziția justă – cele care sunt cele mai afectate de consecințele socioeconomice ale tranziției verzi – în complementaritate cu Fondul pentru o tranziție justă și cu facilitatea de împrumut pentru sectorul public.

Garanția disponibilă în cadrul programului InvestEU este implementată prin intermediul unor parteneri financiari selectați (parteneri de implementare). Principalul partener este Grupul BEI, care va fi responsabil de punerea în aplicare a 75 % din garanția UE. Pentru prima dată, garanția UE este deschisă și băncilor naționale de promovare și instituțiilor financiare internaționale.

InvestEU include încă două componente:

Platforma de consiliere InvestEU acordă sprijin și asistență tehnică pentru a ajuta la pregătirea, dezvoltarea, structurarea și punerea în aplicare a proiectelor, inclusiv consolidarea capacităților. Platforma de consiliere InvestEU completează Fondul InvestEU prin sprijinirea acțiunilor de identificare, pregătire și dezvoltare a proiectelor de investiții în întreaga Uniune Europeană. Scopul este ca, împreună cu Portalul InvestEU - instrumentul UE de stabilire de contacte online - să consolideze mediul de investiții și de afaceri al UE. Platforma de consiliere InvestEU conectează promotorii de proiecte și intermediarii de proiecte cu partenerii-consilieri, care lucrează împreună pentru a ajuta proiectele să ajungă în etapa de finanțare. Este punctul central de intrare pentru promotorii de proiecte și intermediarii care solicită sprijin consultativ și asistență tehnică în legătură cu fondurile de investiții ale UE gestionate la nivel central.

Portalul InvestEU reunește investitori și promotori de proiecte, oferind o bază de date ușor accesibilă și ușor de utilizat. Portalul InvestEU le permite promotorilor de proiecte să intre în contact cu investitori la care nu ar putea probabil ajunge altfel. Acesta le oferă promotorilor de proiecte mai multe opțiuni de finanțare a proiectelor lor.

Potențiali beneficiari:

- întreprinderi mari;
- investitori;
- IMM-uri.

Instrumentul de sprijin tehnic

Obiectivul principal al **Instrumentului de sprijin tehnic** (TSI) este promovarea coeziunii economice, sociale și teritoriale a UE prin sprijinirea eforturilor statelor membre de a pune în aplicare reformele necesare pentru realizarea redresării economice și sociale, a rezilienței și a convergenței economice și sociale ascendente. Instrumentul ajută autoritățile naționale să își îmbunătățească capacitatea de a elabora, dezvolta și pune în aplicare reforme, precum și de a pregăti, modifica, implementa și revizui planurile naționale de redresare și reziliență.

El oferă expertiză personalizată pentru a sprijini autoritățile publice în eforturile lor de a elabora și de a pune în aplicare reforme într-o gamă largă de domenii de politică. Printre acestea se numără domenii legate de guvernanță și administrație publică, administrarea veniturilor și gestionarea finanțelor publice, creșterea durabilă și mediul de afaceri, piața forței de muncă, educație, sănătate

și servicii sociale, sectorul financiar și accesul la finanțare. Se acordă o atenție specială acțiunilor care promovează tranziția verde și digitală.

Statele membre ale UE care doresc să primească asistență tehnică trebuie să transmită o cerere Comisiei prin intermediul autorității lor naționale de coordonare până la data de 31 octombrie a fiecărui an. Comisia analizează aceste cereri și, împreună cu autoritățile naționale de coordonare, evaluează nevoile specifice ale țărilor și opțiunile de sprijinire a elaborării și punerii în aplicare a reformelor lor.

Sprijinul poate fi acordat direct de către experții interni ai Comisiei sau de către alți furnizori, cum ar fi:

- experți din administrațiile naționale ale statelor membre ale UE (TAIEX);
- organizații internaționale;
- firme private și firme de consultanță;
- experți individuali din sectorul privat.

Instrumentul este gestionat direct de Comisia Europeană și indirect de organizații internaționale și de alte organisme cărora li se încredințează diverse sarcini. Fondurile sunt acordate sub formă de granturi și achiziții publice.

Potențiali beneficiari:

- Autoritățile statelor membre.

OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ, AFACERI SOCIALE ȘI INCLUZIUNE

Fondul social european Plus (FSE+)

FSE+ este **principalul instrument folosit de UE pentru a investi în oameni**, cu scopul de a construi o Uniune mai socială și mai inclusivă. FSE+ aduce o contribuție importantă la politicile UE în domenii precum munca, problemele sociale, educația și competențele și la reformele structurale din aceste domenii. Fondul este, de asemenea, unul din pilonii de susținere ai redresării socioeconomice a UE după pandemia de coronavirus.

În perioada 2021-2027, pentru a simplifica lucrurile, FSE a fost contopit cu **Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (YEI)**, cu **Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD)** și cu **Programul pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială (EaSI)**, gestionat direct, devenind FSE+. FSE+ are drept scop să asigure **niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, protecție socială echitabilă și forță de muncă calificată și**

rezilientă pentru viitoarea piață a muncii, în conformitate cu principiile stabilite în **Pilonul european al drepturilor sociale**. Fondul sprijină redresarea cu tentă verde, digitală și rezilientă a UE în urma crizei, prin stimularea investițiilor în locuri de muncă, competențe și servicii.

Principalele obiective ale FSE+

FSE+ sprijină următoarele aspecte:

1. inovarea socială;
2. investiții în tineri pentru a-i ajuta să obțină o calificare și un loc de muncă de calitate, și să își completeze educația;
3. formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții;
4. investiții în consolidarea capacităților și în cooperarea transnațională/transfrontalieră pentru a impune mai strict condiții de muncă echitabile;
5. promovarea egalității de șanse pe piața muncii și a mobilității forței de muncă;
6. combaterea sărăciei în rândul copiilor și sprijinirea persoanelor celor mai vulnerabile din societate, care suferă din cauza pierderii locului de muncă și a scăderii veniturilor;
7. furnizarea de alimente și asistență materială de bază celor mai defavorizate persoane.

Statele membre se folosesc de FSE + pentru a face față crizei socioeconomice cauzate de **pandemia de coronavirus**. În cadrul **concentrărilor tematice**, resursele ar trebui concentrate în următoarele domenii:

- **inegalități sociale și sărăcie:** Statele membre ar trebui să aloce cel puțin 25 % din resursele lor provenind din FSE+ pentru a promova incluziunea socială. În plus, **FEAD** a fost integrat în FSE+ pentru a furniza alimente și asistență materială de primă necesitate. Statele membre trebuie să aloce cel puțin 3 % din resursele alocate lor din FSE+ pentru activități legate de FEAD;
- **șomajul în rândul tinerilor:** Toate statele membre trebuie să aloce o proporție potrivită din resursele alocate lor din FSE+ pentru acțiuni și reforme structurale focalizate pe încadrarea în muncă a tinerilor. Statele membre cu un număr peste medie de tineri între 15 și 29 de ani care nu sunt încadrați profesional și nu sunt înscriși la programe de studii sau de formare (NEET) în perioada 2017-2019 ar trebui să aloce pentru tineri cel

puțin 12,5 % din resursele din FSE+. Sub egida **Garanției pentru tineret consolidate**, statele membre ar trebui să aibă grijă ca tinerii sub 30 de ani să primească o ofertă bună de angajare, de educație continuă, de ucenicie sau de stagiu, în termen de patru luni de când termină școala sau intră în șomaj;

- **sărăcia în rândul copiilor:** FSE+ le cere statelor membre cel mai afectate de sărăcia în rândul copiilor să aloce cel puțin 5 % din resursele lor din FSE+ măsurilor de reducere a acesteia. Toate celelalte state membre trebuie să aloce o sumă corespunzătoare în acest scop;
- **capacitățile partenerilor sociali și societății civile** Toate statele membre ar trebui să aloce o sumă corespunzătoare pentru capacitățile partenerilor sociali și ale societății civile. Statele membre cărora le este adresată o recomandare de țară în acest domeniu în cadrul semestrului european trebuie să aloce în acest scop cel puțin 0,25 % din resursele alocate lor din FSE+ cu gestiune partajată.

Potențialii beneficiari:

- organizații ale lucrătorilor și angajatorilor și organizații care oferă formare și sprijin pentru lucrători;
- ONG-uri și organizații caritabile, fundații și organizații cu caracter social;
- autorități guvernamentale, regionale și municipale;
- întreprinderi și asociații;
- cetățeni ai UE, tineri și copii, persoane din grupuri vulnerabile.

Modalități de implementare

FSE + în parteneriat

Finanțarea din FSE+ poate fi obținută în general prin intermediul statelor membre și al regiunilor. Sprijinul este mobilizat prin gestiune partajată (în comun de Comisia Europeană și autoritățile naționale) și prin gestiune indirectă, de organizații partenere sau alte autorități. Finanțarea se acordă sub formă de granturi, achiziții publice și instrumente financiare.

Organizațiile și persoane fizice interesate de finanțare din FSE+ pentru un proiect ar trebui să ia legătura cu autoritatea de management a FSE+ din țara sau regiunea sa. Alte surse fiabile de informații despre oportunitățile propuse

de FSE+ sunt paginile de internet naționale și regionale ale FSE+, precum și serviciile locale de ocupare a forței de muncă.

Câteva exemple de **tipuri de proiecte eligibile pentru finanțare** sunt:

- studii, acțiuni și cursuri de formare menite să investească în oameni;
- crearea și protejarea locurilor de muncă;
- promovarea integrării sociale;
- combaterea sărăciei;
- dezvoltarea competențelor necesare pentru tranzițiile digitală și ecologică;
- investiții în tineri;
- combaterea sărăciei în rândul copiilor;
- achiziționarea și distribuirea de alimente;
- furnizarea de alimente și asistență materială de bază celor mai defavorizate persoane.

FSE+ direct Componenta „Ocuparea forței de muncă și inovare socială” (EaSI)

Componenta EaSI se bazează pe fostul program EaSI și pune în continuare accentul pe politici bazate pe date concrete și pe experimentarea socială, pe sprijinirea mobilității profesionale și pe activitățile instrumentului nefinanciar legate de fosta axă **Microfinanțare și antreprenoriat social**. Fiind parte din FSE+, componenta EaSI urmărește aceleași obiective de politică ca FSE+, principalul cadru fiind **Pilonul european al drepturilor sociale**.

EaSI se axează pe următoarele priorități politice principale:

- ocuparea forței de muncă și competențe;
- piețele muncii și mobilitatea forței de muncă;
- protecția socială și integrarea activă;
- condițiile de muncă.

EaSI acord sprijin pentru activități analitice (anchete, studii, date statistice, metodologii, clasificări, microsimulări, indicatori, sprijin pentru observatoarele și criteriile de referință de la nivelul UE) pentru a promova elaborarea de politici bazate pe date concrete în domeniul ocupării forței de muncă și al politicii sociale. În EaSI, părțile interesate pot beneficia de activități de colaborare în

rețea și de consolidare a capacităților.

Pentru a contracara problemele de pe piața muncii și a dezvolta o piață muncii integrată în UE, finanțează parteneriate și servicii transfrontaliere în regiunile transfrontaliere, precum și programe speciale de mobilitate a forței de muncă la nivelul UE, pentru a se ocupa posturile vacante acolo unde au fost identificate dezechilibre pe piața muncii.

Activitățile de comunicare și diseminare reprezintă și ele o parte esențială a programului, în special învățarea reciprocă prin schimb de practici, abordări inovatoare, evaluări inter pares și analize comparative, precum și rapoarte, materiale de informare și acoperire mediatică.

În componenta EaSI a FSE+, proiectele sunt promovate în secțiunea „[Proiecte și rezultate](#)” pe portalul [Finanțare și licitații de pe pagina EaSI a FSE+](#).

Inovarea socială și cooperarea transnațională FSE+

Inițiativa FSE pentru inovare socială + urmărește să faciliteze transferul și/sau aplicarea la scară mai mare a soluțiilor inovatoare ca răspuns la provocările societale actuale. Prin sprijinirea cooperării transnaționale, inițiativa urmărește să răspândească cele mai bune practici în domenii precum munca, educația, competențele și incluziunea socială în întreaga UE. Ea este administrată prin gestiune indirectă. În urma unei cereri de exprimare a interesului, [Agenția lituaniană pentru Fondul social european \(ESFA\)](#) a fost selectată să se ocupe de gestiunea indirectă a inițiativei în perioada 2021-2027. Primele activități sub egida inițiativei au început în a doua jumătate a anului 2022, după ce s-a formalizat rolul administrativ al ESFA.

Inițiativa este implementată prin două direcții de lucru:

- **Schema de granturi pentru inovare socială:** Inițiativa va lansa cereri de propuneri la nivelul UE. Acestea vor avea rolul de a sprijini proiecte transnaționale care facilitează transferul și/sau răspândirea inovațiilor sociale. Sunt cuprinse mai multe tipuri de acțiuni. Unele proiecte vor concepe și valida abordări testate, altele vor contribui la implementarea modelelor validate în întreaga UE, iar altele vor ajuta organizațiile care sprijină inovarea socială să își îmbunătățească capacitățile.
- **Centrul european de competențe pentru inovare socială:** Ca parte a acestei inițiative, a fost înființat un Centru european de competențe pentru inovare socială. Centrul oferă autorităților de management al FSE+ și altor părți interesate relevante activități de învățare reciprocă, de

consolidare a capacităților și de colaborare în rețea. Acesta colectează, evaluează, dezvoltă, validează și diseminează instrumente și metode potrivite de inovare socială, unul dintre care va fi baza de date europeană pentru inovare socială. Centrul lucrează în strânsă cooperare cu [centrele naționale de competență pentru inovare socială](#) și continuă munca comunităților de practică (grupuri online în care se pot întâlni persoane cu interese similare din sectorul educației pentru adulți) pe teme ca ocuparea forței de muncă, educația și competențele, incluziunea socială și inovarea socială.

Alte instrumente

Programul privind piața unică

[Programul privind piața unică \(PSP\)](#) este programul de finanțare al UE menit să ajute piața unică să își valorifice întregul potențial și să asigure redresarea UE în urma pandemiei de coronavirus. PSP este succesorul programului [COSME](#). El oferă diverse forme de sprijin întreprinderilor, în special IMM-urilor, care să le stimuleze competitivitatea și sustenabilitatea.

Îndeosebi, acesta:

- facilitează accesul la piețe;
- promovează antreprenoriatul și dobândirea de competențe antreprenoriale;
- promovează modernizarea industriei și abordează provocări mondiale și societale.

Toate tipurile de informații - inclusiv legislația relevantă și normele de participare, modelele de propuneri, evaluările și raportarea proiectelor - pot fi găsite pe [Portalul finanțare și licitații](#).

Instrumentul de microfinanțare Progress

[Instrumentul european de microfinanțare Progress \(IEMP\)](#) oferă împrumuturi mai mici de 25 000 EUR pentru înființarea sau dezvoltarea unei întreprinderi mici. El este mobilizat prin [programul EaSI](#). Programul EaSI nu finanțează direct antreprenorii, ci le permite [furnizorilor de microcredite selectați](#) din UE să mărească

volumul împrumuturilor prin emiterea de garanții, preluând astfel o parte din riscul potențial de pierdere al furnizorilor. În plus, Comisia Europeană îi ajută să își consolideze capacitățile pe furnizorii de microcredite selectați: bănci private sau publice, instituții de microfinanțare nebankare și furnizori de microcredite fără scop lucrativ. Condițiile de creditare de care vor beneficia antreprenorii (sumă, durată, ratele dobânzii, comisioane, timpul necesar pentru obținerea micro-împrumutului) depind de furnizorul de microcredite la care apelează.

Potențialii beneficiari:

- lucrătorii care desfășoară o activitate independentă;
- cei care înființează o microîntreprindere (cu mai puțin de zece angajați), îndeosebi o întreprindere socială;
- șomerii;
- persoanele care au ieșit temporar de pe piața muncii;
- persoanele defavorizate care întâmpină dificultăți în obținerea de credite convenționale.

Fondul european de ajustare la globalizare pentru lucrătorii disponibilizați (FEG)

Fondul european de ajustare la globalizare pentru lucrătorii disponibilizați (FEG) este un instrument pe care UE l-a creat special pentru a manifesta solidaritatea cu lucrătorii angajați sau independenți din UE care au fost disponibilizați din cauza restructurării și a-i ajuta să găsească noi locuri de muncă prin îmbogățirea competențelor și mărirea șanselor de a-și găsi de lucru. Astfel, FEG ajută UE să creeze o economie mai dinamică și mai competitivă. FEG ajută și persoanele cu un nivel scăzut de calificare și persoanele defavorizate care își caută un loc de muncă să facă față noilor provocări de pe piața muncii.

De regulă, FEG poate fi activat numai atunci când sunt disponibilizați peste 200 de lucrători de o singură întreprindere (inclusiv furnizorii acestora și producătorii din aval) sau de întreprinderi din mai multe sectoare din aceeași regiune sau dintr-un anumit sector într-o regiune sau în mai multe regiuni învecinate. Cei care își pierd locul de muncă din cauza măsurilor luate contra epidemiei de coronavirus, din cauza digitalizării, automatizării, tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon sau a altor schimbări, sunt eligibili pentru sprijin, indiferent factorii care au provocat desființarea locului de muncă. FEG poate finanța între 60 % și 85 % din costurile proiectelor menite să ajute lucrătorii

disponibilizați să găsească un alt loc de muncă sau să înființeze o întreprindere proprie. Dosarele FEG sunt implementate și gestionate de autoritățile naționale sau regionale. Fiecare proiect se derulează pe o perioadă de doi ani.

FEG dă o mână de ajutor în plus serviciilor existente de asistență pentru piața muncii, propunând măsuri personalizate pentru șomeri. Persoanele fizice, organizațiile reprezentative sau angajatorii afectați de concedieri și care doresc să se asigure că lucrătorii concediați beneficiază de sprijin din partea FEG ar trebui să ia legătura cu [persoana de contact pentru FEG din statul lor membru](#).

FEG poate cofinanța măsuri precum:

- ajutor pentru căutarea unui loc de muncă;
- consiliere profesională;
- educație, formare și reconversie profesională;
- mentorat și îndrumare;
- antreprenoriat și înființarea de întreprinderi.

Poate oferi și alocații de formare sau de întreținere ori sprijin similar, inclusiv alocații de îngrijire, mobilitate și relocare și stimulente de recrutare pentru angajatori.

FEG **nu** cofinanțează măsuri de protecție socială, precum pensiile sau ajutoarele de șomaj.

Potențialii beneficiari:

- lucrători individuali disponibilizați;
- lucrătorii concediați independenți, temporari și cu contract pe durată determinată;
- persoanele cu un nivel scăzut de calificare și persoanele defavorizate șomere.

FEG **nu** ajută întreprinderile să rămână în activitate, să se modernizeze sau să se restructureze.

Normele privind criteriile de intervenție, beneficiarii eligibili și măsurile sunt stabilite în [Regulamentul FEG](#). FEG se deosebește mult de fondurile structurale și de investiții ale UE, deoarece oferă lucrătorilor un sprijin individual unic, care este limitat în timp.

Fondul pentru azil, migrație și integrare (FAMI)

Fondul pentru azil, migrație și integrare (FAMI) urmărește să dea un impuls capacităților naționale, să îmbunătățească procedurile de gestionare a migrației și să promoveze solidaritatea și partajarea responsabilității între statele membre, în special prin asistența de urgență și mecanismul de transfer.

FAMI contribuie la realizarea a patru obiective specifice:

1. să consolideze și să dezvolte toate aspectele sistemului european comun de azil, inclusiv dimensiunea sa externă;
2. să sprijine migrația legală către statele membre, inclusiv prin aportul adus la integrarea resortisanților țărilor terțe;
3. să contribuie la combaterea migrației neregulamentare și la succesul returnării și readmisiei în țările terțe;

4. să încurajeze solidaritatea și împărțirea echitabilă responsabilității între statele membre, în special pentru a degreva țările cel mai afectate de fluxurile de migrație și azil.

FAMI finanțează o gamă largă de inițiative, printre care:

- aplicarea uniformă a acquis-ului UE (setul comun de norme ale UE aplicabile tuturor statelor sale membre) și a priorităților legate de sistemul european comun de azil, de migrația legală și de returnare;
- să ofere asistență și servicii în funcție de statutul și de nevoile persoanelor în cauză, în special ale grupurilor vulnerabile;
- să sprijine relocarea, admisia din motive umanitare și transferul solicitanților și beneficiarilor de protecție internațională;
- să sprijine pregătirea și aplicarea politicilor de promovare a migrației legale către UE, de exemplu, prin programe de mobilitate și acțiuni axate pe informarea despre canalele legale potrivite pentru imigrație;
- să susțină măsuri de integrare adaptate nevoilor resortisanților țărilor terțe și programe de integrare rapidă axate pe educație, pregătire lingvistică și alte tipuri de formare (de pildă cursuri de orientare civică și orientare profesională) pentru a-i pregăti să participe activ în societatea-gază, ajutându-i astfel să fie acceptați mai ușor;
- să sprijine infrastructurile de primire a resortisanților țărilor terțe, inclusiv posibilitatea ca aceste centre să fie utilizate în comun de mai multe state membre;
- să susțină o abordare integrată și coordonată față de gestionarea returnărilor, la nivelul Uniunii și la nivelul statelor membre, față de construirea de capacități pentru o returnare reușită și de durată, și față de reducerea factorilor care stimulează migrația neregulamentară;
- să sprijine returnarea voluntară asistată și reintegrarea;
- să coopereze cu țările terțe pe teme ca azilul, migrația legală și combaterea migrației neregulamentare, returnarea și readmisia de succes, în scopul gestionării migrației.

Gestionarea fondului este directă, indirectă și partajată. Resursele sunt alocate programelor naționale (gestiune partajată) și unui [instrument tematic](#); în cadrul acestuia din urmă, resursele sunt mobilizate pentru nevoi nou apărute sau neprevăzute și pentru a răspunde schimbării priorităților UE și provocărilor în continuă evoluție.

Fondurile instrumentului tematic se alocă în cursul perioadei de programare prin:

- gestiune partajată: inclusiv relocarea și admisia umanitară, transferurile de beneficiari de protecție internațională și de solicitanți de protecție internațională;
- gestiune directă: inclusiv acțiuni ale UE (și anume, cereri de propuneri, achiziții publice, atribuirii directe și acorduri de delegare), asistență de urgență, sprijin pentru autoritățile locale și regionale în eforturile lor de integrare a resortisanților țărilor terțe;
- gestiunea indirectă: inclusiv acțiuni ale UE și asistență de urgență prin intermediul organizațiilor internaționale.

Cât privește integrarea, de exemplu, viitoarele cereri de propuneri din cadrul programului sunt menite să ofere sprijin pentru concretizarea planului de acțiune privind integrarea și incluziunea pe perioada 2021-2027. Prin urmare, fondul va sprijini propuneri axate pe patru acțiuni cheie:

- integrarea și incluziunea la nivel regional și local;
- accesul la asistență medicală;
- îmbunătățirea competențelor digitale ale migranților;
- promovarea programelor de sponsorizare comunitară și a parcursurilor complementare.

Finanțarea este acordată sub formă de granturi și achiziții publice.

Potențialii beneficiari:

- autorități de stat și federale;
- organisme publice locale;
- ONG-uri și organizații umanitare;
- întreprinderi de drept privat și public;
- instituții de învățământ și de cercetare.

Fondul de gestionare integrată a frontierelor (FGIF)

Fondul de gestionare integrată a frontierelor este alcătuit din două componente:

1. Instrumentul pentru gestionarea frontierelor și vize (IGFV) și
2. instrumentul pentru echipamente de control vamal (IECV).

Instrumentul pentru gestionarea frontierelor și vize

Instrumentul pentru gestionarea frontierelor și vize are ca principal obiectiv să asigure cu succes și strictețe **gestionarea integrată a frontierelor externe ale UE**, apărând totodată **libera circulație a persoanelor în interiorul frontierelor sale**.

Fondul sprijină gestionarea frontierelor externe ale UE pentru a facilita trecerile legale ale frontierelor, a preveni și detecta imigrația ilegală și criminalitatea transfrontalieră și a gestiona fluxurile migratorii; sprijină **politica comună în domeniul vizelor** referitoare la eliberarea vizelor și facilitarea călătoriilor în scopuri legitime, contribuind în același timp la prevenirea riscurilor în materie de migrație și securitate.

În special, fondul sprijină:

- [Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă \(Frontex\)](#)
- interoperabilitatea sistemelor de informații ale UE, fiind cuprinse aici și [sistemul de intrare/ieșire \(EES\)](#);
- [sistemul de informații privind vizele \(VIS\)](#);
- [sistemul european de informații și de autorizare pentru călătorii \(ETIAS\)](#) – care deocamdată nu este în funcțiune;
- [Eurodac](#) (baza de date dactiloscopice a UE);
- [sistemul de informații Schengen \(SIS II\)](#);
- formarea și detașarea experților.

IGFV finanțează o gamă largă de inițiative, printre care:

- înăsprirea controalelor la frontieră, în conformitate cu Agenda europeană privind migrația și cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene;
- intensificarea cooperării la nivelul UE în domeniul sarcinilor îndeplinite la frontiere;
- finanțarea unor servicii eficiente pentru solicitanții de viză, menținând totodată securitatea și integritatea procedurilor de acordare a vizelor;
- investiții în sisteme informatice comune mari în domeniul gestionării frontierelor și al politicii vizelor, inclusiv în interoperabilitatea lor;

- investiții în infrastructură și echipamente, sisteme și servicii, formare, schimburi de experți, detașarea de ofițeri de legătură pentru imigrație, soluții inovatoare și noi tehnologii;
- furnizarea de sprijin operațional pentru a implementa gestionarea integrată a frontierelor UE și politica comună în domeniul vizelor.

Potențialii beneficiari:

- autoritățile naționale din UE care se ocupă cu gestionarea frontierelor, inclusiv paza de coastă, în măsura în care îndeplinesc sarcini de control la frontieră;
- Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă și autoritățile naționale responsabile cu returnările, precum și alte autorități statale și federale;
- organisme publice locale;
- organizații neguvernamentale, organizații internaționale;
- agenții ale UE;
- întreprinderi de drept privat și public;
- rețele;
- instituții de învățământ și de cercetare.

Instrumentul pentru echipamente de control vamal

Instrumentul pentru echipamente de control vamal permite statelor membre să achiziționeze, să întrețină și să modernizeze echipamente vamale de ultimă generație, de exemplu noi scanere, sisteme automate de detectare a plăcuțelor de înmatriculare, echipe de câini dresați să detecteze substanțe și laboratoare mobile pentru analiza eșantioanelor.

Echipamentele sunt eligibile pentru achiziționare numai dacă sunt legate de cel puțin unul dintre următoarele șase scopuri:

1. inspecții neintruzive;
2. detectarea prezenței de obiecte ascunse asupra persoanelor;
3. detectarea de radiații și identificarea nucleizilor;
4. analiza eșantioanelor în laborator;

5. prelevarea și analiza probelor la fața locului;
6. verificări cu dispozitive portabile.

Instrumentul sprijină, de asemenea, achiziționarea sau modernizarea echipamentelor de control vamal pentru testarea de noi echipamente sau de noi condiții pe teren înainte ca statele membre să înceapă achizițiile de cantități mari de echipamente noi.

Programul este executat prin gestiune directă. Finanțarea este acordată sub formă de granturi și achiziții publice.

Potențialii beneficiari:

- Autoritățile vamale din statele membre ale UE.

Fondul pentru securitate internă (FSI)

Fondul pentru securitate internă contribuie la eforturile de a asigura un nivel înalt de securitate în UE, în special prin acțiuni menite să prevină și să combată terorismul, radicalizarea, formele grave de criminalitate, criminalitatea organizată și criminalitatea informatică, prin asistență și protecție pentru victimele criminalității, prin preîntâmpinarea incidentelor, riscurilor și crizelor de securitate și protejarea de ele și gestionarea lor cu succes.

FSI are trei obiective specifice:

1. facilitarea schimbului de informații (între statele membre, Europol, alte organisme ale Uniunii, țări terțe și organizații internaționale);
2. îmbunătățirea/intensificarea cooperării transfrontaliere, inclusiv a operațiunilor comune pentru a combate terorismul și criminalitatea gravă și organizată cu o dimensiune transfrontalieră;

3. consolidarea capacităților statelor membre de a preveni/combate criminalitatea, terorismul și radicalizarea și de a gestiona incidentele, riscurile și crizele de securitate.

FSI finanțează o gamă largă de inițiative, printre care:

- cumpărarea/achiziționarea de sisteme TIC și formarea și testarea aferentă, precum și acțiuni pentru a îmbunătăți interoperabilitatea acestora și calitatea datelor;
- monitorizarea felului în care statele membre pun în aplicare legislația Uniunii și îndeplinesc obiectivele politice ale Uniunii în domeniul sistemelor de informații privind securitatea;
- operațiuni prin care se pune în practică ciclul de politici ale UE/EMPACT (Platforma multidisciplinară europeană împotriva amenințărilor infracționale);
- sprijin pentru crearea de rețele tematice sau transversale ale unităților naționale specializate cu scopul de a întări încrederea reciprocă, a transmite și răspândi competențe și cunoștințe, informații, experiențe și bune practici și de a pune în comun resurse și expertiză în cadrul unor centre de excelență comune;
- educație și formare pentru autoritățile de ordine publică și judiciare și agențiile administrative vizate.

Gestionarea fondului este directă, indirectă și partajată. Cea mai mare parte este alocată programelor naționale în gestiune partajată și unui instrument tematic care să fie mobilizat pentru acțiuni punctuale. Finanțarea este acordată sub formă de granturi și achiziții publice.

Potențialii beneficiari:

- poliția statală/federală;
- serviciile vamale și alte servicii specializate de ordine publică (inclusiv unitățile naționale de combatere a criminalității informatice, unitățile de combatere a terorismului și alte unități specializate);
- organisme publice locale, organizații neguvernamentale, organizații internaționale;
- agenții ale UE;
- întreprinderi de drept privat și public;
- rețele;

- institute de cercetare și universități.

Fondul european de apărare (FEA)

Fondul european de apărare (FEA) este o inițiativă a Comisiei de a sprijini cercetarea și dezvoltarea în colaborare în domeniul apărării și de a promova o bază industrială de apărare inovatoare și competitivă. Completând și amplificând eforturile statelor membre, fondul promovează cooperarea între întreprinderile și institutele de cercetare de toate mărimile din Uniune, indiferent de originea lor geografică, în domeniul cercetării și dezvoltării de tehnologii și echipamente de apărare interoperabile de ultimă generație. Fondul sprijină proiecte competitive și în colaborare pe parcursul întregului ciclu de cercetare și dezvoltare pentru un impact mai mare asupra capacității de apărare europene și a industriei de apărare europene.

El încurajează ferm IMM-urile să participe la proiecte de colaborare și promovează soluții inovatoare.

FEA este pus în aplicare prin programe de lucru anuale structurate pe 17 categorii tematice și orizontale de acțiuni.

În general, sunt eligibile numai proiectele în colaborare, cu cel puțin trei participanți din cel puțin trei state membre sau țări asociate diferite. În cazul tehnologiilor revoluționare, proiectele eligibile ar trebui să reunească cel puțin doi participanți din cel puțin două state membre.

Proiectele sunt definite în conformitate cu prioritățile stabilite împreună cu statele membre. Scopul lor este de a contribui la interesele de securitate și apărare ale UE, în conformitate cu prioritățile în materie de capacități de apărare convenite de statele membre în cadrul politicii de securitate și apărare comune și, mai ales, în contextul planului de dezvoltare a capacităților și ținând seama, după caz, de prioritățile altor organizații regionale și internaționale (de exemplu NATO).

Fondul stimulează **participarea transfrontalieră a IMM-urilor**, oferind rate de finanțare mai mari și favorizând proiectele propuse de consorțiile care cooptează IMM-uri.

4-8 % din buget este pus deoparte pentru a sprijini tehnologiile militare revoluționare inovatoare, menite să asigure o poziție dominată a UE în domeniul tehnologic pe termen lung și să contribuie la produse militare de top.

Pentru a avea siguranța că resursele UE nu sunt aruncate pe fereastră, dezvoltarea de prototipuri comune este finanțată numai dacă **statele membre au de gând să cumpere produsul final sau să utilizeze tehnologia în mod coordonat**. UE nu deține nicio capacitate.

Dacă sunt eligibile, activitățile desfășurate în contextul **cooperării structurate permanente (PESCO)** pot primi o rată de finanțare mai mare din partea UE, care acoperă încă 10 % din costurile eligibile.

PROTECȚIA CIVILĂ, PROTECȚIA ÎMPOTRIVA DEZASTRELOR NATURALE

Mecanismul de protecție civilă al Uniunii - rescEU

UE joacă un rol esențial în coordonarea răspunsului la dezastre în Europa și în afara acesteia. În ultimii ani, fiecare regiune a Europei a fost afectată de dezastre, care au dus la moartea a sute de persoane și au provocat daune în valoare de miliarde de euro infrastructurii și mediului. **Epidemiile, viiturile rapide, furtunile, incendiile forestiere, cutremurele** și dezastrele provocate de om pun continuu sub presiune capacitățile de răspuns ale țărilor. În plus, preocupările legate de securitate au devenit mai complexe și se preconizează că schimbările climatice vor agrava impactul dezastrelor în viitor.

Conflictele de pe continentul european, condițiile meteorologice extreme și amenințările emergente, cum ar fi **COVID-19**, au depășit capacitatea statelor membre de a-și acorda ajutor reciproc, în special în situațiile în care mai multe țări se confruntă simultan cu același tip de criză. În astfel de cazuri, atunci când

statele membre au nevoie de sprijin pentru a oferi un răspuns ferm la crize, UE oferă un nivel suplimentar de protecție. Atunci când amplasarea unei situații de urgență depășește posibilitățile unei țări de a răspunde pe cont propriu, aceasta poate solicita asistență prin intermediul mecanismului de protecție civilă al UE.

În 2019, Comisia Europeană a actualizat [mecanismul de protecție civilă al UE](#) și a creat [rescEU](#) pentru a întări și a consolida componentele sistemului de gestionare a riscurilor de dezastre de către UE. Scopul acestui instrument este atât de a-i proteja pe cetățeni de dezastre, cât și de a gestiona riscurile emergente.

Mecanismul de protecție civilă al UE intervine în toate etapele ciclului de gestionare a riscurilor de dezastre – prevenire, pregătire și răspuns – și poate fi activat de către orice țară din lume care este afectată de o situație de urgență. În cadrul mecanismului, rescEU oferă o rezervă strategică de capacități, cum ar fi avioane și elicoptere pentru stingerea incendiilor, precum și stocuri de echipamente de protecție și medicale sau capacități de combatere a impacturilor rezultate în urma incidentelor chimice, biologice, radiologice și nucleare. Instrumentul rescEU oferă o plasă de siguranță atunci când capacitățile naționale nu mai fac față. [Rețeaua europeană de cunoștințe în materie de protecție civilă](#), care constituie o structură nou-creată, facilitează, de asemenea, o mai bună coordonare a acestor activități.

[Mecanismul](#) oferă finanțare pentru diferite tipuri de proiecte, cum ar fi:

- formare și exerciții pentru experții în materie de protecție civilă;
- activități de prevenire, cercetare, inovare și transfer de cunoștințe;
- sprijin pentru transport și/sau costuri operaționale;
- capacitățile de salvare înregistrate în Rezerva europeană de protecție civilă (ECPP), pentru care mecanismul acordă sprijin financiar (de exemplu, pentru urgențe medicale, echipamente medicale, cum ar fi ventilatoarele și echipamentele individuale de protecție; pentru combaterea incendiilor forestiere, sub formă de asistență atunci când incendiile forestiere depășesc capacitățile de răspuns ale țărilor afectate).

În urma **agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei** și a nevoilor medicale conexe care au început să fie resimțite de către poporul ucrainean în țara sa și în întreaga regiune, UE a început să trimită ajutoare din stocurile sale de echipamente medicale găzduite în diferite amplasamente de pe teritoriul său. Echipamentele livrate prin instrumentul rescEU includ produse medicale de o reală utilitate, cum ar fi ventilatoarele pulmonare, pompele de perfuzie, monitoarele pentru pacienți, măștile și halatele, dispozitivele cu ultrasunete și concentratoarele de

oxigen. Această asistență se adaugă ajutorului oferit de țările UE și coordonat prin intermediul mecanismului de protecție civilă al UE. Aceasta este cea mai amplă operațiune de protecție civilă întreprinsă de UE de la crearea mecanismului în 2001.

Potențiali beneficiari:

- entități publice și private din UE;
- capacitățile de protecție civilă de la nivel național;
- organizații din domeniul sănătății;
- întreprinderi.

Programul este pus în aplicare prin gestiune directă. Resursele rescEU sunt găzduite de statele membre și de statele participante și sunt finanțate de la bugetul UE prin intermediul granturilor și al achizițiilor. Atunci când mecanismul este activat, [Centrul de coordonare a răspunsului la situații de urgență](#) canalizează asistența furnizată de statele membre și de statele participante. Începând din 2001, Centrul a coordonat asistența de peste 540 de ori ca răspuns la activarea mecanismului de protecție civilă al UE.

Rezerva pentru solidaritate și ajutoare de urgență (SEAR)

Bugetul UE pentru perioada 2021-2027 are capacitatea de a răspunde unor circumstanțe neprevăzute, cum ar fi dezastrele naturale și situațiile de urgență, cu ajutorul unor [instrumente speciale de flexibilitate](#) care permit mobilizarea unui sprijin financiar suplimentar. Instrumentele depășesc plafoanele de cheltuieli ale bugetului pe termen lung.

Rezerva pentru solidaritate și ajutoare de urgență cuprinde două instrumente care înainte erau separate: Fondul de solidaritate al Uniunii Europene (FSUE) și rezerva pentru ajutoare de urgență. El poate fi mobilizat pentru a contribui la abordarea situațiilor de urgență cauzate de dezastre naturale majore sau de crize de sănătate publică în statele membre și în țările în curs de aderare. În plus, acest instrument poate ajuta și țări din afara UE care se confruntă cu nevoi emergente generate de conflicte, de criza globală a refugiaților sau de agravarea dezastrelor naturale ca urmare a schimbărilor climatice.

Ajutorul furnizat prin acest instrument este gestionat de țara beneficiară. Acesta

ar trebui utilizat pentru a reconstrui infrastructura de bază, a finanța serviciile de urgență, cazarea temporară sau operațiunile de curățare sau pentru a contracara riscurile imediate pentru sănătate.

Europa creativă

„Europa creativă” este programul emblematic al Comisiei Europene pentru sprijinirea sectoarelor culturale și a sectorului audiovizualului. Obiectivul său principal este de a optimiza potențialul sectoarelor culturale și creative din Europa, oferind operatorilor oportunități de dezvoltare tehnologică și artistică prin inițiative transfrontaliere inovatoare. Acest program facilitează schimbul, coproducția și distribuția de opere europene, punându-le la dispoziția unui public larg și divers. „Europa creativă” investește în acțiuni care îmbogățesc diversitatea culturală și răspund nevoilor și provocărilor din sectoarele culturale și creative.

Principalele obiective ale programului sunt:

1. protejarea, dezvoltarea și promovarea diversității și a patrimoniului european în domeniul cultural și lingvistic;
2. creșterea competitivității și a potențialului economic care caracterizează sectoarele culturale și creative europene, în special sectorul audiovizual.

Noile elemente ale programului contribuie la redresarea acestor sectoare, sprijinindu-le eforturile de a deveni mai favorabile incluziunii, mai digitalizate și mai sustenabile ecologic.

Noul program „Europa creativă” pune un accent deosebit pe trei domenii:

- susținerea sectorului muzical, în special a muzicii contemporane și a muzicii live;
- susținerea cu prioritate a femeilor talentate și sprijinirea carierelor artistice și profesionale ale femeilor, precum și promovarea egalității de gen ca una dintre principalele valori care trebuie urmărite de program;
- promovarea incluziunii prin facilitarea participării la program a persoanelor cu dizabilități și a grupurilor marginalizate din punct de vedere social și prin simplificarea procesului de depunere a cererilor.

Principalele caracteristici noi ale programului sunt:

- un accent mai puternic pe creația transnațională și pe inovare;
- facilitarea accesului la finanțare prin rate de cofinanțare mai ridicate (niveluri mai mari de contribuție din partea programului „Europa creativă” pentru proiecte);
- un accent mai puternic pe sprijinirea cooperării la nivelul UE pentru ca sectorul audiovizual european să devină mai competitiv la nivel mondial;
- un program de mobilitate pentru artiști și profesioniști;
- acțiuni care vizează nevoile anumitor sectoare creative, precum muzica, arhitectura și patrimoniul cultural.

„Europa creativă” are trei componente:

- **Cultura;**
- **MEDIA;**
- **Componenta transsectorială.**

Cultura

Componenta **Cultura** sprijină o gamă largă de sectoare culturale și creative, inclusiv:

- arhitectura;
- patrimoniul cultural;

- designul;
- literatura și editarea;
- muzica;
- artele spectacolului.

Componenta „Cultura” încurajează cooperarea și schimburile dintre organizațiile culturale și artiștii din Europa și nu numai. Aceasta urmărește:

- să promoveze creația artistică și inovarea;
- să sprijine promovarea și distribuirea conținutului european în Europa și în lume;
- să ajute artiștii să găsească oportunități pentru creație și spectacol la nivel transfrontalier;
- să stimuleze tranziția digitală și ecologică a sectoarelor culturale și creative ale UE.

Componenta „Cultura” oferă o serie de oportunități în următoarele domenii:

Proiecte de cooperare la nivel european

Programul „Europa creativă” sprijină proiecte de cooperare transnațională care implică organizații din sectoarele culturale și creative din diferite țări participante la program. Domeniul de aplicare a programului cuprinde țări din UE, dar și din afara sa. Prin această finanțare, programul „Europa creativă” urmărește să îmbunătățească accesul la operele culturale și creative europene și să promoveze inovarea și creativitatea. Finanțarea este disponibilă pentru trei tipuri de proiecte:

1. Proiecte de cooperare la scară mică (minimum trei parteneri din trei țări eligibile diferite);
2. Proiecte de cooperare la scară medie (minimum cinci parteneri din cinci țări eligibile diferite);
3. Proiecte de cooperare la scară mare (minimum 10 parteneri din 10 țări eligibile diferite).

Proiectele pot acoperi unul sau mai multe sectoare culturale și creative și pot fi interdisciplinare. Durata maximă a proiectelor este de 48 de luni.

Platforme europene

Programul oferă sprijin financiar platformelor europene care promovează

mobilitatea și vizibilitatea creatorilor și artiștilor, în special a celor care nu se bucură de expunere pe plan internațional; încurajează o veritabilă programare la nivel european a activităților culturale și artistice prin facilitarea accesului la producții culturale europene non-naționale prin evenimente precum turneele, expozițiile, festivalurile internaționale etc.; contribuie la lărgirea audienței, precum și la popularizarea valorilor și a diferitelor culturi ale Europei.

Rețele europene

Programul „Europa creativă” oferă sprijin rețelelor europene pentru a ajuta sectoarele culturale și creative să își dezvolte capacitatea de a cultiva talente, de a aborda provocările comune, de a inova, de a prospera și de a genera locuri de muncă și creștere economică. Rețelele transfrontaliere oferă valoare prin conectarea organizațiilor profesionale din întreaga Europă și din afara acesteia, prin colectarea și diseminarea de informații, practici, idei și soluții care ajută sectoarele să inoveze și să se dezvolte, prin furnizarea de formare și consiliere pentru profesioniști, precum și prin reprezentarea sectoarelor și întreprinderea în numele acestora a unei activități de promovare a aspectelor sectoriale esențiale.

Circulația operelor și a traducerilor literare europene

Scopul este de a face operele să circule mai mult peste hotarele naționale și a spori diversitatea audienței operelor literare europene prin încurajarea traducerii și promovarea cărților în limbi mai puțin folosite. Acestea includ toate limbile recunoscute oficial în statele membre ale UE, cu excepția limbilor engleză, germană, franceză, spaniolă și italiană. Un alt obiectiv al programului „Europa creativă” este să ajute operele literare europene să ajungă la noi categorii de public de pe teritoriul UE și din lume și să mărească competitivitatea sectorului editorial prin încurajarea cooperării în cadrul lanțului valoric al industriei cărții.

i-Portunus: un program de mobilitate pentru artiști și profesioniști

Programul de mobilitate i-Portunus este echivalentul programului „Erasmus” în sectorul culturii. Acesta îi conectează pe artiști, pe creatori și pe profesioniștii din domeniul cultural și sprijină colaborarea internațională între toate țările participante la programul „Europa creativă”. Acest program oferă finanțare (o sumă maximă de 3 000 EUR) persoanelor care se deplasează în străinătate pe perioade scurte (7-60 de zile), prin două tipuri de cereri: din partea artiștilor sau a profesioniștilor individuali din domeniul cultural și din partea gazdelor sau a organizațiilor de primire.

Entități culturale paneuropene

Această nouă acțiune a programului „Europa creativă” vizează sprijinirea entităților culturale – de exemplu orchestrele – care au o largă acoperire geografică și doresc să le ofere oportunități de formare, profesionalizare și interpretare artiștilor tineri, foarte talentați.

MEDIA

Componenta **MEDIA** sprijină industria cinematografică și audiovizuală europeană să dezvolte, să distribuie și să promoveze operele europene, ținând seama de caracteristicile mediului digital actual. În plus:

- încurajează cooperarea în tot lanțul valoric al industriei audiovizuale și la nivelul UE pentru a permite extinderea întreprinderilor și promovarea conținutului european la nivel mondial;
- cultivă talente – indiferent de țara de unde vin;
- interacționează cu publicul de toate vârstele, în special cu generațiile mai tinere.

Prioritățile componentei MEDIA sunt structurate în jurul a patru paliere:

1. Conținut:

Sprijinul acordat în cadrul acestui palier vizează:

- stimularea circulației transfrontaliere a operelor audiovizuale europene;
- adaptarea conținutului la noi categorii de public și platforme;
- aplicarea unor modele de afaceri mai solide, care să permită sectorului cinematografic să facă față costurilor de producție mai mari și concurenței mai acerbe.

2. Întreprinderi:

Sprijinul acordat în cadrul acestui palier vizează:

- cultivarea talentelor din sectorul audiovizual prin activități care pun un accent puternic pe mentorat și pe competențele digitale și verzi;
- încurajarea schimburilor dintre întreprinderi care acoperă toate segmentele lanțului valoric și vizează o audiență globală;

- promovarea distribuției transnaționale a conținutului la nivel transfrontalier și inter-platforme.

Grupurile individuale care stimulează internaționalizarea sectorului beneficiază de sprijin focalizat pentru a consolida colaborarea transfrontalieră și pentru a stimula învățarea și schimbul de cunoștințe, astfel încât să îi permită sectorului să se facă cunoscut în afara granițelor naționale.

Potențiali beneficiari:

- organizații de formare;
- distribuitori și agenți de vânzări;
- societăți din domeniul tehnologiei;
- furnizori de servicii „video la cerere” (VOD);
- agregatori;
- expozanți;
- piețe de film.

3. Audiență:

Acest palier conectează operele audiovizuale europene cu publicul lor și sprijină atragerea unui public mai larg în Europa și în lume. Printre activitățile sale se numără:

- stimularea creșterii și a reînnoirii audienței prin măsuri de extindere a audienței pe toate platformele;
- colaborarea cu publicul mai tânăr prin intermediul mai multor instrumente educaționale și de promovare;
- asigurarea accesului la conținut prin sprijinirea subtitrării.

Potențiali beneficiari:

- operatori de cinematografe;
- festivaluri;
- rețele și operatori implicați în furnizarea de servicii „video la cerere”;
- distribuitori ai operelor audiovizuale;
- agenți de vânzări;
- Instituții de conservare a patrimoniului cultural.

4. Sprijin la nivel de politici:

Obiectivul acestui cluster este de a promova o politică europeană atotcuprinzătoare în domeniul audiovizualului prin:

- dialogul despre reglementare;
- schimbul de analize și date;
- informații prospective privind tendințele;
- consultarea cu părțile interesate;
- activități de promovare și de informare.

Se pune un accent deosebit pe:

- exploatarea deplină a posibilităților de transformare digitală în timpul executării proiectelor;
- încurajarea ecologizării sectorului și încurajarea incluziunii, a egalității, a diversității și a participării.

Componenta intersectorială

Componenta intersectorială vizează consolidarea colaborării dintre diferitele sectoare culturale și creative, cu scopul de a le ajuta să abordeze provocările comune cu care se confruntă și să găsească soluții inovatoare. Acest lucru se realizează, de exemplu, prin cooperarea la elaborarea de politici, prin serviciile furnizate de **birourile „Europa creativă”** și prin intermediul **Laboratorului pentru inovare creativă**.

Pentru prima dată, „Europa creativă” oferă **finanțare sectorului mass-mediei de știri** pentru a promova alfabetizarea mediatică, pluralismul și libertatea presei, precum și activitățile menite să ajute sectorul să se adapteze la schimbările structurale și tehnologice cu care se confruntă.

Acțiunile din cadrul acestei componente vizează:

- să promoveze colaborarea transfrontalieră la nivel de sector între profesioniștii din domeniul mass-mediei de știri din Europa;
- să stimuleze schimbul de bune practici pentru transformarea colaborativă a întreprinderilor;

- să încurajeze colaborarea în sectorul jurnalismului prin dezvoltarea de standarde, noi modele de afaceri, programe de formare, scheme de finanțare și alte activități menite să promoveze un jurnalism de calitate.

Laboratorul pentru inovare creativă urmărește să încurajeze abordările inovatoare față de procesul creator, accesul la conținut, distribuirea și promovarea acestuia în toate sectoarele culturale și creative, dar și în alte sectoare. Astfel de abordări țin seama de tranziția digitală și acoperă atât dimensiunea centrată pe piață, cât și dimensiuni necomerciale.

Laboratorul pentru inovare creativă urmărește:

- să stimuleze actorii din diferite sectoare culturale și creative să conceapă și să testeze soluții digitale inovatoare cu impact pozitiv pe termen lung;
- să faciliteze crearea de instrumente, modele și metode inovatoare și apropiate de piață pentru sectorul audiovizual și pentru cel puțin un alt sector creativ sau cultural.

Birourile „Europa creativă” există în **toate țările care participă la program**. Aceste birouri furnizează informații și asistență în legătură cu domeniile în care se desfășoară activitățile aferente programului, dând o mână de ajutor și la stabilirea de contacte și cooperarea cu organizațiile din alte țări.

Birourile „Europa creativă”:

- furnizează informații privind programul „Europa creativă” și îl promovează în țările în care sunt amplasate;
- sprijină sectoarele culturale și creative în legătură cu activitățile prevăzute de program și furnizează informații de bază cu privire la alte oportunități de sprijin;
- stimulează cooperarea transfrontalieră în cadrul sectoarelor culturale și creative;
- oferă asistență privind sectoarele culturale și creative în țările participante;
- sprijină Comisia să asigure comunicarea și difuzarea adecvate a rezultatelor și a impacturilor programului;
- asigură comunicarea și difuzarea informațiilor referitoare la finanțarea acordată unei țări participante și la rezultatele obținute în țara respectivă.

Programul „Europa creativă” este gestionat direct de Comisia Europeană și de **Agenția Executivă Europeană pentru Educație și Cultură** (fosta Agenție Executivă

pentru Educație, Audiovizual și Cultură). Fondurile sunt acordate sub formă de granturi, premii și prin intermediul achizițiilor publice. Mai multe informații privind oportunitățile de finanțare și procedura de depunere a cererilor sunt disponibile pe [site-ul EACEA](#).

Comisia Europeană oferă un [ghid interactiv de finanțare CulturEU](#) pentru a facilita accesul la oportunitățile de finanțare disponibile pentru sectoarele culturale și creative care pot fi accesate prin intermediul tuturor surselor de finanțare ale Uniunii Europene existente în perioada 2021-2027, cu scopul de a ajuta actorii din aceste sectoare să identifice cele mai adecvate surse de sprijin din partea UE pentru proiectele lor.

Potențiali beneficiari:

- mass-media;
- artiștii;
- organizațiile culturale și creative din UE și din afara acesteia;
- industria și rețelele cinematografice și din domeniul muzical.

Candidații care depun proiecte trebuie să fie stabiliți legal și înregistrați oficial într-o țară participantă la programul „Europa creativă”. Persoanele fizice, cu excepția persoanelor care desfășoară activități independente, nu sunt eligibile. Organizația coordonatoare trebuie să fi fost înființată legal cu cel puțin doi ani înainte de data-limită de depunere a candidaturilor. Pentru proiectele de cooperare, propunerile trebuie depuse de un consorțiu format din cel puțin trei organizații din trei țări eligibile diferite (la scară mică); cinci organizații din cinci țări eligibile diferite (la scară medie); și 10 organizații din 10 țări eligibile diferite (la scară largă).

O pagină web dedicată a Comisiei Europene enumeră [baza de date a proiectelor](#) puse în aplicare în cadrul programului „Europa creativă”.

Erasmus+

[Erasmus+](#) este programul UE al cărui scop este să acorde sprijin sectoarelor educației, formării, tineretului și sportului pentru perioada 2021-2027. Programul pentru perioada 2021-2027 pune un accent deosebit pe incluziunea socială, pe tranziția verde și pe cea digitală, precum și pe promovarea participării tinerilor la viața democratică. Acesta sprijină prioritățile și activitățile stabilite prin intermediul [Spațiului european al educației](#), precum și în cadrul [Planului de](#)

acțiune pentru educația digitală și al Agendei europene pentru competențe. Programul sprijină, de asemenea, Pilonul european al drepturilor sociale, pune în aplicare Strategia UE pentru tineret pentru perioada 2019-2027 și dezvoltă dimensiunea europeană a sportului.

În special, programul sprijină:

- dezvoltarea școlilor și excelența predării;
- procesul de la Copenhaga privind educația și formarea profesională;
- agenda reînnoită a UE pentru învățământul superior și procesul de la Bologna;
- agenda reînnoită a UE pentru învățarea în rândul adulților;
- Strategia reînnoită a UE pentru tineret;
- planul de lucru al UE pentru sport.

Pe lângă componenta de finanțare prin granturi, Erasmus+ sprijină, în același timp, predarea, cercetarea, colaborarea în rețea și dezbaterile politice pe teme legate de UE. Componenta sa legată de sport promovează activitățile de masă în domeniul sportului. Principalul obiectiv al programului Erasmus+ este de a promova mobilitatea în scop educațional pentru persoane și grupuri, precum și cooperarea, calitatea, incluziunea și echitatea, excelența, creativitatea și inovarea. Acesta promovează mobilitatea în scopul învățării non-formale și informale, participarea activă la educație și sport în rândul tinerilor și mobilitatea în scop de pregătire a personalului sportiv.

Obiectivele specifice urmărite de programul Erasmus+ sunt:

1. să îmbunătățească nivelul competențelor și al abilităților de bază, cu un accent deosebit pe relevanța acestora pentru piața muncii și pe contribuția lor la coeziunea societății;
2. să promoveze creșterea calității, excelența în inovare și internaționalizarea la nivelul instituțiilor din domeniul educației și formării profesionale;
3. să promoveze crearea și popularizarea unui sistem european de învățare continuă menit să vină în completarea reformelor politice de la nivel național;
4. să consolideze dimensiunea internațională a educației și formării;
5. și să îmbunătățească predarea și învățarea limbilor străine.

În sectorul educației, programul urmărește realizarea acestor obiective printr-un

cadru de acțiuni cheie:

Acțiunea cheie 1: Mobilitatea persoanelor fizice

Aceste acțiuni includ:

- **Mobilitatea cursanților și a personalului:** oportunități pentru elevi, studenți, stagiați și tineri, precum și pentru profesori, cadre didactice, formatori, persoane care lucrează cu tinerii, antrenori sportivi, personalul instituțiilor de învățământ și al organizațiilor societății civile de a dobândi o experiență de învățare și/sau profesională într-o altă țară;
- **Participarea tinerilor:** inițiative locale și transnaționale coordonate de tineri, care se desfășoară sub conducerea unor grupuri informale de tineri și/sau a unor organizații de tineret, menite să îi ajute pe tineri să se implice în viața democratică și să învețe să participe la aceasta, făcându-i să conștientizeze valorile comune și drepturile fundamentale ale UE, reunind tinerii și factorii de decizie de la nivel local, național și de la nivelul UE, precum și contribuind la obiectivele comune ale UE;
- **Inițiativa DiscoverEU:** o acțiune care le oferă celor de 18 ani șansa de a avea o experiență de călătorie prin Europa pe termen scurt, individuală sau în grup. Ca activitate de învățare informală, DiscoverEU urmărește să stimuleze sentimentul de apartenență la Uniunea Europeană al participanților și să le permită să exploreze diversitatea culturală a Uniunii. Aceasta urmărește, de asemenea, să înzestreze tinerii cu aptitudini și competențe valoroase pentru viața lor viitoare, precum și să îi inspire să adopte modelul călătoriilor durabile, în special, și să își formeze o conștiință de mediu în general. DiscoverEU include o acțiune generală, pentru care tinerii se pot înscrie direct pe Portalul european pentru tineret, precum și o acțiune de incluziune menită să faciliteze participarea tinerilor cu mai puține oportunități la DiscoverEU, pe picior de egalitate cu colegii lor;
- **Oportunități de învățare a limbilor străine:** pentru participanții care desfășoară o activitate de mobilitate în străinătate. Acest sprijin este oferit în principal prin intermediul instrumentului Erasmus+ de sprijin lingvistic online, adaptat în funcție de necesități la anumite sectoare, deoarece e-învățarea oferă avantaje pentru învățarea limbilor străine la capitolele acces și flexibilitate. Ori de câte ori învățarea online nu este cel mai bun instrument pentru a ajunge la grupul-țintă, se oferă și alte forme de sprijin lingvistic;

- **Schimburile virtuale în învățământul superior și între tineri:** activități interpersonale online care promovează dialogul intercultural și dezvoltarea competențelor non-tehnice, la care participă persoane din țări terțe care nu sunt asociate la program, precum și persoane din statele membre ale UE sau din țările terțe asociate la program. Acestea se desfășoară în grupuri mici și sunt întotdeauna moderate de un facilitator instruit.

Acțiunea cheie 2: Cooperarea pentru inovare și schimbul de bune practici

Acțiunea cheie 2 include:

Parteneriate pentru cooperare, încadrate în următoarele categorii:

- **Parteneriate de cooperare:** obiectivul lor principal este de a permite organizațiilor să sporească calitatea și relevanța activităților lor; să își dezvolte și să își consolideze rețelele de parteneri; să își sporească capacitatea de a acționa în comun la nivel transnațional și, astfel, să stimuleze internaționalizarea activităților lor, schimburile sau dezvoltarea de noi practici și metode de către aceste organizații, precum și partajarea și confruntarea ideilor lor;
- **Parteneriatele la scară mică:** scopul acestui tip de parteneriate este de a face programul accesibil entităților de mici dimensiuni greu accesibile și persoanelor implicate în educația școlară, educația adulților, educația și formarea profesională, activitățile legate de tineret și sport. În comparație cu parteneriatele de cooperare, parteneriatele la scară mică primesc granturi mai mici, au durate mai scurte și implică cerințe administrative mai simple. De obicei, la aceste parteneriate participă organizații locale și actori care s-au alăturat recent programului, precum și organizații mai puțin experimentate sau organizații cu o capacitate organizațională mai redusă.

Parteneriate pentru excelență, inclusiv:

- **Universitățile europene:** această acțiune sprijină înființarea rețelilor ascendente ale instituțiilor de învățământ superior, care va permite cooperării transfrontaliere să ajungă la următorul nivel de ambiție, prin elaborarea de strategii comune pe termen lung pentru educație, cercetare și inovare de înaltă calitate, bazate pe o viziune și pe valori comune;

- **Centrele de excelență profesională (CEP):** această inițiativă sprijină o abordare de la bază la vârf față de excelența profesională, care implică o gamă largă de părți interesate de la nivel local. Scopul este de a permite instituțiilor de educație și formare profesională să își adapteze rapid oferta de competențe la evoluția nevoilor economice și sociale. Centrele de excelență profesională își desfășoară activitatea într-un anumit context local, creând ecosisteme de competențe pentru inovare, dezvoltare regională și incluziune socială, colaborând în același timp cu CEP din alte țări prin intermediul rețelelor internaționale de colaborare. Aceste centre oferă oportunități de formare profesională inițială a tinerilor, precum și de perfecționare profesională și recalificare continuă a adulților, punând la dispoziție în mod flexibil și în timp util oferte de formare care răspund nevoilor unei piețe a muncii dinamice, în contextul tranziției verzi și al celei digitale;
- **Academiile Erasmus+ pentru cadrele didactice:** obiectivul general al acestei acțiuni este de a crea parteneriate europene între furnizorii de educație și formare pentru cadrele didactice, cu scopul de a înființa academii Erasmus+ pentru cadrele didactice, care vor dezvolta o perspectivă europeană și internațională în formarea cadrelor didactice. Aceste academii vor adopta principiile multilingvismului și diversității culturale, vor dezvolta formarea cadrelor didactice în conformitate cu prioritățile UE în ceea ce privește politica în domeniul educației și vor contribui la realizarea obiectivelor Spațiului european al educației;
- **Acțiunea Erasmus Mundus:** această acțiune vizează promovarea excelenței și a internaționalizării la nivel mondial a instituțiilor de învățământ superior prin programe de studiu – la nivel de masterat – realizate și recunoscute în comun de instituțiile de învățământ superior stabilite în Europa și deschise instituțiilor din alte țări ale lumii;
- **Alianțe pentru inovare:** această acțiune vizează promovarea cooperării strategice între actorii cheie din învățământul superior și din sectorul educației și al formării profesionale, precum și al afacerilor și cercetării – „triunghiul cunoașterii” – pentru a stimula inovarea și modernizarea sistemelor de educație și formare, cu scopul de a le face capabile să identifice și să furnizeze setul adecvat de aptitudini, cunoștințe și competențe pentru a răspunde cererii viitoare de pe piața forței de muncă în sectoare și domenii strategice pentru creșterea durabilă și competitivitatea Europei;

- **Proiecte orientate spre viitor:** această acțiune urmărește să stimuleze inovarea, creativitatea și participarea, precum și antreprenoriatul social în diferite domenii ale educației și formării. Acțiunea sprijină ideile orientate spre viitor, care reflectă prioritățile cheie ale UE și care au potențialul de a fi integrate și a îmbunătăți sistemele de educație și de formare, precum și de a avea un efect inovator substanțial asupra metodelor și practicilor utilizate în toate tipurile de învățare și în mediile de participare activă pentru a realiza coeziunea socială în UE.

Proiecte de consolidare a capacităților:

- **În domeniul educației:** această acțiune sprijină proiectele de cooperare internațională bazate pe parteneriate multilaterale între organizații active în domeniul învățământului superior din statele membre ale UE sau din țări terțe asociate la program și țări terțe care nu sunt asociate la program;
- **În domeniul educației și formării profesionale:** această acțiune sprijină proiectele de cooperare internațională bazate pe parteneriate multilaterale între organizații active în domeniul educației și formării profesionale din statele membre ale UE, din țări terțe asociate la program și din țări terțe care nu sunt asociate la program. Aceste proiecte urmăresc să consolideze relevanța, accesibilitatea și capacitatea de reacție a instituțiilor și a sistemelor de educație și formare profesională din țările terțe care nu sunt asociate la program, ca motor al dezvoltării socioeconomice durabile;
- **În domeniul tineretului:** această acțiune sprijină cooperarea și schimburile în domeniul tineretului între organizațiile din statele membre ale UE, țările terțe asociate la program și țările terțe care nu sunt asociate la program. Acțiunea acoperă activități de învățare non-formală, cu accent pe creșterea capacității organizațiilor care lucrează cu tineri în afara învățării formale, asigurând, în același timp, participarea activă a tinerilor.

Platformele online, cum ar fi eTwinning, Platforma electronică pentru educația adulților în Europa (EPALE), [School Education Gateway](#) (SEG) și [Portalul european pentru tineret](#) oferă spații de colaborare virtuală, baze de date pentru găsirea de parteneri, comunități de practică și alte servicii online pentru profesori, formatori, cei care lucrează cu tinerii, factori de decizie și alți practicieni, precum și pentru elevi, tineri și cursanți adulți din Europa și din afara acesteia.

Acțiunea cheie 3: Sprijin pentru elaborarea de politici și pentru cooperare

Această acțiune cheie contribuie la concretizarea acțiunii „Tineretul european împreună” (care vizează atât organizațiile de tineret de la nivel local, cât și organizațiile mai mari), sprijinind parteneriatele transfrontaliere. Activitățile desfășurate în cadrul acestei acțiuni ar trebui să contribuie la difuzarea în cercuri mai largi de tineri, pentru a asigura o diversitate de păreri și a afla ce gândesc categorii diverse de tineri din cadrul organizațiilor de tineret și din afara acestora, inclusiv tinerii cu mai puține oportunități.

În plus, această acțiune cheie vizează:

- acțiuni menite să pregătească și să sprijine implementarea agendei strategice a UE privind educația, formarea, tineretul și sportul, inclusiv a agendelor sectoriale pentru învățământul superior, educația și formarea profesională, școlile și învățarea în rândul adulților, în special prin facilitarea guvernantei și a funcționării metodelor deschise de coordonare;
- **testarea politicilor UE**, condusă de autorități publice la nivel înalt și implicând teste pe teren privind măsuri de politică în mai multe țări, pe baza unor metode de evaluare solide;
- acțiuni care vizează **colectarea de dovezi și cunoștințe cu privire la sistemele și politicile în domeniul educației, formării, tineretului și sportului la nivel național și la nivelul UE, cu scopul de a facilita elaborarea unor politici pertinente;**
- acțiuni care **facilitează transparența și recunoașterea competențelor și a calificărilor, precum și transferul de credite;**
- acțiuni care promovează dialogul politic cu părțile interesate din interiorul și din afara Uniunii Europene;
- **cooperarea cu organizațiile internaționale cu expertiză și capacitate analitică care se bucură de o largă recunoaștere (ca OCDE și Consiliul Europei), pentru a consolida impactul și valoarea adăugată a politicilor din domeniul educației, formării, tineretului și sportului.**

Ca parte a acțiunii cheie 3, **acțiunile Jean Monnet** oferă sprijin în domeniul instituțiilor de învățământ superior, atât din UE, cât și din afara UE, cu scopul de a promova predarea și cercetarea privind procesul de integrare în UE și de a promova dezbaterile politice și schimburile la care participă mediul academic și factorii de decizie politică cu privire la prioritățile politice ale UE. Sunt sprijinite

următoarele subacțiuni:

- Modulele Jean Monnet: programe de predare de scurtă durată în cadrul uneia sau mai multor discipline din domeniul studiilor privind Uniunea Europeană; Catedrele Jean Monnet: posturi de profesori cu o durată mai îndelungată, cu specializare în studii privind Uniunea Europeană, destinate profesorilor universitari individuali;
- Centrele de excelență Jean Monnet: puncte focale care colectează cunoștințe ale experților de nivel înalt aferente unor discipline variate din domeniul studiilor europene și care dezvoltă activități transnaționale și legături structurale cu instituțiile universitare din alte țări;
- acțiunile Jean Monnet din alte domenii ale educației și formării;
- sprijin orientat către instituții specifice etc.

Informații detaliate privind aceste oportunități, inclusiv criteriile de eligibilitate, sunt disponibile în [Ghidul programului Erasmus+](#).

Activitățile programului sunt puse în aplicare atât prin gestiune directă, cât și prin gestiune indirectă, cu sprijinul [agențiilor naționale Erasmus+ ale UE](#), care urmăresc să aducă programul cât mai aproape posibil de participanți. Pentru acțiunile gestionate de Agenția Executivă Europeană pentru Educație și Cultură (EACEA), documentele relevante pentru fiecare acțiune sunt disponibile în vederea depunerii pe [portalul referitor la posibilitățile de finanțare și de ofertare](#). Finanțarea este acordată sub formă de granturi, premii și prin achiziții publice.

Potențiali beneficiari:

- studenți;
- cercetători și cadre universitare;
- universități și alte organizații care își desfășoară activitatea în domeniul învățământului superior în UE și în [țările partenere](#).

Corpul european de solidaritate

[Corpul european de solidaritate](#) este un program de finanțare al UE destinat tinerilor care doresc să se implice în activități de solidaritate într-o varietate de domenii. Acestea merg de la sprijinirea persoanelor defavorizate și furnizarea de ajutor umanitar până la contribuția la acțiuni în domeniul sănătății și al mediului în întreaga Uniune și în afara acesteia. Obiectivul ambițios al programului nu

este doar de a fi mai incluziv, ci și de a fi mai ecologic și mai digital.

Activitățile sunt implementate prin gestiune directă de către Comisie, precum și prin gestiune indirectă, cu sprijinul unei rețele de agenții naționale ale Uniunii Europene. Finanțarea se acordă majoritar sub formă de granturi.

Potențiali beneficiari:

- persoane cu vârste cuprinse între 18 și 30 de ani (35 de ani pentru ajutor umanitar)
- organizații din Uniunea Europeană și din țările partenere.

Youth Pass

Youthpass este un instrument european de recunoaștere menit să identifice și să probeze rezultatele învățării dobândite în contextul proiectelor derulate în cadrul programelor Erasmus+ și Corpul european de solidaritate. Youthpass promovează reflecția individuală și conștientizarea avantajelor învățării și contribuie la vizibilitatea rezultatelor învățării atât pentru cursanți, cât și pentru alte categorii de persoane. Scopul său este de a consolida practicile reflexive în activitățile pentru tineret și în activitățile de solidaritate, sporind, astfel, calitatea și recunoașterea acestora. Programul sprijină, de asemenea, parcursurile continue ale tinerilor și ale lucrătorilor de tineret ajutându-i să înțeleagă mai bine cât de mult se implică Uniunea Europeană.

Portalul european pentru tineret

Portalul european pentru tineret oferă informații și oportunități pentru tineri. Acesta publică informații la nivelul Uniunii Europene și la nivel național despre oportunitățile și inițiativele de interes pentru tinerii care trăiesc, învață și lucrează în Uniunea Europeană. Portalul european pentru tineret se adresează tinerilor, dar și altor părți interesate care lucrează în domeniul tineretului (organizații de tineret, lucrători de tineret, decidenți politici etc.).

Pe portal sunt disponibile **patru tipuri principale de conținut**, grupate fiecare grupat într-o secțiune specifică:

- pagini tematice legate de politicile Uniunii Europene în domeniul tineretului: „Implică-te”

- pagini tematice legate de posibilitățile de a pleca în străinătate: „Mergi în străinătate”
- pagini ale unor programe/inițiative finanțate de Uniunea Europeană: „Inițiative ale UE”
- pagini privind politicile: Strategia UE pentru tineret.

Portalul conține, de asemenea, povești și mărturii ale tinerilor, știri și un calendar al evenimentelor.

Platformă electronică pentru educația adulților în Europa (EPALE)

EPALE este un loc în care membrii unei comunități europene multilingve și deschise de profesioniști în domeniul educației adulților – inclusiv educatori, decidenți politici, furnizori de formare și cercetători – pot colabora, pot învăța unii de la alții, se pot pune la curent cu cele mai recente evoluții, pot accesa resurse profesionale și pot face schimb de bune practici online. EPALE sprijină și valorizează profesiile din domeniul învățării în rândul adulților, permițând membrilor săi să intre în contact cu colegii lor din întreaga Europă și să învețe de la aceștia, prin intermediul postărilor pe blog, al forumurilor și al instrumentului de căutare a partenerilor, la care se adaugă întâlnirile în persoană. EPALE oferă o multitudine de informații exacte și de înaltă calitate care prezintă interes pentru cei care dau cursuri pentru adulți. În timp, o parte tot mai mare a conținutului ar urma să fie furnizată chiar de membrii comunității. [Aflați mai multe despre cum puteți colabora cu comunitatea EPALE.](#)

Programul COSME: Erasmus pentru tineri antreprenori

[Erasmus pentru tinerii antreprenori](#) este un program de schimb transfrontalier care le oferă noilor antreprenori sau celor care aspiră la această calitate șansa de a învăța de la antreprenorii cu experiență care conduc mici întreprinderi în alte țări participante. Programul este destinat întreprinzătorilor care au înființat o întreprindere în ultimii trei ani și persoanelor care își doresc să devină întreprinzători și care sunt în măsură să se mute într-o țară europeană pentru o perioadă mergând de la una la șase luni, în scopul de a se forma în cadrul unei întreprinderi de succes și de a acumula experiență și know-how. Aceștia

au posibilitatea de a stabili legături cu întreprinzători de succes din alte țări ale Uniunii Europene și de a dobândi competențele necesare pentru a-și îmbunătăți sau a-și înființa propria întreprindere. Programul este deschis tuturor tinerilor întreprinzători care intenționează să își deschidă propria întreprindere și care au un plan de afaceri viabil.

Schimbul de experiență are loc pe parcursul unui sejur la un antreprenor cu experiență, care îl ajută pe noul antreprenor să dobândească competențele necesare pentru a conduce o întreprindere mică. Gazda beneficiază de perspective inedite asupra activității sale și de oportunități de a coopera cu parteneri străini sau de a afla despre piețe noi.

Sport

Acțiuni Erasmus+ în domeniul sportului

Acțiunile Erasmus+ în domeniul sportului promovează practicarea sportului și participarea la activități sportive și de voluntariat. Ele sunt menite să contribuie la depășirea provocărilor societale și a celor legate de sport. Erasmus+ oferă organizațiilor posibilitatea de a dezvolta, transfera și implementa practici inovatoare în domeniul sportului, cu participarea organizațiilor, autorităților și a altor entități. Organizațiile au la dispoziție oportunități în domeniile menționate mai jos.

Parteneriate de cooperare

Aceste parteneriate sunt concepute pentru ca organizațiile să conceapă și să desfășoare activități comune pentru a promova (printre altele) sportul și activitatea fizică, precum și pentru a aborda amenințările la adresa integrității sportului (cum ar fi dopajul sau aranjarea meciurilor), pentru a promova ideea ca sportivii să urmeze cariere duble, pentru a îmbunătăți buna guvernanță și pentru a încuraja toleranța și incluziunea socială.

Parteneriatele de cooperare sunt menite să promoveze crearea și dezvoltarea de rețele europene în domeniul sportului. Scopul lor este de a ajuta organizațiile sportive:

- să îmbunătățească calitatea muncii, a activităților și practicilor organizațiilor și instituțiilor implicate
- să consolideze capacitatea organizațiilor de a lucra la nivel transnațional și intersectorial

- să abordeze nevoile comune în domeniul sportului
- să faciliteze transformarea și schimbarea (la nivel individual, organizațional sau sectorial).

Activitățile includ:

- crearea de rețele între principalele părți interesate
- dezvoltarea, identificarea, promovarea și schimbul de bune practici
- pregătirea, dezvoltarea și punerea în practică a unor module și instrumente educaționale și de formare
- îmbunătățirea competențelor multiplicatorilor
- dezvoltarea monitorizării și a evaluării comparative a indicatorilor
- sensibilizarea cu privire la valoarea adăugată a sportului și a activității fizice
- promovarea sinergiilor între domenii precum sportul, sănătatea, educația, formarea și tineretul
- îmbunătățirea abordării bazate pe știință/dovezi în domeniul sportului
- organizarea de conferințe, seminare, evenimente și reuniuni.

Rezultatele ar trebui să fie reutilizabile, transferabile, actualizabile și, dacă este posibil, să acopere mai multe discipline. Indiferent dacă sunt locale sau trans-naționale, proiectele își împărtășesc rezultatele între ele.

Parteneriatele la scară mică

Pentru organizațiile locale, organizațiile cu mai puțină experiență și nou-veniții în program. Parteneriatele la scară mică au o administrație mai simplă, granturi mai mici și o durată mai scurtă decât parteneriatele de cooperare. Ele sunt concepute pentru a promova sportul și activitatea fizică prin practici inovatoare.

Parteneriatele la scară mică se adresează organizațiilor locale sau celor cu mai puțină experiență în cadrul programului Erasmus+. Ele sunt concepute pentru a face programul mai accesibil pentru entitățile mici și pentru persoanele greu de contactat, în domeniul educației școlare, al educației adulților, al educației și formării profesionale, al tineretului și sportului. Parteneriatele la scară mică se caracterizează prin:

- cuantumuri mai mici ale granturilor acordate organizațiilor
- o durată mai scurtă

- cerințe administrative mai simple
- bariere reduse la intrarea în program
- formate flexibile – care combină activitățile transnaționale cu cele naționale –, pentru a permite organizațiilor mai mici să atragă persoane cu mai puține oportunități.

Evenimente sportive europene non-profit

Aceste evenimente au scopul de a încuraja activitățile sportive, de a pune în aplicare strategii ale Uniunii Europene pentru incluziune socială prin sport, de a promova voluntariatul în sport, de a combate discriminarea și de a încuraja practicarea sportului și a activităților fizice. Erasmus+ oferă sprijin pentru organizarea unor astfel de evenimente ori de câte ori acestea au o dimensiune europeană. Sunt oferite oportunități pentru:

- voluntariatul în domeniul sportului
- incluziunea socială prin sport
- combaterea discriminării în sport, inclusiv a inegalității de gen
- încurajarea practicării unui sport și a participării la activități fizice.

Activități eligibile:

- pregătirea și organizarea evenimentului
- organizarea de activități educaționale pentru sportivi, antrenori, organizatori și voluntari în perioada premergătoare evenimentului
- organizarea de activități conexe evenimentului sportiv (conferințe, seminare)
- formarea voluntarilor
- desfășurarea activităților ulterioare evenimentului (evaluări, elaborarea de planuri pentru viitor)
- activități de comunicare legate de tema evenimentului.

Tipuri de evenimente:

Evenimentele sportive europene fără scop lucrativ pot avea loc fie într-o singură țară, cu participanți din alte țări (evenimente la nivel european), fie în fiecare dintre țările participante (evenimente la nivel european și local). Evenimentele pot fi de următoarele tipuri:

- eveniment european și local de tip I: de la minimum trei organizații care provin din trei țări diferite participante la program până la maximum cinci organizații provenind din cinci țări diferite participante la program
- eveniment european și local de tip II: minimum șase organizații provenind din șase țări diferite participante la program
- evenimente la nivel european: un eveniment cu cel puțin 10 organizații participante din cel puțin 10 țări participante la program (inclusiv organizația solicitantă).

Consolidarea capacităților în domeniul sportului

Proiectele de consolidare a capacităților sunt proiecte de cooperare internațională bazate pe parteneriate multilaterale între organizații active în domeniul sportului din statele membre ale UE și din țări terțe asociate la program (denumite anterior țări participante la program) și țări din Balcanii de Vest. Scopul lor este de a sprijini activitățile și politicile în domeniul sportului ca modalitate de a promova valorile și de a servi drept instrument educațional pentru promovarea dezvoltării personale și sociale a persoanelor și pentru construirea unor comunități mai coezive.

Proiectele de consolidare a capacităților vizează:

- creșterea capacității organizațiilor sportive locale
- încurajarea practicării sportului și a activităților fizice în țări terțe care nu sunt asociate la program
- promovarea incluziunii sociale prin sport
- promovarea valorilor pozitive prin sport (cum ar fi fairplay-ul, toleranța, spiritul de echipă)
- promovarea cooperării între diferite regiuni ale lumii prin inițiative comune.

Propunerile ar trebui să se concentreze asupra anumitor domenii tematice definite în etapa de programare. Exemple de domenii deosebit de relevante sunt:

- promovarea valorilor comune, a nediscriminării și a egalității de gen prin sport
- dezvoltarea (prin sport) a competențelor necesare pentru a îmbunătăți implicarea socială a grupurilor defavorizate (de exemplu, independența, calitățile de lider)

- integrarea migranților
- reconcilierea post-conflict.

Pagina web a Comisiei Europene dedicată sportului conține [informații](#) privind cele mai recente cereri de finanțare directă pentru proiecte din afara programului Erasmus+.

Alte inițiative

Săptămâna europeană a sportului – una dintre inițiativele cheie în acest domeniu – permite organizațiilor sportive, întreprinderilor și experților din întreaga Uniune Europeană să își dezvolte strategiile pentru creșterea participării la activități legate de sport și pentru ca participanții să sărbătorească sportul în comunitățile lor. Săptămâna se încheie cu decernarea premiilor [#BeActive](#). Premiile UE pentru sport [#BeInclusive](#) recunosc, de asemenea, organizațiile care se folosesc de puterea sportului pentru a îmbunătăți incluziunea socială a grupurilor defavorizate.

Forumul UE dedicat sportului recunoaște necesitatea unor abordări ample, bazate pe politici, pentru a se asigura că evenimentele sportive continuă să răspundă provocărilor economice și culturale actuale și urmărește să construiască un viitor în sport prin intermediul unui dialog la nivel înalt între liderii din domeniul sportului, antreprenori și alți profesioniști din domeniul sportului.

Potențiali beneficiari:

- asociații sportive;
- sportivi și instituții sportive;
- ONG-uri;
- tinerii.

Ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor

O serie de fonduri europene creează oportunități de angajare pentru tineri. [Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”](#) este una dintre principalele resurse de finanțare ale Uniunii Europene care sprijină implementarea sistemelor din cadrul [Garanției pentru tineret](#) până în 2023. Aceasta a fost lansată în 2013 pentru a ajuta tinerii care trăiesc în regiuni unde șomajul în rândul tinerilor depășea 25 %.

În perioada 2021-2023, statele membre își pot majora resursele din cadrul inițiativei „Locuri de muncă pentru tineri” și al [Fondului social european](#), pentru a ajuta tinerii afectați de criza provocată de coronavirus, datorită finanțării suplimentare din partea Uniunii Europene, disponibilă în contextul [inițiativei Asistența de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei \(REACT-EU\)](#).

Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri” sprijină, în special, tinerii care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET), inclusiv tinerii șomeri de lungă durată sau tinerii neînregistrați ca fiind în căutarea unui loc de muncă. Aceasta asigură că tinerii care locuiesc în regiuni ale Europei care se confruntă cu cele mai acute probleme pot beneficia de sprijin specific. De regulă, inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri” finanțează:

- stagii
- stagii de formare
- încadrarea în muncă
- continuarea studiilor care să conducă la obținerea unei calificări.

Pentru mai multe informații despre încadrarea în muncă, consultați secțiunea privind ocuparea forței de muncă, afacerile sociale și incluziunea din prezentul ghid de finanțare.

Programul Cetățeni, egalitate, drepturi și valori (CEDV)

Principalul obiectiv al [programului Cetățeni, egalitate, drepturi și valori](#) este protejarea și promovarea drepturilor și valorilor consacrate în tratatele Uniunii Europene și în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, pentru a susține și a dezvolta în continuare societăți bazate pe drepturi, democratice, egale și incluzive, bazate pe statul de drept. Acestea includ sprijinul pentru activități care contribuie la crearea unei societăți civile dinamice și puternice, care încurajează participarea democratică, civică și socială a cetățenilor și cultivă bogata diversitate a societății europene, bazată pe valorile, istoria și memoria noastre comune. În plus, programul sprijină organizațiile societății civile care desfășoară, la nivel local, regional, național și transnațional, acțiuni de promovare a valorilor și a drepturilor Uniunii. Acesta sensibilizează publicul cu privire la aspecte precum egalitatea și nediscriminarea, drepturile copilului, protecția datelor, drepturile aferente cetățeniei UE, precum și cu privire la

istoria europeană comună. Contribuie la promovarea integrării perspectivei de gen și a nediscriminării, precum și la prevenirea și combaterea violenței pe criterii de gen împotriva femeilor și a tuturor formelor de violență împotriva copiilor și a altor grupuri expuse riscurilor. Sprijină participarea cetățenilor la viața democratică a UE.

Programul se bazează pe patru componente:

1. **Egalitate, drepturi și egalitate de gen:** promovarea drepturilor, a nediscriminării, a egalității (inclusiv a egalității de gen), a integrării dimensiunii de gen și a nediscriminării. Proiectele din acest domeniu vizează:
 - să prevină și să combată inegalitățile și discriminarea pe criterii de sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală și să respecte principiul nediscriminării
 - să promoveze exercitarea deplină de către femei a drepturilor de care beneficiază, egalitatea de șanse între femei și bărbați, inclusiv echilibrul dintre viața profesională și cea privată, capacitatea femeilor și integrarea perspectivei de gen
 - să combată toate formele de discriminare, rasism, xenofobie, afrofobie, antisemitism, atitudinile negative față de romi, islamofobia și alte forme de intoleranță, inclusiv homofobia și formele de intoleranță bazate pe identitatea de gen, atât online, cât și offline
 - să protejeze și să promoveze drepturile copilului, precum și să contribuie la conștientizarea drepturilor copiilor în cadrul procedurilor judiciare și la consolidarea capacității sistemelor de protecție a copilului
 - să protejeze și să promoveze drepturile persoanelor cu dizabilități în vederea incluziunii lor active și a participării lor depline la societate
 - să abordeze provocările legate de protecția datelor cu caracter personal și de reforma în materie de protecție a datelor, precum și să sprijine dialogul dintre părțile interesate în acest domeniu
 - să sprijine eforturile menite să le permită cetățenilor să își exercite drepturile de cetățeni ai Uniunii Europene, să le asigure respectarea dreptului la liberă circulație și să combată utilizarea abuzivă a acestor drepturi.
2. **Implicarea și participarea cetățenilor:** promovarea implicării și a participării cetățenilor la viața democratică a Uniunii Europene, a

interacțiunilor între cetățenii din diferite state membre și sensibilizarea cu privire la istoria europeană comună. Proiecte din acest domeniu:

- marcarea, studierea și informarea despre evenimente definitorii din istoria europeană recentă, inclusiv cauzele și consecințele regimurilor autoritare și totalitare
- sensibilizarea cetățenilor Uniunii Europene cu privire la istoria, cultura, patrimoniul cultural și valorile lor comune, îmbunătățind astfel înțelegerea Uniunii Europene, a originilor, a scopului și a diversității sale
- promovarea participării și a contribuției cetățenilor și a asociațiilor reprezentative la viața democratică și civică a Uniunii Europene, făcându-și cunoscute opiniile și făcând schimb de opinii în foruri publice public în toate domeniile de acțiune ale Uniunii Europene
- promovarea interacțiunilor dintre cetățenii din diverse țări, în special prin înfrățirea între orașe și prin intermediul rețelelor de orașe, pentru a le oferi acestora experiență practică în a gospodări bogăția și diversitatea patrimoniului comun al Uniunii și a-i face să înțeleagă că acestea constituie fundamentul unui viitor comun.

3. **Daphne:** combaterea violenței, inclusiv a violenței bazate pe gen. Proiectele din acest domeniu vizează:

- prevenirea și combaterea, la toate nivelurile, a **tuturor formelor de violență pe criterii de gen**, inclusiv a violenței domestice, împotriva femeilor și fetelor, și prin promovarea normelor stabilite în Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul)
- prevenirea și combaterea tuturor formelor de violență împotriva copiilor și a tinerilor, precum și a violenței împotriva altor categorii expuse riscului, cum ar fi persoanele LGBTQI și persoanele cu dizabilități
- sprijinirea și protejarea tuturor victimelor directe și indirecte ale actelor de violență (de exemplu violența domestică exercitată în cadrul familiei sau violența în cadrul relațiilor intime), incluzând copiii rămași orfani în urma unor crime domestice, precum și asigurarea aceluiași nivel de protecție pe întreg teritoriul Uniunii Europene pentru victimele violenței pe criterii de gen și sprijinirea acestora.

4. **Valorile Uniunii:** protejarea și promovarea valorilor Uniunii Europene. Proiectele din acest domeniu se axează pe protejarea, promovarea și sensibilizarea cu privire la drepturi, prin furnizarea de sprijin financiar organizațiilor societății civile active la nivel local, regional și transnațional pentru promovarea și cultivarea acestor drepturi, consolidând astfel protejarea și promovarea valorilor Uniunii Europene și respectarea statului de drept și contribuind la construirea unei Uniuni Europene mai democratice, la dialogul democratic, la transparență și la buna guvernare.

Împreună cu programul „Justiție”, [programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori”](#) constituie Fondul pentru justiție, drepturi și valori.

Programul sprijină următoarele tipuri de proiecte:

- formarea profesională, inclusiv consolidarea capacităților și schimbul de bune practici
- înfrățirea între orașe
- ajutarea cetățenilor să își conștientizeze drepturile și beneficiile pe care politicile Uniunii Europene le aduc în viața lor de zi cu zi
- elaborarea de politici și acte legislative ale UE bazate pe cunoaștere prin anchete, studii și analize.

Potențiali beneficiari:

- organizații ale societății civile
- rețele europene
- autorități publice, inclusiv organismele de promovare a egalității și a drepturilor omului
- autorități locale
- mediul academic, institutele de cercetare și grupurile de reflecție.

O pagină web a Comisiei Europene oferă informații privind [oportunitățile de finanțare și de ofertare](#), inclusiv [cererile de propuneri](#). Pentru cele mai recente știri privind oportunitățile de finanțare și proiectele finanțate în cadrul programului „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” și al programului „Justiție”, înscrieți-vă [aici](#) pentru a primi periodic [buletinul informativ privind finanțarea](#).

Programul „Justiție”

Programul sprijină dezvoltarea în continuare a unui spațiu de justiție al Uniunii Europene bazat pe statul de drept și pe recunoașterea și încrederea reciprocă. Programul facilitează accesul la justiție și promovează formarea judiciară și cooperarea judiciară în materie civilă și penală, precum și eficacitatea sistemelor naționale de justiție.

Programul finanțează activități care garantează aplicarea și asigurarea respectării depline și coerente a dreptului Uniunii Europene și promovează buna funcționare a spațiului de justiție al Uniunii Europene. Aceasta include îmbunătățirea încrederii reciproce și asigurarea unei cooperări judiciare eficiente în materie civilă și penală, îmbogățirea cunoștințelor magistraților și ale personalului din justiție cu privire la dreptul Uniunii Europene și promovarea cooperării transfrontaliere. Programul finanțează, de asemenea, activități menite să faciliteze accesul efectiv și nediscriminatoriu la justiție pentru toți.

Printre activitățile eligibile pentru finanțare se numără:

- formarea profesioniștilor din domeniul justiției
- organizarea dialogului cu părțile interesate și a reuniunilor experților
- efectuarea de anchete și studii
- organizarea de seminare și ateliere
- pregătirea și diseminarea orientărilor tehnice
- consolidarea capacităților principalelor rețele judiciare ale Uniunii Europene (de exemplu, [Rețeaua Europeană de Formare Judiciară](#))
- dezvoltarea și utilizarea instrumentelor digitale în complementaritate cu programul Europa digitală
- întreținerea și extinderea [portalului e-justiție](#).

Potențiali beneficiari:

- universități
- institute de cercetare
- autorități judiciare și administrative
- profesioniști din domeniul justiției și organismele lor reprezentative și de formare
- organizații ale societății civile.

Programul este administrat direct de Comisia Europeană. Finanțarea se acordă sub formă de granturi, premii și achiziții publice. O [pagină web](#) a Comisiei oferă informații privind oportunitățile de finanțare și de ofertare, inclusiv [cererile de propuneri](#).

Egalitatea de gen și egalitatea de șanse în alte fonduri ale Uniunii Europene

Egalitatea între femei și bărbați și integrarea perspectivei de gen sunt finanțate printr-o gamă de acțiuni în cadrul mai multor programe de finanțare ale Uniunii Europene, dintre care unele sunt deosebit de importante pentru egalitatea de gen.

Integrarea dimensiunii de gen este asigurată prin intermediul diferitelor instrumente de finanțare și de garantare bugetară ale Uniunii Europene, în special **Fondul social european Plus, Fondul european de dezvoltare regională, Europa creativă, Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, Fondul de coeziune și programul InvestEU**. Finanțarea sprijină:

- promovarea participării femeilor pe piața muncii și a echilibrului dintre viața profesională și cea privată
- investiții în unități de îngrijire a copiilor
- promovarea antreprenoriatului în rândul femeilor
- acțiuni care vizează combaterea segregării de gen în anumite profesii
- abordarea reprezentării dezechilibrate a fetelor și băieților în anumite sectoare ale educației și formării.

În trecut, fondurile structurale și de investiții europene ([fondurile ESI](#)) au finanțat diverse acțiuni pentru a promova egalitatea de gen. În plus, fondurile ESI au finanțat și infrastructuri de îngrijire a copiilor. Noul [Regulament privind dispozițiile comune](#) (care stabilește dispozițiile privind **Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și normele financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize**) include principii și condiții specifice care impun unui stat membru să dispună de un cadru strategic național privind egalitatea de gen ca o condiție prealabilă pentru utilizarea fondurilor atunci

când investesc în îmbunătățirea echilibrului de gen pe piața forței de muncă, a echilibrului dintre viața profesională și cea privată sau a infrastructurii de îngrijire a copiilor. O altă condiție orizontală – privind punerea în aplicare efectivă a Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – include egalitatea de gen ca una dintre cerințele cheie și se aplică tuturor investițiilor în temeiul Regulamentului privind dispozițiile comune.

Regulamentul prevede, de asemenea, că statele membre și Comisia veghează ca egalitatea între bărbați și femei, integrarea perspectivei de gen și abordarea aspectelor de gen să fie luate în considerare și promovate pe toată durata pregătirii, implementării, monitorizării și evaluării programelor și a raportării în cadrul acestora. În plus, statele membre și Comisia iau măsurile necesare pentru a preveni orice formă de discriminare pe criterii de gen, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală în timpul pregătirii, implementării, monitorizării și evaluării programelor și al raportării în cadrul acestora. Pe toată durata pregătirii și implementării programelor se ține seama în special de accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități.

După cum s-a menționat anterior, finanțarea **special destinată** pentru proiecte de care beneficiază organizațiile societății civile și instituțiile publice care pun în aplicare acțiuni specifice, inclusiv prevenirea și combaterea violenței de gen, este disponibilă prin intermediul programului **„Cetățeni, egalitate, drepturi și valori”**. Este necesar să se acorde o atenție specială femeilor și fetelor în domeniile azilului și migrației. Prin intermediul **Fondului pentru azil și migrație**, statele membre sunt încurajate să vizeze acțiuni care vin în întâmpinarea nevoilor specifice ale femeilor pe parcursul procedurii de azil, precum și acțiuni care sprijină integrarea femeilor în noua societate. În plus, fondul permite intensificarea protecției grupurilor vulnerabile, inclusiv a femeilor victime ale violenței de gen în contextul azilului și al migrației. Oportunități de finanțare pentru antreprenoare sau pentru oamenii de știință se regăsesc, de asemenea, în **Orizont Europa**, în instrumentele **politicii agricole comune** și în **Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime**, împreună cu strategia privind incluziunea și diversitatea pentru programul **Erasmus+**.

La nivel mondial, Uniunea Europeană continuă să sprijine drepturile omului în cazul femeilor și pe apărătorii acestor drepturi, sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente, precum și eforturile de limitare a violenței sexuale și a celei bazate pe gen în întreaga lume, inclusiv în situații fragile, de conflict și de urgență. De pildă, Uniunea Europeană a inițiat **inițiativa Spotlight**, un program global comun UE-ONU pentru eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor.

Mai multe informații despre prioritățile Uniunii Europene în domeniul egalității de gen pot fi găsite în [Strategia UE privind egalitatea de gen pentru perioada 2020-2025](#).

Regulamentul de instituire a **Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – Europa globală** (IVCDCI – Europa globală) prevede, de asemenea, că implementarea instrumentului ar trebui să se ghideze după principiile egalității de gen, capacitării femeilor și fetelor și prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței domestice și ar trebui să urmărească protejarea și promovarea drepturilor femeilor în conformitate cu planurile de acțiune ale UE privind egalitatea de gen și cu concluziile relevante ale Consiliului și convențiile internaționale, inclusiv cu Concluziile Consiliului privind femeile, pacea și securitatea din 10 decembrie 2018. Consolidarea, în cadrul acțiunii externe a Uniunii Europene, a egalității de gen și a capacitării femeilor și intensificarea eforturilor de atingere a standardelor minime de performanță indicate în planurile de acțiune ale Uniunii privind egalitatea de gen ar trebui să conducă la o abordare transformatoare și sensibilă la dimensiunea de gen în întreaga acțiune externă a Uniunii și în cooperarea internațională a acesteia. Cel puțin 85 % din acțiunile noi puse în aplicare în temeiul IVCDCI ar trebui să aibă egalitatea de gen ca obiectiv principal sau semnificativ, astfel cum este definit de indicatorul de politică privind egalitatea de gen al Comitetului de asistență pentru dezvoltare al OCDE. Cel puțin 5 % din aceste acțiuni ar trebui să aibă ca obiectiv principal egalitatea de gen și drepturile și capacitatea femeilor și fetelor.

Potențiali beneficiari:

- organismele publice
- instituții care se ocupă cu aspecte legate de egalitatea de gen
- întreprinderile și întreprinderile nou-înființate
- ONG-uri și societatea civilă.

PROTEJAREA INTERESELOR FINANCIARE ALE UNIUNII EUROPENE ÎMPOTRIVA FRAUDEI

Programul Fiscalis

Programul Fiscalis se axează pe îmbunătățirea funcționării sistemelor de impozitare pe piața internă, ajutând țările participante, administrațiile lor fiscale și pe funcționarii acestora să colaboreze în lupta împotriva fraudei fiscale, a evaziunii fiscale și a planificării fiscale agresive. Fiscalis contribuie, de asemenea, la protejarea intereselor financiare ale statelor membre și ale contribuabililor onești. Acesta permite autorităților competente să pună în aplicare legislația Uniunii Europene în domeniul fiscal prin asigurarea schimbului de informații, prin sprijinirea cooperării administrative și prin contribuția la reducerea sarcinii administrative a autorităților fiscale și a costurilor de asigurare a conformității pentru contribuabili, atunci când este necesar.

Sunt finanțate următoarele tipuri de acțiuni:

- reuniuni și evenimente ad-hoc similare

- colaborarea structurată pe bază de proiecte
- acțiuni de consolidare a capacităților informatice, în special dezvoltarea și operarea sistemelor electronice europene
- acțiuni de dezvoltare a resurselor umane și acțiuni de consolidare a altor capacități, inclusiv formare obișnuită sau dezvoltarea învățării online
- studii
- activități de inovare
- acțiuni de comunicare.

Programul este pus în aplicare prin gestiune directă. Acesta oferă finanțare sub formă de granturi și achiziții publice.

Potențiali beneficiari:

- statele membre ale UE și țările terțe asociate la program.

Programul VAMAL

Programul de cooperare în domeniul vamal (programul VAMAL) contribuie la protejarea intereselor financiare ale UE și ale statelor membre și ajută administrațiile vamale să protejeze populația de amenințările la adresa sănătății, a mediului și de alte amenințări, în rolul lor de străjeri ai frontierei externe a UE pentru mărfuri. Programul vamal sprijină dezvoltarea și funcționarea **sistemelor informatice centrale ale UE în domeniul vamal**. În plus, facilitează activitățile de colaborare între funcționarii vamali, inclusiv schimbul de bune practici și de cunoștințe în domeniul politicii și legislației vamale, precum și punerea în aplicare practică a acestora. De asemenea, sprijină **uniunea vamală a UE** și autoritățile vamale în eforturile lor de a colabora și de a acționa ca o singură entitate. Nu în ultimul rând, programul ajută administrațiile vamale să facă față creșterii fluxurilor comerciale și tendințelor și tehnologiilor emergente, cum ar fi comerțul electronic și tehnologia blockchain.

Programul este limitat la autoritățile vamale din UE și din țările terțe eligibile. Programul funcționează fără cereri de propuneri.

Sunt finanțate următoarele tipuri de acțiuni:

- seminare și ateliere, rețele de experți, comunități de interes, echipe de colaborare operațională și grupuri de proiect;

- consolidare a capacităților informatice, în special dezvoltarea și operarea sistemelor electronice vamale europene;
- acțiuni de dezvoltare a resurselor umane și acțiuni de consolidare a altor capacități, inclusiv formare și schimb de bune practici;
- studii;
- inovare;
- comunicare.

Programul este executat prin gestiune directă. Oferă finanțare sub formă de granturi și achiziții publice.

Potențialii beneficiari:

- statele membre ale UE și țările terțe asociate la program.

Programul UE de luptă antifraudă

Principalul obiectiv al [programului](#) este de a asigura coordonarea necesară a activităților antifraudă și de a oferi sprijin financiar, tehnic și informativ statelor membre în eforturile lor de a proteja interesele financiare ale UE.

Programul ajută statele membre să combată fraudă prin:

1. protejarea continuă a intereselor financiare ale UE prin sprijin financiar (oferit anterior de [programul Hercule III](#)), în special sprijin tehnic, sprijin operațional pentru investigații, formare specializată și activități de cercetare;
2. organizarea asistenței administrative reciproce și a cooperării în domeniul vamal și agricol, în special prin intermediul [Sistemului de informații antifraudă \(AFIS\)](#);
3. care operează [Sistemul de gestionare a neregulilor \(IMS\)](#), astfel încât statele membre să poată raporta neregulile.

Mai precis, programul sprijină statele membre în achiziționarea de echipamente antifraudă specifice și în organizarea de sesiuni de formare specifice, conferințe și studii în domeniu. Acesta menține, de asemenea, Sistemul de gestionare a neregulilor pentru a facilita respectarea de către statele membre a obligației de a semnală orice nereguli detectate. În fine, întreține o platformă pentru schimbul de informații privind asistența administrativă reciprocă și sprijină

activități precum operațiunile vamale comune, oferind cursuri de formare și reuniuni pentru acțiuni operaționale.

Programul finanțează următoarele tipuri de proiecte:

- achiziționarea de echipamente specializate și avansate din punct de vedere tehnic și de instrumente informatice eficace pentru îmbunătățirea cooperării transnaționale și multidisciplinare, menite să detecteze și să investigheze neregulile, fraudă și corupția care aduc atingere intereselor financiare ale UE;
- acțiuni de sprijinire a dezvoltării cunoștințelor tehnice, cum ar fi schimburile de personal, inclusiv înființarea unor echipe de anchetă și derularea unor operațiuni transfrontaliere comune;
- formare specializată, ateliere de analiză a riscurilor, seminare și studii de drept comparat.

Programul este implementat în cadrul gestiunii directe a **OLAF**, organismul antifraudă al UE. Oferă finanțare sub formă de granturi și achiziții publice.

Potențialii beneficiari:

- Autoritățile publice din UE implicate în activități antifraudă.

Protecția monedei euro împotriva falsificării

-Pericles IV

Programul **Pericles IV** previne și combate falsificarea și fraudele asociate și apără integritatea bancnotelor și monedelor euro. Acest fapt întărește încrederea cetățenilor și a întreprinderilor în autenticitatea bancnotelor și monedelor și în economia UE, asigurând în același timp sustenabilitatea finanțelor publice. Programul asigură schimbul și diseminarea de informații, în special prin organizarea de ateliere, reuniuni și seminare, inclusiv a unor sesiuni de formare, detașări țintite și schimburi de personal între autoritățile naționale competente. La acestea se adaugă asistența tehnică, științifică și operațională. În fine, acesta achiziționează echipamente care urmează să fie utilizate de autoritățile specializate de combatere a falsificării din țările terțe pentru a proteja moneda euro împotriva falsificării.

Toate autoritățile competente din statele membre ale UE pot introduce cereri de cofinanțare. Acțiunile pot avea loc în zona euro, în țările UE din afara zonei

euro și în țările terțe. Programul este pus în aplicare prin gestiune directă de Comisia Europeană. Fondurile sunt plătite sub formă de granturi acordate autorităților naționale din UE (atât în statele membre din zona euro, cât și în cele din afara zonei euro).

Potențialii beneficiari:

- Autoritățile statelor membre.

Programul LIFE

LIFE este instrumentul financiar al Uniunii Europene pentru mediu și politici climatice. El se derulează din anul 1992 și a cofinanțat peste 5 500 de proiecte în întreaga UE și în țări din afara UE. Principalele sale obiective sunt:

- realizarea tranziției către o economie sustenabilă, circulară, eficientă din punct de vedere energetic, bazată pe energie din surse regenerabile, neutră din punct de vedere climatic și rezilientă;
- protejarea, refacerea și îmbunătățirea calității mediului, inclusiv a aerului, a apei și a solului;
- stoparea și inversarea tendinței de pierdere a biodiversității;
- combaterea degradării ecosistemelor.

Noul program LIFE este împărțit în patru subprograme:

1. **Natura și biodiversitatea;**

2. Economia circulară și calitatea vieții;
3. Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea;
4. Tranziția către o energie curată.

Subprogramul Natură și biodiversitate

Subprogramul „**Natura și biodiversitatea**” implică acțiuni și inițiative menite să protejeze și să refacă natura Europei, precum și să oprească declinul biodiversității și să inverseze această tendință. În acest scop, finanțează proiecte de conservare a naturii, în special în domeniile biodiversității, habitatelor și speciilor. De asemenea, sprijină proiecte care contribuie la punerea în aplicare a directivelor UE privind **păsările** și **habitatele** (în special dezvoltarea și gestionarea rețelei **Natura 2000**) și a **Regulamentului** privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive. În plus, sprijină eforturile care vizează atingerea obiectivelor **Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2030**, care face parte din **Pactul verde european**.

Subprogramul Economia circulară și calitatea vieții

Scopul **subprogramului privind economia circulară și calitatea vieții** este de a facilita tranziția către o economie durabilă, circulară, fără substanțe toxice, eficientă din punct de vedere energetic și rezistentă la schimbările climatice și de a proteja, a restabili și a îmbunătăți calitatea mediului, fie prin intervenții directe, fie prin sprijinirea integrării acestor obiective în alte politici. De aceea, cofinanțează proiecte din sectorul mediului, în special în domeniul economiei circulare, inclusiv recuperarea resurselor din deșeuri, dar și în domenii ca apa, aerul, zgomotul, solul și gestionarea chimică, precum și guvernanta în materie de mediu. Subprogramul oferă în principal granturi pentru acțiuni pentru proiecte care aplică soluții inovatoare și bune practici în aceste domenii prin proiecte de acțiune standard (PSA). Acesta acoperă, de asemenea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea politicii și legislației UE în domeniul mediului prin intermediul proiectelor strategice integrate (PSI-uri). Comisia Europeană continuă să caute soluții care sunt gata de a fi puse în aplicare în condiții apropiate de piață, la scară industrială sau comercială, în timpul derulării proiectelor.

Subprogramul Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea

Subprogramul pentru atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea contribuie la tranziția către o economie durabilă, eficientă din punct de vedere energetic, bazată pe energie din surse regenerabile, cu impact neutru asupra climei și rezilientă, contribuind astfel la dezvoltarea durabilă.

Atenuarea schimbărilor climatice

Subprogramul pentru climă sprijină proiecte în domeniile următoare: agricultură, utilizarea terenurilor, gestionarea turbăriilor, energiile regenerabile și eficiența energetică. Acesta oferă sprijin pentru proiecte-pilot, proiecte demonstrative și proiecte de bune practici care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la punerea în aplicare și dezvoltarea politicilor și legislației UE și a celor mai bune practici și soluții. Subprogramul promovează, de asemenea, abordări integrate pentru punerea în aplicare a strategiilor de atenuare a schimbărilor climatice și a planurilor de acțiune la nivel regional sau național.

Adaptarea la schimbările climatice

Programul LIFE cofinanțează proiecte în domenii precum adaptarea urbană și amenajarea teritoriului, reziliența infrastructurii, gestionarea durabilă a apei în zonele predispușe la secetă, gestionarea inundațiilor și a zonelor costiere, reziliența sectoarelor agricol, forestier și turistic și/sau sprijinirea regiunilor ultraperiferice ale UE: preîntâmpinarea fenomenelor meteorologice extreme, în special în zonele costiere. Acesta oferă granturi acțiunilor pentru cele mai bune practici, dar și pentru proiecte-pilot și demonstrative care contribuie la creșterea rezilienței la schimbările climatice. Subprogramul pentru climă promovează, de asemenea, proiecte integrate care pun în aplicare politica și strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice.

Guvernanță și informare în domeniul climei

Programul cofinanțează proiecte care sprijină 1) funcționarea Pactului climatic european, 2) activitățile cu finanțare sustenabilă, 3) sensibilizarea, formarea și consolidarea capacităților, 4) dezvoltarea cunoștințelor și 5) participarea părților interesate la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea. LIFE oferă, de asemenea, granturi acțiunilor pentru campanii de informare și proiecte de sensibilizare cu privire la aspecte legate de climă. Aceasta include sprijinul public și al părților interesate pentru elaborarea politicilor UE; pentru

comunicarea, gestionarea și diseminarea informațiilor în vederea facilitării schimbului de cunoștințe și a sprijinirii platformelor de cooperare în activitatea lor; pentru furnizarea de formare; și pentru dezvoltarea și diseminarea celor mai bune practici și abordări de politică.

Subprogramul Tranziția către o energie curată

Subprogramul [Tranziția către o energie curată](#) continuă să sprijine punerea în aplicare a politicilor UE în domeniul energiei durabile, în special Pactul verde european, uniunea energetică (obiectivele privind energia și clima pentru 2030) și strategia de decarbonizare pe termen lung a Uniunii Europene pentru 2050. Pentru detalii, vă rugăm să consultați secțiunea privind energia.

Potențialii beneficiari:

- autorități naționale și locale;
- organizații comerciale private;
- organizații private necomerciale (de exemplu, organizații neguvernamentale).

Bugetul programului LIFE este executat prin gestiune directă. Finanțarea este acordată sub formă de granturi, achiziții publice și premii.

Toate cererile de propuneri LIFE sunt publicate pe [site-ul Agenției Executive Europene pentru Climă, Infrastructură și Mediu \(CINEA\)](#), precum și pe [portalul de finanțare & licitații](#) al Comisiei Europene. Orientări privind procesul de depunere a cererilor, evaluarea și aprobarea grantului, precum și privind cerințele pentru cei care lucrează în calitate de experți sunt disponibile pe [portalul de finanțare & licitații](#). Sunt disponibile orientări suplimentare cu privire la modul de depunere a unei propuneri utilizând instrumentul de depunere a cererii pe: [portalul de finanțare & licitații pentru începători](#).

Alte surse de finanțare legate de proiectele de mediu

Încă de la crearea sa, **politica de coeziune** a UE a reprezentat o sursă de sprijin pentru o serie de proiecte prin intermediul diferitelor fonduri care au fost create pentru implementarea sa. Pentru mai multe detalii, a se vedea secțiunea privind dezvoltarea regională din prezentul ghid.

Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune sprijină o serie de proiecte cu accent pe contribuția la o Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon și în tranziție către o economie cu zero emisii nete de dioxid de carbon, care promovează tranziția către o energie curată și echitabilă, investițiile verzi și albastre, economia circulară, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, prevenirea și gestionarea riscurilor și mobilitatea urbană durabilă. Mai precis, fondurile oferă sprijin pentru activități și inițiative:

- care promovează măsuri de eficiență energetică și reduc emisiile de gaze cu efect de seră;
- care promovează energia din surse regenerabile în conformitate cu **Directiva (UE) 2018/2001**, inclusiv cu criteriile de durabilitate prevăzute în cadrul acesteia;
- de dezvoltare a unor sisteme energetice, rețele și sisteme de stocare inteligente în afara rețelei energetice transeuropene (TEN-E);
- de promovare a adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice;
- de promovare a accesului la apă și a gestionării durabile a apelor;
- de promovare a tranziției la o economie circulară și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor;
- de întărire a protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, și de reducere a tuturor formelor de poluare;
- de promovare a mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.

Ele contribuie, de asemenea, la consolidarea conectivității UE, unul dintre aspectele sale fiind mobilitatea, prin sprijinirea eforturilor care vizează:

- dezvoltarea unei rețele TEN-T reziliente la schimbările climatice, inteligente, sigure, durabile și intermodale;
- dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.

FEDR sprijină și **Inițiativa europeană privind dezvoltarea urbană**. Obiectivele generale ale IUE sunt de a consolida abordările integrate și participative ale dezvoltării urbane durabile și de a asigura o legătură mai strânsă cu politicile

UE, în special cu politica de coeziune și cu investițiile în zonele urbane, ca parte a finanțării alocate acestor zone în temeiul articolului 11 din Regulamentul FEDR/FC și dincolo de acesta. Inițiativa urmărește să ofere un sprijin coerent orașelor pentru a schimba peisajul pestrî actual, caracterizat printr-o mulțime de inițiative, programe și instrumente în sprijinul orașelor în cadrul politicii de coeziune și își propune să facă asta în special, prin maximizarea sinergiei și complementarității cu programul de cooperare interregională URBACT IV. IUE sprijină, de asemenea, acțiunile pe mai multe niveluri în contextul Agendei urbane a UE și cooperarea interguvernamentală în chestiuni urbane. Inițiativa urbană europeană are două componente: a) sprijin pentru acțiunile inovatoare; și b) sprijin pentru consolidarea capacității și a cunoștințelor, evaluare a impactului teritorial, elaborarea de politici și comunicare.

Fondul pentru o tranziție justă atenuează costurile socioeconomice generate de tranziția climatică (tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, mai eficientă ca consum de resurse și durabilă), prin sprijinirea diversificării economice și a reconversiei teritoriilor în cauză. Fondul sprijină investițiile productive în 1) IMM-uri și crearea de noi întreprinderi, 2) cercetarea și inovarea, 3) reabilitarea ecologică și energia curată, 4) perfecționarea și recalificarea lucrătorilor, 5) asistența pentru căutarea unui loc de muncă și programele pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și 6) transformarea instalațiilor existente cu emisii ridicate de dioxid de carbon, atunci când investițiile realizate duc la reduceri substanțiale ale emisiilor și la protecția locurilor de muncă. De asemenea, poate finanța investiții în:

- introducerea de tehnologii și în sisteme și infrastructuri pentru o energie curată la prețuri accesibile, inclusiv tehnologii de stocare a energiei;
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- energia din surse regenerabile, cercetare și inovare;
- mobilitatea locală inteligentă și durabilă, inclusiv în decarbonizarea sectorului local al transporturilor și a infrastructurii sale;
- reabilitarea și modernizarea rețelelor de termoficare în vederea îmbunătățirii eficienței energetice a sistemelor de termoficare;
- producerea de căldură, cu condiția ca instalațiile de producere a energiei termice să fie alimentate exclusiv din surse regenerabile de energie;
- regenerarea și decontaminarea siturilor dezafectate, refacerea terenurilor și proiectele de infrastructură verde și reconversie;

- consolidarea economiei circulare, inclusiv prin prevenirea generării de deșeuri și reducerea lor, utilizarea eficientă a resurselor, reutilizarea, repararea și reciclarea și multe altele.

Fondul pentru o tranziție justă face parte din [Mecanismul pentru o tranziție justă](#).

În plus, se furnizează asistență tehnică unei serii de teritorii din UE prin intermediul [Inițiativei pentru regiunile carbonifere în tranziție](#), care sprijină țările și regiunile carbonifere din UE să facă față provocărilor legate de tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

[Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel \(RFCS\)](#) cofinanțează, prin granturi, proiecte de cercetare și inovare în sectoarele cărbunelui și oțelului. Evoluțiile recente au permis RFCS să contribuie la finanțarea unor proiecte importante de cercetare și inovare în domeniul producției curate de oțel, al căror obiectiv ambițios este o producție de oțel cu emisii de carbon aproape de zero până în 2030, precum și la finanțarea unor proiecte de cercetare pentru sectorul cărbunelui care urmăresc să sprijine tranziția justă a minelor de cărbune exploatate anterior sau a celor aflate în curs de închidere.

[Politica agricolă comună \(PAC\)](#) contribuie și ea la durabilitatea mediului. Planurile strategice ale PAC, care urmează a fi implementate de la 1 ianuarie 2023, vor permite un grad mai mare de flexibilitate între cele două fonduri și vor include ambițiile [Pactului verde european](#), în special ale [Strategiei „De la fermă la consumator”](#). În ansamblu, 40 % din totalul cheltuielilor PAC vor fi dedicate acțiunilor climatice. Finanțarea pentru [dezvoltarea rurală](#) provine parțial din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și parțial din surse naționale/regionale și, uneori, din surse private. Ea poate contribui, de asemenea, la sprijinirea proiectelor care încurajează gestionarea durabilă a resurselor naturale și acțiunile pentru climă.

[Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură \(FEAMPA\)](#) contribuie la realizarea unui pescuit sustenabil și la conservarea resurselor biologice marine. Fondul este conceput pentru a-i ajuta pe pescari să treacă la pescuitul sustenabil, a sprijini comunitățile costiere să-și diversifice economiile, a consolida evoluțiile sustenabile în domeniul acvaculturii și pentru a stimula creșterea [unei economii albastre sustenabile](#).

[Mecanismul de redresare și reziliență \(MRR\)](#) a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Acesta finanțează reforme și investiții în statele membre de la începutul pandemiei, în februarie 2020, și va continua să facă acest lucru până la 31 decembrie 2026. MRR oferă sprijin financiar la scară largă entităților publice

pentru investiții în proiecte verzi și digitale. Sprijinul este acordat sub formă de granturi (338 de miliarde EUR) și împrumuturi (385,8 miliarde EUR), la prețuri curente. MRR ajută UE să își atingă obiectivul de neutralitate climatică până în 2050 și o înscrie pe calea tranziției digitale, creând locuri de muncă și stimulând creșterea economică în același timp. Mecanismul este structurat pe piloni: tranziția verde și transformarea digitală coeziunea economică, productivitatea și competitivitatea; coeziunea socială și teritorială; reziliența economică, socială, instituțională și în domeniul sănătății; și politici pentru generația următoare.

Programul **InvestEU** este un mecanism unic de sprijin al investițiilor pentru perioada 2021-2027. Acesta reunește diverse instrumente financiare ale UE pentru politicile interne sprijinite anterior prin diferite fonduri și programe legate de bugetul Uniunii. El sprijină investițiile durabile, inovarea și crearea de locuri de muncă în Europa. Scopul său este de a oferi finanțare pe termen lung întreprinderilor și de a sprijini politicile UE de redresare în urma unei crize economice și sociale profunde. Garanția sa se ridică la 26,2 miliarde EUR, cu provizioane din cadrul financiar multianual (CFM) și Next Generation EU. Investițiile totale care urmează să fie mobilizate pe această bază sunt estimate la peste 372 de miliarde EUR în perioada 2021-2027. Acest program sprijină proiecte în domeniul energiei, al durabilității și al mediului.

Orizont Europa este programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare. Acesta promovează excelența în cercetare și oferă un sprijin esențial cercetătorilor și inovatorilor de top pentru a impulsiona schimbările sistemice necesare creării unei Uniuni ecologice, sănătoase și reziliente. Orizont Europa include **misiuni** de cercetare și inovare, cum ar fi **misiunea privind adaptarea la schimbările climatice**, **misiunea privind orașele inteligente și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei**, **Pactul solului pentru Europa** și **misiunea „Refacerea oceanelor și apelor noastre”**.

Fondul de Cercetare pentru Cărbune și Oțel

Fondul de Cercetare pentru Cărbune și Oțel (**RFCS**) este un fond de finanțare al UE care sprijină proiectele de cercetare de înaltă calitate de susținere a competitivității sectorului european al cărbunelui și oțelului. Fondul poate fi mobilizat pentru procese de producție de bază, noi produse și aplicații, controlul calității, utilizarea și conversia resurselor, siguranța la locul de muncă, protecția mediului (prin reducerea emisiilor generate de utilizarea cărbunelui și producția de oțel) și aspecte sociale. RFCS are propriul temei juridic și este în afara cadrului financiar multianual. Acesta este finanțat din veniturile generate de Comunitatea

Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO) (odată ce acestea au fost transformate în active de lichidare), care sunt dedicate exclusiv cercetării în domeniul cărbunelui și oțelului. Proiectele finanțate de RFCS acoperă: procesele de producție a oțelului, utilizarea optimizată și conservarea resurselor, economiile de energie și îmbunătățirea eficienței industriale, sănătatea și siguranța la locul de muncă, protecția mediului, tehnologiile de sprijinire a regiunilor carbonifere în tranziție și reducerea emisiilor generate de producția de oțel.

Potențialii beneficiari:

Propunerile pot fi prezentate de către persoane juridice (entități) înregistrate în UE. Organismele publice, organizațiile comerciale private și organizațiile private necomerciale (inclusiv ONG-urile și universitățile) sunt eligibile pentru a candida.

Pentru informații despre sprijinul în contextul protecției împotriva dezastrelor naturale, a se vedea secțiunea „Protecția împotriva dezastrelor naturale” din prezentul ghid de finanțare.

CERCETARE, INOVARE ȘI TIC

Orizont Europa

Orizont Europa este programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare. Acesta promovează excelența în cercetare și oferă un sprijin esențial cercetătorilor și inovatorilor de top pentru a impulsiona schimbările sistemice necesare creării unei Uniuni ecologice, sănătoase și reziliente. Prin intermediul programului, Comisia Europeană oferă granturi, premii și achiziții publice cercetătorilor cu un nivel de excelență recunoscut, ca modalitate de a le promova activitățile acestora. Programul oferă și finanțare pentru inițiative axate pe dezvoltarea infrastructurii de cercetare și pe promovarea mobilității în cadrul UE. În cele din urmă, sprijină parteneriatele dintre statele membre, industrie și alte părți interesate constituite pentru a colabora în domeniul cercetării și inovării.

În general, Orizont Europa finanțează proiecte de cercetare și inovare care abordează provocările societale, punând accentul pe poziția de lider industrial a UE, pe redresare și pe tranziția verde și digitală (de exemplu, calculul de înaltă performanță, inteligența artificială, datele și robotica, bateriile, orașele

inteligente, cancerul și bolile rare, industria circulară și neutră ca emisii de carbon și economia albastră).

Bugetul este împărțit pe **patru piloni** și **15 componente** pentru a crea un program care să sprijine toate domeniile **cercetării și inovării**:

1. excelența științifică, provocări mondiale:

- Consiliul European pentru Cercetare;
- Acțiunile Marie Skłodowska-Curie;
- infrastructură de cercetare.

2. competitivitatea industrială:

- sănătate;
- cultura, creativitatea și societatea favorabilă incluziunii;
- securitatea civilă pentru societate;
- domeniul digital, industria și spațiul;
- clima, energia și mobilitatea;
- alimentele, bioeconomia, resursele naturale, agricultura și mediul;
- activități nenucleare directe ale Centrului Comun de Cercetare.

3. Europa inovatoare:

- Consiliul European pentru Inovare;
- ecosistemele europene de inovare;
- Institutul European de Inovare și Tehnologie.

4. lărgirea participării și consolidarea Spațiului european de cercetare:

- lărgirea participării și răspândirea excelenței;
- reformarea și consolidarea sistemului de cercetare și inovare al UE.

Regulamentul privind programul Orizont Europa stabilește o serie de obiective în ceea ce privește executarea bugetului:

- 35 % din buget contribuie la obiectivele pentru climă;
- există o creștere substanțială a cheltuielilor pentru principalele activități de cercetare și inovare digitală în comparație cu Orizont 2020;

- 70 % din bugetul Consiliului European pentru Inovare este alocat întreprinderilor mici și mijlocii;
- cel puțin 3,3 % din buget este alocat părții din program dedicată largirii participării și răspândirii excelenței;
- investițiile în spațiu sunt proporționale cu cele din cadrul programului Orizont 2020;
- participarea industriei la acțiuni ar trebui sprijinită la niveluri cel puțin proporționale cu cele din Orizont 2020;
- bugetul ar trebui să contribuie la realizarea obiectivului general ambițios de a alocă 7,5 % din cheltuielile anuale din CFM obiectivelor în materie de biodiversitate în 2024 și 10 % din cheltuielile anuale din CFM obiectivelor de biodiversitate în 2026 și 2027.

selecția proiectelor care urmează să fie finanțate se realizează în principal prin cereri deschise de propuneri; proiectele sunt selectate în funcție de nivelul lor de excelență, de impactul lor și de calitatea și eficiența executării pe care o pot garanta. Nu există o distribuție fixă pe țări sau regiuni. Programul este administrat de Comisia Europeană, de agențiile sale executive și de o serie de entități juridice înființate ca organisme ale UE.

În timp ce granturile din cadrul pilonilor 1 și 3 sunt acordate în principal unui singur beneficiar (sisteme monobeneficiare), granturile din cadrul pilonului 2 sunt acordate în principal unui consorțiu transnațional de beneficiari, asigurându-se astfel colaborarea dintre cercetători și organizațiile de cercetare din diferite țări.

Sunt finanțate următoarele tipuri de acțiuni:

- colaborare în rețea și coordonare;
- cercetarea;
- inovarea;
- acțiuni-pilot;
- acțiuni de introducere pe piață;
- acțiuni de formare profesională și de mobilitate;
- diseminarea și valorificarea rezultatelor etc.

Orizont Europa include **misiuni** de cercetare și inovare menite să sporească eficacitatea finanțării prin urmărirea unor obiective clar definite. Au fost identificate cinci misiuni:

- Adaptarea la schimbările climatice;
- Misiunea privind orașele inteligente și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei;
- Misiune de combatere a cancerului;
- Misiunea „Un pact al solului pentru Europa”;
- Refacerea misiunii noastre privind oceanele și apele.

Accesul liber obligatoriu la publicații și [principiile științei deschise](#) se aplică pe tot parcursul programului Orizont Europa.

Orizont Europa sprijină [parteneriatele europene](#) în care UE, autoritățile naționale și/sau sectorul privat se angajează în comun să sprijine dezvoltarea și punerea în aplicare a unui program de cercetare și inovare.

Potențialii beneficiari:

- oameni de știință și cadre universitare;
- organizațiile de cercetare;
- universități;
- sectorul industrial;
- întreprinderi mici și mijlocii;
- studenții.

Toate informațiile privind finanțarea și procedurile de depunere a candidaturii sunt disponibile pe [portalul de finanțare și licitații](#).

Programul pentru cercetare și formare al EURATOM

Orizont Europa este completat de [programul pentru cercetare și formare al Euratom pentru perioada 2021-2025](#). Programul Euratom desfășoară activități de cercetare și formare în domeniul nuclear, punând accentul pe îmbunătățirea continuă a securității nucleare, a securității și a radioprotecției.

Programul spațial european

[Programul spațial european](#) sprijină politica spațială a UE în domeniile observării Pământului, navigației prin satelit, conectivității, cercetării și inovării spațiale și stimulează investițiile în infrastructura critică și în tehnologiile disruptive.

Programul finanțează infrastructura spațială și terestră pentru Copernicus, Galileo, Serviciul european geostaționar mixt de navigare (EGNOS) și programul guvernamental de comunicații prin satelit (GOVSATCOM). Programul abordează teme importante și de actualitate pentru societate prin investiții în tehnologii avansate și inovatoare, oferind servicii utile cetățenilor și garantând autonomia strategică și competitivitatea industrială a UE.

Pe lângă activele și serviciile spațiale europene existente, programul vizează și întreprinderile nou-înființate și IMM-urile care dezvoltă soluții inovatoare bazate pe tehnologii, date și servicii spațiale. Programul spațial al UE susține industria spațială europeană și promovează apariția unui ecosistem spațial european modern, care să stimuleze spiritul antreprenorial, inovarea și să atragă noi oportunități de finanțare.

Următoarele componente principale furnizează servicii spațiale europene în ritm cotidian:

1. **COPERNICUS** este sistemul european de observare a Pământului. Acesta ajută la gestionarea mediului, contribuie la atenuarea efectelor schimbărilor climatice și asigură siguranța și securitatea civilă în întreaga Europă. Copernicus este cel mai important furnizor mondial de volume mari de date spațiale.
2. **GALILEO** este un sistem global de navigație și poziționare prin satelit (GNSS) pe care se bazează numeroase sectoare economice ale UE, de la transporturi și agricultură la gestionarea frontierelor și la operațiuni de căutare și salvare. Precizia sa de 20 cm face din Galileo un element fundamental pentru vehiculele cu conducere autonomă și pentru dronele comerciale. Peste 2,5 miliarde de telefoane inteligente sunt deja compatibile cu Galileo.
3. **EGNOS** este serviciul european geostaționar mixt de navigare: un semnal fiabil care permite navigarea îmbunătățită pentru utilizatorii din sectorul aviației, maritim și terestru în peste 30 de țări și care funcționează deja în 426 de aeroporturi și heliporturi.
4. **Sistemul de conectivitate spațială securizată al UE**, recent propus, va asigura accesul peste tot în lume la servicii de comunicații prin satelit sigure și accesibile, pentru comunicații guvernamentale și uz comercial. Scopul său este de a proteja infrastructura critică, de a favoriza supravegherea și gestionarea crizelor, și de a permite accesul în bandă largă de mare viteză peste tot în Europa, pentru a preîntâmpina problemele viitoare cu care se va confrunta economia noastră.

5. **Managementul traficului spațial** recurgerea exponențială la servicii spațiale presupune tot mai mulți sateliți, deci un trafic intens în spațiu. Întrucât congestionarea traficului sateliților și prezența deșeurilor amenință viabilitatea infrastructurii spațiale, Comisia Europeană a prezentat o abordare a UE privind gestionarea traficului spațial. Acest lucru ar susține și mai mult capacitățile UE de supraveghere și urmărire spațială și ar stabili standarde și norme clare pentru o utilizare sigură, sustenabilă și securizată a spațiului.
6. Inițiativa **GOVSATCOM** a UE asigură disponibilitatea pe termen lung a unor servicii guvernamentale de comunicații prin satelit fiabile, sigure și rentabile pentru autoritățile publice de la nivelul UE și de la nivel național care gestionează misiuni și infrastructuri critice în materie de securitate.

Infrastructura spațială suverană a Europei susține o gamă largă de sectoare economice prin utilizarea de tehnologii, date și servicii spațiale. Iată doar câteva exemple:

- o mai bună eficiență în agricultură și pescuit: funcționalități prin satelit de cartografiere a terenurilor cultivate care necesită irigare, previziunile de recoltă și controlul pescuitului. Astfel, se asigură o mai bună calitate și securitate alimentară, protejând în același timp mediul;
- îmbunătățirea conectivității digitale a Europei; facilitarea accesului regiunilor la cunoștințe și informații; sateliții permit comunicarea atunci când soluțiile de la sol sunt limitate. Acest lucru reduce dezechilibrele regionale prin deservirea comunităților din zonele îndepărtate și fără acces la internet;
- îmbunătățirea răspunsului la situații de criză: serviciile prin satelit reduc timpul de reacție în situații de urgență. Imaginile actualizate ale pagubelor și hărțile de evaluare ne permit să eficientizăm planificarea și eforturile de ajutorare și să ghidăm serviciile de salvare;
- protecția mediului și combaterea schimbărilor climatice: monitorizarea mediului oferă informații esențiale privind starea vegetației, curenții oceanici, calitatea apei, resursele naturale, poluanții atmosferici, gazele cu efect de seră și stratul de ozon;
- o mai bună securitate: poziționarea prin satelit, comunicațiile prin satelit și observarea Pământului contribuie la detectarea imigrației ilegale, la prevenirea criminalității organizate transfrontaliere și la combaterea pirateriei maritime;

- îmbunătățirea sănătății cetățenilor: funcționalitățile permise de sateliți pot îmbunătăți mult asistența medicală și educația medicală a pacienților prin sprijin medical de la distanță. Contribuie și la prevenirea sau combaterea epidemiilor;
- optimizarea și ecologizarea transporturilor: Atunci când este combinată cu capacități de comunicare extinse, o poziționare prin satelit foarte exactă este un sprijin de nădejde pentru un sector al transporturilor modern și fiabil pentru autovehicule, avioane și nave. Optimizează gestionarea flotei, trasabilitatea navelor, prevenirea coliziunilor, controlul vitezei, asistența pentru manevrele navale etc.

Bugetul programului spațial al UE este executat în principal prin gestiune indirectă de către [Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial \(EUSPA\)](#), [Agenția Spațială Europeană \(ESA\)](#), [Agenția europeană de sateliți operaționali pentru monitorizarea din spațiu a condițiilor meteorologice, a climei și a mediului](#) (Organizația Europeană pentru Exploatarea Sateliților Meteorologici - EUMETSAT) și alte entități cărora le-a fost încredințată execuția; o mică parte din buget este executată prin gestiune directă de Comisia Europeană. Programul oferă finanțare sub formă de granturi și achiziții publice.

Sunt finanțate următoarele tipuri de proiecte:

- proiectarea, ingineria, fabricarea și construirea de infrastructuri spațiale și terestre;
- dezvoltarea de aplicații pentru servicii;
- proiecte de cercetare și studii;
- activități de inovare;
- acțiuni de comunicare.

Potențialii beneficiari:

- industria spațială din UE;
- producătorii;
- întreprinderile și întreprinderile nou-înființate;
- oameni de știință și cadre universitare.

TIC și banda largă în politica de coeziune

Fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI) sunt gestionate la nivel local de către autoritățile de management și pot fi combinate cu instrumente financiare pentru a promova activitățile TIC. TIC a fost o prioritate pentru perioada de programare anterioară a politicii de coeziune (2014-2020), când o serie de **fonduri** au fost dedicate sprijinirii acestui domeniu. TIC și conectivitatea în bandă largă rămân o prioritate și pentru perioada de programare 2021-2027.

Politica de coeziune a UE are o contribuție esențială la realizarea obiectivelor pieței unice digitale, în special prin intermediul alocărilor financiare semnificative din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR). În cadrul politicii de coeziune, investițiile digitale se concentrează pe depășirea decalajului digital, atât din punct de vedere social, cât și geografic, de exemplu prin sprijinirea digitalizării întreprinderilor, prin îmbunătățirea accesului la e-guvernare, la e-sănătate și la competențele digitale și prin încurajarea introducerii benzii largi în regiunile îndepărtate și cele rurale, astfel încât nicio regiune a UE să nu rămână în urmă.

Pentru mai multe informații privind oportunitățile digitale în politica regională, a se vedea și secțiunea 1 privind politica regională din prezentul ghid de finanțare.

Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) în domeniul telecomunicațiilor

Partea digitală a Mecanismului pentru interconectarea Europei (**MIE Digital**) contribuie la:

- dezvoltarea unei infrastructuri sigure, securizate și sustenabile de înaltă performanță, inclusiv a rețelelor gigabit și 5G;
- creșterea capacității și a rezilienței infrastructurii digitale magistrale;
- digitalizarea rețelelor de transport și de energie.

Activitățile sprijinite de fond includ:

Acoperirea 5G de-a lungul coridoarelor de transport:

MIE Digital contribuie la finanțarea unui set de proiecte care oferă acoperire 5G de-a lungul căilor de transport (drumuri, căi ferate etc.). Obiectivul este de a mobiliza investiții publice și private suplimentare și de a institui o rețea paneuropeană de transport cu coridoare 5G până în 2027. Această infrastructură

este considerată un factor cheie pentru implementarea mobilității conectate și automatizate de mâine.

Comunitățile inteligente 5G:

MIE Digital sprijină implementarea rapidă a sistemelor bazate pe 5G pentru a da un impuls factorilor socioeconomi, cum ar fi administrațiile publice, centrele de asistență medicală, școlile și alte instituții de educație și formare. Scopul este de a le face „mai inteligente”, adică mai eficiente, mai reziliente și capabile să se adapteze la evoluția nevoilor cetățenilor, la mediu, la economia locală și la societate în general.

Rețele magistrale pentru federațiile de cloud paneuropene:

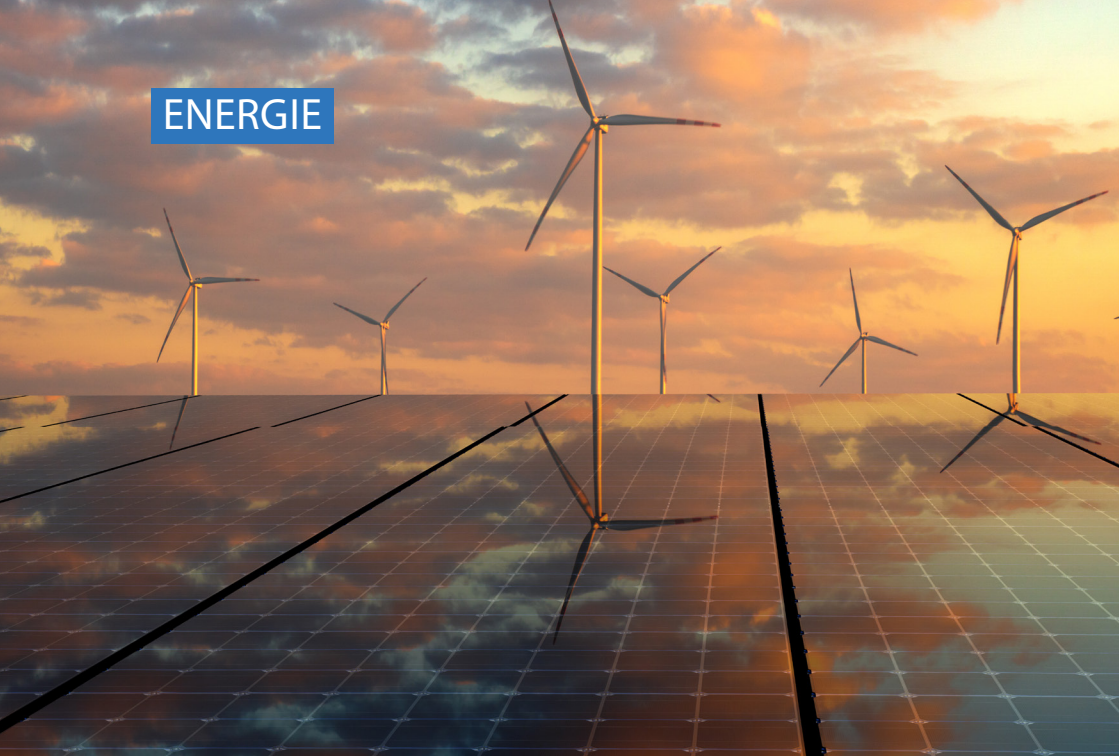
Împreună cu programul Europa digitală, InvestEU și Mecanismul de redresare și reziliență, MIE Digital promovează introducerea de interconexiuni transfrontaliere și naționale ale infrastructurii cloud. Aceste interconexiuni permit o conectivitate distribuită, sigură, eficientă energetic și de mare viteză, în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor din UE.

Conectivitatea magistrală pentru gateway-urile digitale globale:

MIE Digital sprijină introducerea rețelelor magistrale transcontinentale ca parte a strategiei UE privind gateway-urile digitale globale; odată funcționale, aceste rețele vor contribui la consolidarea calității și rezilienței conectivității dintre țările UE și țările terțe. Aici intră cablurile submarine, infrastructurile de satelit și conectivitatea la punctele de schimb de internet.

Platforme digitale operaționale:

MIE Digital finanțează platforme digitale operaționale care susțin serviciile digitale în sectoarele energiei și al transporturilor și care vor opera la nivel transfrontalier în UE. Aceste sinergii stimulează reînnoirea infrastructurii energetice și de transport.

UE dispune de **diverse programe de finanțare** pentru proiecte care contribuie la asigurarea unei aprovizionări cu energie competitive, durabile și sigure în UE. Granturile și sistemele de împrumuturi ajută întreprinderile, regiunile și țările să execute cu succes proiectele energetice.

Potențialii beneficiari:

- autorități municipale, locale și regionale;
- entități publice și private care acționează în numele acestor autorități (utilități, furnizori de servicii de transport public, asociații de locuințe sociale, societăți de servicii energetice etc.);
- întreprinderile și întreprinderile nou-înființate din regiunile în care amploarea și impactul tranziției climatice sunt cele mai mari;
- cetățeni.

Fondul de coeziune

Fondul de coeziune al UE are drept scop reducerea disparităților economice și sociale între țările UE și promovarea dezvoltării durabile. Fondul sprijină proiecte energetice în favoarea mediului, de exemplu reducând emisiile de gaze cu efect de seră, crescând nivelul de utilizare a energiei din surse regenerabile sau îmbunătățind eficiența energetică. O parte din Fondul de coeziune este alocată executării proiectelor UE privind uniunea energetică cu ajutorul [rețelei autorităților de management și din domeniul energiei](#). O altă parte din Fondul de coeziune este alocată pentru a sprijini Mecanismul pentru interconectarea Europei.

Sprijin din partea Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE) pentru sectorul energetic

O dată la doi ani, Comisia Europeană elaborează o listă a [proiectelor UE de interes comun \(PIC\)](#) care pot solicita finanțare prin MIE. Pe lângă proiectele de interes comun, programul MIE pentru perioada 2021-2027 include o nouă secțiune pentru a sprijini proiectele transfrontaliere în domeniul energiei din surse regenerabile. [Obiectivele specifice ale MIE în sectorul energetic](#) sunt:

1. să contribuie la dezvoltarea de proiecte de interes comun referitoare la o mai bună integrare a pieței interne a energiei și la eficiența și competitivitatea acesteia, la interoperabilitatea rețelelor la nivel transfrontalier și transsectorial, la facilitarea decarbonizării economiei, la promovarea eficienței energetice și la asigurarea siguranței alimentare;
2. să faciliteze cooperarea transfrontalieră în domeniul energiei, și pentru energia din surse regenerabile.

Finanțarea MIE sprijină acțiunile desfășurate ca parte a proiectelor de infrastructură pentru energie electrică, rețele inteligente, CO₂ și gaze naturale; obiectivul general este de a interconecta mai bine rețelele energetice și, prin urmare, de a întări piața unică a energiei în UE. Sunt necesare investiții enorme pentru modernizarea infrastructurii energetice învechite a UE, cu scopul de a o pregăti pentru viitoarele probleme (cererea de energie, securitatea aprovizionării, aprovizionarea la scară largă cu energie din surse regenerabile). Întrucât unele proiecte energetice nu sunt viabile comercial, [granturile MIE](#) sunt de o

importanță deosebită. Granturile sunt acordate după ce se evaluează cererile de propuneri competitive.

Fondul european de dezvoltare regională

Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) vizează reducerea disparităților economice și sociale dintre regiunile UE. Unul dintre cele cinci domenii prioritare pentru perioada 2021-2027 este „tranziția către o energie curată și echitabilă”, care trebuie realizată prin:

- promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- promovarea energiei din surse regenerabile în conformitate cu Directiva (UE) 2018/2001, inclusiv cu criteriile de durabilitate prevăzute în cadrul acesteia;
- dezvoltarea unor sisteme energetice, rețele și sisteme de stocare inteligente în afara rețelei energetice transeuropene (TEN-E).

Se preconizează că operațiunile realizate prin FEDR vor contribui cu 30 % din pachetul financiar global la îndeplinirea obiectivelor climatice.

Orizont Europa

Programul UE pentru cercetare și inovare **Orizont Europa** urmărește să răspundă schimbărilor climatice, făcând sectorul energetic mai favorabil climei și mediului. Prin **clusterul 5 privind clima, energia și mobilitatea**, programul sprijină proiecte în următoarele domenii:

- aprovizionarea cu energie;
- sistemele și rețelele energetice;
- clădirile și instalațiile industriale aflate în tranziție energetică;
- stocarea energiei.

Orizont Europa finanțează cercetarea și inovarea în sectorul energetic, ambele jucând un rol esențial în asigurarea soluțiilor și a transformărilor de sistem de care sectorul are atât de mare nevoie. Finanțarea contribuie la eficientizarea întregului lanț valoric al energiei din surse regenerabile și la integrarea durabilității și circularității în întregul său. În paralel, Orizont Europa contribuie

la dezvoltarea de tehnologii noi și disruptive în domeniul energiei din surse regenerabile și de soluții de stocare a energiei.

Agencia Executivă Europeană pentru Climă, Infrastructură și Mediu (CINEA) gestionează părți ale programului Orizont Europa în domeniul energiei, precum și inovarea de tehnologii și soluții eficiente energetic pentru clădiri, încălzire și răcire și alte forme inovatoare de utilizare a energiei. Toate informațiile privind finanțarea și procedurile de depunere a candidaturii sunt disponibile pe [portalul de finanțare și licitații](#).

Programul InvestEU

Programul InvestEU sprijină investițiile sustenabile, inovarea și crearea de locuri de muncă în UE. Programul se bazează pe modelul de succes al Planului de investiții pentru Europa (Planul Juncker). Acesta reunește, sub aceeași umbrelă, Fondul european pentru investiții strategice și alte 13 instrumente financiare ale UE.

Fondul InvestEU este operațional din 2022. Partenerii de executare ai InvestEU oferă soluții de finanțare directă și intermediată atât pentru promotorii de proiecte privați, cât și pentru cei publici. Un acord de garantare cu Grupul BEI, principalul partener de executare, a fost semnat în martie 2022, astfel încât întreprinderile și promotorii de proiecte să poată începe să solicite finanțare.

Vor urma acorduri de garantare și cu alți parteneri.

Potențialii beneficiari:

- entități private sau societăți de proiect, mari corporații, întreprinderi cu capitalizare medie, inclusiv întreprinderi mici, și IMM-uri;
- entități din sectorul public (regionale sau nu) și entități asimilate sectorului public;
- entități mixte, cum ar fi parteneriatele public-privat (PPP) și societățile private cu scop public;
- organizațiile non-profit.

Promotorii de proiecte ar trebui să se adreseze direct partenerilor de implementare care vor oferi soluții de finanțare personalizate bazate pe produsele financiare sprijinite de [garanția UE](#) care oferă protecție împotriva riscului de credit.

Întreprinderile mici cu capitalizare medie, IMM-urile și întreprinderile sociale sau microîntreprinderile ar trebui să se adreseze băncilor lor comerciale sau publice

locale ale căror produse financiare sunt acoperite de garanția UE în țara sau regiunea lor. Acești intermediari financiari locali îi vor informa dacă un anumit program de finanțare este acoperit de Fondul InvestEU. Găsiți intermediarul dumneavoastră local pe site-ul dedicat [accesului la finanțare](#).

Programul LIFE

Un nou subprogram al programului LIFE este dedicat [energiei curate](#). Acesta oferă sprijin inițiativelor care urmăresc să pună în aplicare politici durabile în domeniul energiei care contribuie la atingerea obiectivelor Pactului verde european.

Proiectele sunt cofinanțate în cadrul subprogramului LIFE pentru tranziția către o energie curată în următoarele cinci domenii de intervenție:

1. crearea unui cadru de politică național, regional și local care să sprijine tranziția către o energie curată;
2. accelerarea introducerii tehnologiei, a digitalizării, a noilor servicii și modele de afaceri și îmbunătățirea competențelor profesionale aferente pe piață;
3. atragerea de finanțare privată pentru energia durabilă;
4. sprijinirea dezvoltării unor proiecte de investiții locale și regionale;
5. implicarea și responsabilizarea cetățenilor în tranziția către o energie curată.

Subprogramul urmărește să faciliteze tranziția către o economie eficientă din punct de vedere energetic, bazată pe energie din surse regenerabile și rezilientă prin finanțarea unor acțiuni de coordonare și de sprijin în întreaga UE. Toate cererile de propuneri LIFE sunt publicate pe [site-ul CINEA](#).

Mecanismul pentru o tranziție justă

[Mecanismul pentru o tranziție justă](#) este un instrument financiar care oferă sprijin adaptat regiunilor celor mai vulnerabile și mari consumatoare de cărbune în tranziția către o economie mai verde.

Mecanismul se bazează pe trei piloni:

1. un [fond pentru o tranziție justă](#) în valoare de 40 de miliarde EUR, destinat în principal acordării de granturi;

2. un mecanism dedicat în cadrul **InvestEU** pentru a încuraja investițiile private;
3. o **facilitate de împrumut pentru sectorul public cu Grupul BEI** pentru a mobiliza investiții suplimentare și a mobiliza finanțare publică.

Prin Mecanismul pentru o tranziție justă toate statele membre au acces la fonduri; acest mecanism se concentrează asupra regiunilor cu mari emisii de dioxid de carbon sau a căror populație este predominant angajată în industria combustibililor fosili. Statele membre pot obține acces la finanțare prin elaborarea de planuri teritoriale pentru o tranziție justă care să acopere perioada până în 2030, identificând teritoriile care ar trebui să beneficieze de cel mai mult sprijin.

În ceea ce privește energia, Mecanismul pentru o tranziție justă protejează:

Persoanele și cetățenii cei mai vulnerabili la această tranziție, prin:

- îmbunătățirea eficienței energetice a locuințelor;
- investiții în combaterea sărăciei energetice;
- facilitarea accesului la energie curată, sigură și la prețuri accesibile.

Întreprinderile și sectoarele care își desfășoară activitatea în industrii cu emisii ridicate de dioxid de carbon sau care cuprind astfel de industrii;

Statele membre și regiunile cu o dependență ridicată de combustibilii fosili și de industriile cu emisii ridicate de dioxid de carbon, prin:

- investiții în surse regenerabile de energie;
- îmbunătățirea infrastructurii energetice și a rețelilor de termoficare.

Fondul pentru modernizare

Fondul pentru modernizare este un nou instrument care sprijină 10 state membre ale UE cu venituri mai scăzute în tranziția către neutralitatea climatică, contribuind la modernizarea sistemelor lor energetice și la îmbunătățirea eficienței energetice.

Statele membre beneficiare sunt Bulgaria, Croația, Cehia, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia, România și Slovacia.

Fondul pentru modernizare sprijină **investițiile** în:

- generarea și utilizarea energiei din surse regenerabile;

- eficiență energetică;
- stocarea energiei;
- modernizarea rețelelor energetice, inclusiv a sistemelor de termoficare, a conductelor și a rețelelor;
- tranziția justă în regiunile dependente de carbon; redistribuirea, recalificarea și perfecționarea lucrătorilor, educația, inițiativele de căutare a unui loc de muncă și întreprinderile nou-înființate.

Fondul pentru modernizare funcționează sub responsabilitatea statelor membre beneficiare, care [colaborează îndeaproape cu Banca Europeană de Investiții](#) (BEI), cu Comitetul pentru investiții instituit pentru fond și cu Comisia Europeană.

Fondul pentru modernizare lasă statelor membre beneficiare libertatea de a decide cu privire la forma concretă a sprijinului: acestea pot recurge la granturi, prime, instrumente de garantare, împrumuturi sau injecții de capital.

Sprijinul acordat de statele membre care utilizează resursele Fondului pentru modernizare trebuie să respecte normele privind ajutoarele de stat.

Banca Europeană de Investiții

Investițiile BEI contribuie în multe moduri la eforturile de transformare a sectorului energetic. Investițiile în eficiența energetică rămân modalitatea cea mai rentabilă de a îndeplini obiectivele UE în materie de energie și climă.

BEI nu mai finanțează proiecte tradiționale în domeniul energiei bazate pe combustibili fosili, nici măcar pe cele axate pe gazele naturale. Este prima instituție financiară internațională care a făcut acest pas.

BEI își concentrează activitățile pe patru domenii separate, prin care poate oferi un grad ridicat de valoare adăugată:

1. asigurarea eficienței energetice;
2. decarbonizarea energiei furnizate;
3. sprijinirea inovării și a infrastructurii energetice inovatoare;
4. securizarea infrastructurii de facilitare.

BEI acordă întreprinderilor acces la împrumuturi și la alte instrumente financiare. BEI oferă și consultanță și expertiză cu privire la administrarea și dezvoltarea proiectelor.

Pentru informații suplimentare privind proiectele energetice sprijinite de BEI, vă rugăm să consultați [site-ul Băncii Europene de Investiții](#).

Fondul pentru inovare

Fondul pentru inovare este unul dintre cele mai mari programe de finanțare din lume pentru demonstrarea tehnologiilor și a soluțiilor inovatoare cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Acesta este succesorul programului NER 300.

Fondul se axează pe tehnologii și proiecte emblematice de mari dimensiuni care pot genera reduceri semnificative ale emisiilor. Exemplele includ:

- tehnologii și procese inovatoare cu emisii scăzute de dioxid de carbon în industriile mari consumatoare de energie;
- captarea, utilizarea și stocarea dioxidului de carbon;
- producția de energie din surse regenerabile;
- stocarea energiei.

Fondul pentru inovare este administrat de [Agenția Executivă pentru Climă, Infrastructură și Mediu](#) (CINEA).

Fondul european pentru eficiență energetică

EEEF urmărește să ofere finanțare bazată pe piață pentru proiecte publice viabile din punct de vedere comercial în domeniile eficienței energetice, energiei din surse regenerabile și transportului curat în statele membre ale UE, în special în mediul urban. În comparație cu sistemul bancar, finanțarea bazată pe piață este mai capabilă să împartă riscurile și să transfere înapoi pierderile investitorilor. Fondurile de investiții nu prezintă aceleași riscuri de solvabilitate ca băncile, deoarece investitorii au dreptul doar la valoarea de piață a investițiilor lor.

Investițiile în energia durabilă promovate de autoritățile publice locale, regionale și (în cazurile justificate) naționale ar putea include următoarele (listă neexhaustivă):

- măsuri de economisire a energiei în clădirile publice;
- investiții în cogenerare de înaltă eficiență, de exemplu în microcogenerare și în rețele de termoficare/răcire centralizată;

- investiții în surse regenerabile descentralizate de energie, inclusiv microgenerare;
- transportul urban curat;
- modernizarea infrastructurii, cum ar fi iluminatul stradal și rețelele inteligente;
- energii durabile cu potențial de inovare și creștere.

Potențialii beneficiari:

- autoritățile municipale, locale și regionale, precum și entitățile publice și private care acționează în numele acestor autorități;
- utilitățile energetice locale;
- societăți de servicii energetice;
- societăți de termoficare care utilizează producția combinată de energie termică și electrică;
- asociațiile pentru locuințe sociale;
- transporturile în comun.

Site-ul web al fondului oferă o funcție de [verificare a eligibilității](#) potențialilor solicitanți.

Mecanismul de redresare și reziliență

[Mecanismul de redresare și reziliență \(MRR\)](#) este instrumentul cheie aflat în centrul instrumentului Next Generation EU, planul UE pentru a depăși cu succes pandemia de coronavirus. MRR este structurat pe șase piloni: tranziția verde; transformarea digitală; coeziunea economică, productivitatea și competitivitatea; coeziunea socială și teritorială; reziliență economică, socială, instituțională și în domeniul sănătății; și politici pentru generația următoare. [Planurile naționale de redresare și reziliență](#) ale statelor membre ar trebui să aloce cel puțin 37 % din cheltuielile totale investițiilor și reformelor care sprijină obiectivele climatice. MRR va ajuta UE să își atingă obiectivul de neutralitate climatică până în 2050.

Printre linkurile utile se numără:

- informații cu privire la [instrumentele din domeniul energiei în politica regională \(DG Politică Regională a Comisiei\)](#);

- UE dispune de o gamă largă de posibilități de finanțare prin care poate sprijini proiecte în domeniul energiei durabile în orașe: [finanțarea energiei durabile la nivel local](#);
- Raportul Comisiei Europene cu orientări tehnice privind [finanțarea renovării energetice a clădirilor prin intermediul politicii de coeziune](#);
- [Schemele de sprijin și inițiativele](#) UE pentru accelerarea investițiilor în domeniul eficienței energetice.

REPowerEU: energie la prețuri accesibile, sigură și durabilă pentru Europa

REPowerEU este un plan de economisire a energiei, de producere a energiei curate și de diversificare a aprovizionării noastre cu energie. Acesta stabilește o serie de măsuri menite să reducă rapid dependența de combustibilii fosili din Rusia și să accelereze tranziția verde, sporind în același timp reziliența sistemului energetic la nivelul UE. Printre altele, Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) se află în centrul procesului de aplicare a planului REPowerEU, oferind finanțare suplimentară din partea UE. Statele membre pot utiliza restul împrumuturilor MRR și noile granturi MRR finanțate prin licitarea certificatelor din cadrul sistemului de comercializare a certificatelor de emisii, deținute în prezent în rezerva pentru stabilitatea pieței, precum și în Fondul pentru inovare. REPowerEU poate finanța o serie de [acțiuni](#).

REPowerEU promovează diverse măsuri, cum ar fi achizițiile comune de gaze, GNL și hidrogen prin intermediul Platformei energetice a UE pentru toate statele membre care doresc să participe, precum și pentru Ucraina, Republica Moldova, Georgia și Balcanii de Vest. Planul promovează și noi parteneriate energetice cu furnizori fiabili, inclusiv cooperarea viitoare privind sursele regenerabile de energie și gazele cu emisii scăzute de dioxid de carbon, implementarea rapidă a proiectelor de energie solară și eoliană combinate cu implementarea hidrogenului din surse regenerabile și proiecte de creștere a producției de biometan. Pe termen lung, noile planuri naționale REPowerEU din cadrul Fondului de redresare și reziliență revizuit urmează să sprijine investițiile și reformele în valoare de 300 de miliarde EUR. Decarbonizarea industrială urmează să fie sprijinită prin proiecte sprijinite din Fondul pentru inovare. Noi prevederi legislative și recomandări pentru autorizarea mai rapidă a surselor regenerabile de energie, în special în zonele pretabile dezvoltării proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile, cu risc de mediu scăzut, precum și investițiile

Într-o rețea integrată și adaptată de infrastructură de gaze și energie electrică fac parte din REPowerEU. Măsurile avute în vedere sunt puse în aplicare pentru a realiza economii de energie și pentru a crește obiectivul european privind sursele regenerabile de energie pentru 2030 de la 40 % la 45 %. De asemenea, sunt avute în vedere noi propuneri ale UE pentru ca industria să aibă acces la materii prime critice și sunt avute în vedere măsuri de reglementare pentru creșterea eficienței energetice în sectorul transporturilor, precum și construirea de electrolizoare pentru a alimenta industria UE cu o producție locală de 10 milioane de tone de hidrogen din surse regenerabile.

UE pentru sănătate (EU4Health)

Fiind cel mai mare program al UE în domeniul sănătății până în prezent, [EU4Health](#) are o contribuție semnificativă la redresarea de după pandemia de COVID-19. Patru obiective generale demonstrează amploarea și ambiția programului:

1. îmbunătățirea și promovarea sănătății în UE;
2. protejarea cetățenilor împotriva amenințărilor transfrontaliere grave la adresa sănătății;
3. îmbunătățirea accesului la medicamente, dispozitive medicale și produse necesare în situații de criză;
4. îmbunătățirea sistemelor de sănătate.

Programul aplică, acolo unde este posibil, abordarea de tip „O singură sănătate”, recunoscând că sănătatea umană este legată de sănătatea animalelor și de mediu.

EU4Health pregătește terenul pentru o [uniune europeană a sănătății](#) investind

în prioritați urgente în materie de sănătate, cum ar fi:

- o reacție pe măsură la pandemia de coronavirus și consolidarea rezilienței UE în fața amenințărilor transfrontaliere la adresa sănătății;
- planul european de combatere a cancerului;
- strategia farmaceutică.

Se intensifică, de asemenea, activitățile din alte domenii, cum ar fi digitalizarea sistemelor de sănătate, reducerea numărului de infecții rezistente la antimicrobiene și îmbunătățirea ratelor de vaccinare.

Programul vizează profilaxia bolilor și promovarea sănătății și a cooperării internaționale în domeniul sănătății. Finanțează acțiuni concentrate pe prevenirea, pregătirea și reacția la amenințările sanitare transfrontaliere; completează constituirea de stocuri naționale de produse esențiale necesare în situații de criză; și creează o rezervă de personal medical, medico-sanitar și auxiliar. EU4Health permite ca medicamentele, dispozitivele medicale și produsele relevante în situații de criză să fie mai disponibile și mai accesibile. Nu în cele din urmă, EU4Health contribuie la digitalizarea asistenței medicale și la asigurarea accesului egal la asistență medicală și va sprijini procesul decizional bazat pe date concrete.

EU4Health sprijină o gamă largă de proiecte în cadrul a patru obiective generale:

- preîntâmpinarea situațiilor de criză;
- prevenirea bolilor;
- sistemele de sănătate și personalul din domeniul sănătății;
- digitalizarea.

Cancerul este o prioritate majoră în toate cele patru componente.

Potențialii beneficiari:

- fundații de cercetare și universități;
- organizații internaționale active în domeniul sănătății;
- autoritățile publice;
- ONG-uri;
- întreprinderi comerciale.

EU4Health este administrat prin gestiune directă și gestiune indirectă, în principal

de către [Agenția Executivă Europeană pentru Domeniile Sănătății și Digital](#). Finanțarea se acordă sub formă de granturi, premii și achiziții publice. Granturile directe pot fi semnate cu organizații internaționale active în domeniul sănătății.

Sinergiile și complementaritatea cu alte fonduri

Provocările în materie de sănătate sunt, prin natura lor, transversale. EU4Health colaborează cu o serie de alte programe, politici, instrumente și acțiuni ale UE:

- [Fondul social european Plus \(FSE+\)](#), pentru a sprijini grupurile vulnerabile în ceea ce privește accesul la asistență medicală;
- [Fondul european de dezvoltare regională](#), pentru a îmbunătăți infrastructura regională de sănătate;
- [Orizont Europa](#), pentru cercetare în domeniul sănătății;
- [mecanismul de protecție civilă al Uniunii/rescEU](#) pentru a crea rezerve de materiale medicale de urgență;
- [Europa digitală și Mecanismul pentru interconectarea Europei](#) pentru crearea infrastructurii digitale necesare pentru sănătatea digitală;
- [programul InvestEU](#);
- [Programul privind piața unică](#);
- [Mecanismul de redresare și reziliență \(MRR\)](#);
- [programul Erasmus+](#);
- [Instrumentul UE dedicat sprijinului de urgență](#).

Răspunsul UE la pandemia de coronavirus

De la începutul pandemiei, UE și-a mobilizat toate resursele disponibile pentru a ajuta statele membre să își coordoneze răspunsurile naționale și să adopte o abordare comună a situației. Acest sprijin include furnizarea de informații obiective cu privire la răspândirea virusului, eforturi eficace de limitare a răspândirii virusului și măsuri de reparare a daunelor economice și sociale cauzate de pandemie.

O serie de fonduri ale UE au fost mobilizate pentru a face față provocărilor generate de pandemia de COVID-19. Întrucât multe dintre acestea au fost deja menționate în detaliu în secțiunile anterioare ale ghidului de finanțare, acestea vor fi menționate foarte succint aici. Acțiunea UE a avut loc pe mai multe fronturi:

Fonduri UE pentru sprijinirea economiilor statelor membre ale UE și pentru abordarea urgențelor sanitare

UE a elaborat un pachet de redresare în valoare de 2,018 mii de miliarde EUR (la prețuri curente), care combină bugetul UE pentru perioada 2021-2027 și fondurile din instrumentul [Next Generation EU](#). În cadrul acestui acord, Comisia va putea împrumuta până la aproximativ 800 de miliarde EUR (în prețuri curente) de pe piețe. De asemenea, UE a convenit asupra unor [norme temporare privind ajutoarele de stat](#), astfel încât guvernele să poată furniza lichidități economiei pentru a sprijini cetățenii și pentru a salva locuri de muncă în UE. De asemenea, UE a declanșat „clauza derogatorie”, care permite o flexibilitate maximă în aplicarea normelor bugetare. Aceasta a ajutat țările UE să își sprijine sistemele de sănătate și întreprinderile și să protejeze locurile de muncă în timpul crizei. Acest lucru a fost susținut de acțiunea Băncii Centrale Europene de sprijinire a stabilității financiare. Pentru mai multe informații despre Next Generation EU, consultați secțiunea dedicată în acest ghid de finanțare.

Pentru a face față crizei, UE a promovat o inițiativă de investiții pentru a oferi statelor membre lichidități imediate. Prima creștere de lichidități a provenit din fondurile politicii de coeziune necheltuite. Primul pachet de măsuri a fost propus la 13 martie 2020 (inclusiv [Inițiativa pentru investiții ca reacție la coronavirus](#), urmată de [Inițiativa plus pentru investiții ca reacție la coronavirus](#)). Măsurile au inclus și noi metode de a ajuta cele mai vulnerabile persoane în temeiul [Fondului de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane](#), cum ar fi livrările la domiciliu și utilizarea de bonuri electronice pentru a reduce riscul răspândirii virusului.

Instrumentul UE de [sprijin temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență \(SURE\)](#) a fost conceput ca să îi ajute pe oameni să-și păstreze locurile de muncă în timpul crizei. Sprijinul acordat prin Instrumentul SURE vine sub formă de obligațiuni cu impact social, pentru a garanta că fiecare euro aduce beneficii clare societății. Pentru a sprijini fermierii și sectorul agricol, UE a lansat [măsuri excepționale de sprijinire și stabilizare a piețelor agricole](#).

Banca Europeană de Investiții a convenit să mobilizeze Fondul european de garantare (FEG) pentru a face față consecințelor economice ale pandemiei de coronavirus; acest lucru a permis Grupului BEI să își intensifice sprijinul acordat în principal întreprinderilor mici și mijlocii din UE.

Alte acțiuni ale UE pe scurt

Certificatul UE privind COVID

Certificatul digital al UE privind COVID a pus la dispoziția cetățenilor un instrument acceptat și folosit în întreaga UE. El a împiedicat apariția unui sistem fragmentat de certificate naționale diferite. Sistemul bazat pe certificatul digital al UE privind COVID este suficient de flexibil pentru a fi adaptat, dacă este necesar, la posibilele evoluții viitoare și la noile dovezi științifice.

Strategia în materie de vaccinuri

Contractele instituite în cadrul strategiei UE privind vaccinurile oferă statelor membre acces la câte doze de vaccinuri au nevoie (inclusiv vaccinuri adaptate, dacă se dovedesc necesare) în 2022 și 2023. UE va trebui să continue să investească în dezvoltarea și producerea de vaccinuri mai bune și mai avansate împotriva COVID-19 și a variantelor virusului.

UE a constituit un portofoliu diversificat de vaccinuri pentru cetățenii UE, la prețuri echitabile. Au fost încheiate contracte cu opt dezvoltatori promițători de vaccinuri, asigurând un portofoliu de până la 4,2 miliarde de doze. Începând din ianuarie 2020, UE a mobilizat fonduri în cadrul programului Orizont 2020 pentru a dezvolta vaccinuri, noi tratamente, teste de diagnosticare și sisteme medicale menite să prevină răspândirea coronavirusului și să salveze vieți. Cu Incubatorul HERA (Autoritatea pentru Pregătire și Răspuns în caz de Urgență Sanitară), lansat în februarie 2021, UE s-a pregătit pentru detectarea variantelor și pentru dezvoltarea, aprobarea normativă și producția de vaccinuri adaptate. UE a depus eforturi majore pentru a-și consolida capacitatea de a depista rapid și a caracteriza variantele care determină îngrijorare.

Acțiunile UE în domeniul sănătății

Au fost puse în aplicare o serie de [măsurile de pregătire și răspuns în situații de criză](#), cum ar fi consolidarea coordonării la nivelul UE atunci când se confruntă cu amenințări transfrontaliere la adresa sănătății și revizuirea mandatelor Centrului European de Prevenire și Control al Bolilor și ale Agenției Europene pentru Medicamente pentru a asigura supraveghere, analiză științifică și orientări mai stricte înainte și în timpul unei crize.

Mecanismul de protecție civilă al Uniunii rămâne disponibil pentru a stimula sprijinul din partea statelor membre mai puțin afectate către cele care se află sub cea mai mare presiune. De la începutul lunii octombrie, Centrul de coordonare

a răspunsului la situații de urgență a facilitat furnizarea imediată de asistență vitală din partea mai multor state membre către România și Letonia.

Combaterea dezinformării

În timpul crizei provocate de coronavirus, platformele au raportat lunar Comisiei furnizând o prezentare generală a acțiunilor lor de promovare a conținutului din surse oficiale, de îmbunătățire a gradului de sensibilizare a utilizatorilor, de acțiune împotriva conținutului dăunător și de identificare a publicității legate de dezinformarea cu privire la coronavirus. Orientările au fost publicate în mai 2021, solicitându-le semnatarilor să îl transforme într-un instrument puternic, eficient și flexibil de combatere a dezinformării.

Acțiune mondială

Încă de la început, UE și-a asumat un rol de lider în cadrul răspunsului global la pandemie, ajutând țările vecine și țările partenere să facă față consecințelor acesteia asupra sănătății și asupra activității socioeconomice. A fost, de asemenea, un motor al cercetării în domeniul vaccinurilor, cel mai mare exportator de vaccinuri din lume și se află în prima linie în ceea ce privește schimbul de vaccinuri. Aceasta a oferit, de asemenea, sprijin țărilor care se confruntă cu o combinație de efecte grave asupra sănătății și de încetinire a creșterii economice.

UE, statele sale membre și instituțiile financiare, acționând ca „Echipa Europa”, s-au aflat în prima linie a răspunsului mondial la pandemia de COVID-19, punând în comun resursele și expertiza. În ceea ce privește solidaritatea la nivel mondial, UE a fost deschizătoare de drumuri, fiind cel mai mare exportator de vaccinuri împotriva COVID-19 în lume, exportând peste 2,1 miliarde de doze finite în 166 de țări în martie 2022, aproximativ două treimi din producția sa totală până în prezent, începând din primele etape ale pandemiei. COVAX conduce eforturile de asigurare a unui acces corect și echitabil la vaccinurile împotriva COVID-19 în țările cu venituri mici și medii. Echipa Europa este unul dintre principalii contribuiori la COVAX, cu peste 2,2 miliarde EUR.

POLITICA EXTERNĂ ȘI EXTINDEREA

Politica externă și de securitate comună

Politica externă și de securitate comună (PESC) contribuie la obiectivele UE de menținere a păcii, de consolidare a securității internaționale, de promovare a cooperării internaționale și de dezvoltare și consolidare a democrației, a statului de drept și a respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În cadrul bugetului PESC, UE finanțează diferite tipuri de misiuni civile din cadrul politicii de securitate și apărare comune, reprezentanți speciali ai UE, acțiuni de stabilizare și proiecte multilaterale și bilaterale de neproliferare și dezarmare. Acestea sunt puse în aplicare prin acorduri cu organizații internaționale precum Organizația Națiunilor Unite.

De exemplu, fondurile UE:

- misiunile civile de stabilizare;
- reprezentanții speciali ai UE;

- Camerele Specializate pentru Kosovo;
- acțiuni în domeniul neproliferării și dezarmării;
- Colegiul European de Securitate și Apărare.

Sunt finanțate următoarele tipuri de proiecte/acțiuni:

- asistență tehnică, consolidarea capacităților, formarea și transferul de competențe;
- acțiuni care contribuie la consolidarea capacităților statelor de a îmbunătăți siguranța și securitatea depozitelor de muniții, contribuind astfel la reducerea globală a riscului de explozii accidentale și de deturnare ilicită, asigurând comunități mai sigure și state și societăți mai stabile;
- punerea la dispoziție de experți, ofițeri de poliție și experți în statul de drept.

Potențialii beneficiari:

- Organizații internaționale, inclusiv, de exemplu, [echipa consultativă pentru gestionarea muniției și misiunea Uniunii Europene de consiliere în sprijinul reformei sectorului de securitate din Irak](#) – una dintre cele 11 misiuni civile în curs de desfășurare în cadrul politicii de securitate și apărare comune a UE.

Bugetul este executat prin gestiune indirectă pentru politica civilă de securitate și apărare comună și prin gestiune indirectă și directă pentru acțiunile de neproliferare și dezarmare. Finanțarea este acordată sub formă de granturi și achiziții publice.

Țări și teritorii de peste mări

UE urmărește să promoveze dezvoltarea economică și socială a celor [13 țări și teritorii de peste mări \(TTPM\) ale UE](#), să sporească reziliența și competitivitatea acestora și să reducă vulnerabilitatea lor economică și de mediu. Cea mai mare parte a finanțării sprijină acțiuni în domenii de interes comun pentru TTPM și UE – creșterea verde, digitală, durabilă și dezvoltarea umană. Fondurile UE sprijină, de asemenea, TTPM în consolidarea capacităților lor și promovează cooperarea lor cu partenerii lor regionali.

Tipurile de acțiuni care beneficiază de sprijin (aceste acțiuni sunt stabilite în cadrul unui exercițiu de programare convenit cu TTPM) includ:

- în Groenlanda, reformele din sectorul educației, care conduc la creșterea nivelului de educație și au ca rezultat perspective mai bune pentru elevi și studenți;
- în regiunea Caraibilor și Pacific, acțiuni care vizează energia durabilă, biodiversitatea marină, reziliența și provocările legate de schimbările climatice.

O modalitate principală de finanțare este sprijinul bugetar prin gestiune directă de către TTPM parteneri.

Potențialii beneficiari:

- diverse părți interesate din cele 13 TTPM ale UE.

Asistența pentru preaderare - IPA III

Asistența pentru preaderare sprijină țările candidate la UE și țările potențial candidate (Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo, Muntenegru, Macedonia de Nord, Serbia și Turcia) să își transforme societățile, sistemele juridice și economiile pe calea aderării la UE. Este o investiție în viitorul UE, care o face mai sigură și mai prosperă prin sprijinirea stabilității și prosperității vecinilor săi cei mai apropiați. De asemenea, aceasta ajută UE să își atingă propriile obiective, cum ar fi pacea și stabilitatea, creșterea economică durabilă și combaterea schimbărilor climatice.

Facilitează reformele politice, instituționale, sociale și economice; promovează dezvoltarea socioeconomică durabilă; și aduce societățile mai aproape de valorile și standardele UE.

Obiectivul general al **instrumentului IPA III** este de a sprijini țările beneficiare în vederea adoptării și implementării reformelor politice, instituționale, juridice, administrative, sociale și economice necesare pentru ca respectivii beneficiari să respecte valorile Uniunii și să se alinieze treptat la normele, standardele, politicile și practicile UE în vederea aderării la aceasta, contribuind astfel la stabilitatea, securitatea și prosperitatea lor.

Cadrul de programare IPA III este documentul strategic global al Comisiei Europene pentru utilizarea fondurilor UE care oferă asistență beneficiarilor IPA

III pe durata cadrului financiar multianual (CFM) 2021-2027. Acesta înlocuiește documentele de strategie specifice fiecărei țări anterioare. CFM 2021-2027 reflectă obiectivele specifice ale Regulamentului IPA III și se axează pe prioritățile procesului de extindere în conformitate cu cinci componente tematice, care reflectă grupurile tematice ale capitolelor de negociere în conformitate cu metodologia de extindere revizuită. Programarea asistenței UE se bazează mai degrabă pe priorități tematice ale UE decât pe pachete financiare predefinite pentru fiecare țară. Acest lucru permite recompensarea performanței și a progreselor în direcția priorităților cheie, precum și o flexibilitate sporită pentru a răspunde nevoilor în continuă evoluție ale partenerilor pe calea aderării.

Principalele domenii de sprijin sunt:

- statul de drept, drepturile fundamentale și democrația;
- buna guvernare, alinierea cu legislația UE, relațiile de bună vecinătate și comunicarea strategică;
- o agendă verde și conectivitatea durabilă;
- competitivitate și creștere economică incluzivă;
- cooperare teritorială și transfrontalieră.

Sunt finanțate următoarele tipuri de acțiuni (printre altele):

- investiții în infrastructură;
- acțiuni în domeniul asistenței tehnice;
- consolidarea capacităților;
- transferul de cunoștințe.

Asistența pentru preaderare este gestionată de Comisia Europeană și delegațiile UE (gestiune directă), precum și de autoritățile naționale ale țărilor candidate și potențial candidate la aderarea la UE, de organizațiile internaționale și de agențiile statelor membre (gestiune indirectă). Aceasta este pusă în aplicare în principal prin granturi, achiziții publice, sprijin bugetar, contribuții la fondurile fiduciare ale UE și la instrumente financiare și garanții.

Potențialii beneficiari:

- întreprinderile mici și mijlocii;
- oamenii de știință;
- fermierii;
- studenții;

- societatea civilă;
- artiștii;
- organizațiile mass-media;
- grupurile vulnerabile din țările candidate și potențial candidate la UE.

Instrumentul european pentru cooperare internațională în materie de securitate nucleară

Principalul obiectiv al **instrumentului** este de a asigura siguranța și securitatea cetățenilor UE și de a proteja mediul. Instrumentul promovează o cultură a securității nucleare și a radioprotecției, gestionarea în condiții de siguranță a combustibilului uzat, a deșeurilor radioactive și dezafectarea fostelor amplasamente nucleare, precum și aplicarea unor garanții eficace și eficiente pentru materialele nucleare în țările din afara UE.

Instrumentul pentru cooperare internațională în materie de securitate nucleară stabilește cooperarea cu țările beneficiare și le sprijină printr-o varietate de mijloace, inclusiv prin furnizarea de servicii, echipamente, asistență tehnică, formare și îndrumare și prin schimbul de informații (inclusiv prin proiecte de înfrățire). Instrumentul pentru cooperare internațională în materie de securitate nucleară poate, de asemenea, să ofere sprijin bugetar și să faciliteze participarea la proiecte multilaterale de asistență/cooperare împreună cu statele membre sau cu organizațiile internaționale.

Instrumentul finanțează următoarele tipuri de proiecte:

- transferul de expertiză la nivelul UE;
- promovarea transparenței în procesul decizional legat de domeniul nuclear;
- sprijinul pentru producerea și punerea în aplicare a strategiilor de gestionare a deșeurilor radioactive și pentru reabilitarea fostelor amplasamente și instalații nucleare;
- instituirea unor sisteme eficiente și eficace de garanții privind materialele nucleare în țările din afara UE.

Comisia gestionează aceste programe prin gestiune directă de la sediul central și/sau prin intermediul delegațiilor UE, precum și prin gestiune indirectă de către entități precum agențiile statelor membre ale UE sau organizațiile internaționale

care asigură un nivel de protecție a intereselor financiare ale UE echivalent cu cel din cadrul gestiunii directe. Gestiunea indirectă poate fi încredințată, de asemenea, țărilor partenere sau organismelor desemnate de acestea. Pentru activitățile de finanțare mixtă sunt utilizate instrumente financiare inovatoare, inclusiv în parteneriat cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și cu alte instituții financiare internaționale.

Potențialii beneficiari:

- autoritățile de reglementare în domeniul nuclear din țările partenere.

Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – Europa în lume (NDICI – Europa în lume)

Uniunea Europeană este cel mai important donator de asistență pentru dezvoltare din întreaga lume.

Instrumentul NDICI – Europa în lume reunește mai multe foste instrumente de finanțare externă ale UE. Instrumentul urmărește să sprijine țările care au cea mai mare nevoie de ajutor pentru a depăși provocările de dezvoltare pe termen lung și pentru a îndeplini angajamentele și obiectivele internaționale pe care Uniunea le-a convenit, în special [Agenda 2030](#) și [obiectivele sale de dezvoltare durabilă](#), precum și [Acordul de la Paris](#). NDICI este principalul instrument de finanțare al UE care contribuie la eradicarea sărăciei și la promovarea dezvoltării durabile, a prosperității, a păcii și a stabilității.

NDICI - Europa în lume este organizat în jurul a trei piloni principali:

1. Pilonul geografic: Componenta geografică promovează parteneriatele prin cooperarea cu țările partenere din următoarele regiuni: vecinătatea europeană, Africa Subsahariană, Asia și Pacific, precum și America și zona Caraibilor.
2. Pilonul tematic: Programele tematice finanțează acțiuni legate de obiectivele de dezvoltare durabilă la nivel mondial, inclusiv sprijin pentru organizațiile societății civile. Programele tematice se axează pe drepturile omului și democrație, pe societatea civilă, pe stabilitate și pace, precum și pe provocările globale, cum ar fi sănătatea, educația și formarea, femeile și copiii, munca, protecția socială, cultura, migrația și schimbările climatice.
3. Reacție rapidă: Componenta de răspuns rapid este dedicată finanțării capacității de răspuns rapid pentru gestionarea crizelor, prevenirea conflictelor și consolidarea păcii. Acțiunile finanțate în cadrul acestei componente vizează consolidarea rezilienței țărilor afectate de crize, stabilirea unei legături între acțiunile umanitare și cele de dezvoltare și abordarea nevoilor și priorităților în ceea ce privește politica externă.

Pe lângă acești trei piloni, există o „rezervă” de fonduri nealocate, pentru a completa oricare dintre programele menționate mai sus și mecanismul de reacție rapidă în cazul unor circumstanțe neprevăzute, al unor nevoi noi, al unor provocări emergente sau al unor noi priorități.

UE combină diferite tipuri de sprijin pentru țările terțe, oferind finanțare sub formă de granturi pentru sprijinirea proiectelor și organizațiilor, promovând obiectivele acestora. De asemenea, oferă contracte de achiziții publice și sprijin bugetar și sectorial. Vizitați site-urile respective ale Comisiei pentru a găsi informații cu privire la toate oportunitățile de finanțare actuale:

- [Direcția Generală Parteneriate Internaționale](#) (DG INTPA);
- [Direcția Generală Vecinătate și Negocieri privind Extinderea](#) (DG NEAR);
- [Serviciul Instrumente de Politică Externă](#) (FPI)

Cel puțin 25 % din buget se alocă în mod specific vecinătății europene și cel puțin 36 % în mod specific Africii Subsahariene. Un obiectiv de 93 % din totalul fondurilor trebuie să fie direcționat către asistența oficială pentru dezvoltare, 30 % către proiecte legate de climă și, cu titlu indicativ, 10 % către abordarea migrației și a strămutării forțate, inclusiv combaterea cauzelor profunde. Finanțarea este acordată țărilor partenere sub formă de granturi, achiziții publice sprijin bugetar.

Potențialii beneficiari:

- ONG-uri, organizații internaționale, asociații;
- lucrători în domeniul dezvoltării, personal umanitar străin, voluntari.

Ajutor umanitar

Pe baza principiilor umanitare internaționale, UE oferă asistență umanitară bazată pe nevoi persoanelor afectate de crize provocate de om și de pericole naturale, acordând o atenție deosebită victimelor celor mai vulnerabile. Intervențiile umanitare, care constau în principal în proiecte de finanțare, sunt efectuate de organizații umanitare, de cele mai multe ori în contexte complexe și riscante.

Printre proiectele finanțate se numără:

- acțiuni în domeniul alimentelor și nutriției, al adăposturilor, al asistenței medicale (inclusiv răspunsul umanitar la pandemia de COVID-19), al apei și al salubrității, în țări din afara UE;
- educație și formare;
- activități de pregătire pentru dezastre, capacitatea comunităților sau a persoanelor fizice pentru a răspunde și a face față mai bine consecințelor imediate ale unui dezastru.

Potențialii beneficiari:

- peste 200 de organizații partenere, inclusiv agenții ale Organizației Națiunilor Unite;
- alte organizații internaționale, inclusiv Crucea Roșie și Semiluna Roșie;
- organizații neguvernamentale.

Cel puțin 10 % din bugetul UE pentru ajutor umanitar se alocă proiectelor privind educația în situații de urgență. În ultimii șase ani, peste 9,5 milioane de copii din 59 de țări au beneficiat de astfel de proiecte educaționale. Operațiunile de ajutor umanitar ale UE sunt puse în aplicare prin gestiune directă și indirectă. Finanțarea este acordată sub formă de granturi și achiziții publice.

Relațiile UE-Ucraina 2014-2021

Ucraina și UE au o relație importantă care datează dinaintea actualei crize provocate de război. Din 2014, UE și instituțiile financiare europene au alocat țării peste 17 miliarde EUR sub formă de granturi și împrumuturi. De exemplu, 5,6 miliarde EUR au fost furnizate Ucrainei prin intermediul a cinci programe de [asistență macrofinanciară](#) pentru a sprijini punerea în aplicare a unei agende ample de reforme în domenii precum lupta împotriva corupției, un sistem judiciar independent, statul de drept și îmbunătățirea climatului de afaceri.

[Acordul de asociere](#), inclusiv [zona sa de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare](#) (DCFTA), semnat în 2014 și intrat în vigoare din 2017, după mai mulți ani de aplicare provizorie, reprezintă cadrul juridic care apropie Ucraina și UE, promovând legături politice mai profunde, legături economice mai puternice și respectarea valorilor comune. DCFTA a constituit o etapă importantă în relațiile comerciale bilaterale, oferind atât UE, cât și Ucrainei noi oportunități economice. Întreprinderile ucrainene au beneficiat de un acces preferențial

stabil și previzibil la cea mai mare piață din lume, de aproape 500 de milioane de consumatori. Întreprinderile din UE au putut beneficia de un acces mai ușor la piața ucraineană și au putut construi noi relații cu furnizorii și partenerii ucraineni. Începând din 2014, au fost mobilizate fonduri anuale de până la 200 de milioane EUR din pilonul bilateral al Instrumentului european de vecinătate, pentru o economie mai puternică, o guvernanță mai puternică și o societate mai puternică în Ucraina.

În cadrul celui de al **23-lea summit dintre Uniunea Europeană și Ucraina**, care a avut loc la 12 octombrie 2021, au fost atinse o serie de etape importante. Cele mai importante realizări au fost 1) Acordul privind aviația civilă comună și asocierea Ucrainei la acesta 2) Europa Creativă și 3) programul Orizont Europa și programul pentru cercetare și formare al Euratom. Summitul a salutat, de asemenea, începutul celei de a doua etape a evaluării prealabile a gradului de pregătire a Ucrainei de a începe negocierile referitoare la un acord privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale (ACAA) și lansarea unor noi inițiative, cum ar fi dialogul privind securitatea cibernetică și dialogul privind Pactul verde. Pentru informații suplimentare privind relația dinainte de 2022, a se vedea [site-ul SEAE](#).

Sprrijinul UE pentru Ucraina de la invazia rusă din 2022

Potrivit [Comisiei Europene](#), de la începutul războiului de agresiune al Rusiei, UE, instituțiile sale financiare și statele sale membre, în cadrul unei abordări de tip Echipa Europa, au pus la dispoziție 37,8 miliarde EUR pentru a sprijini reziliența economică, socială și financiară generală a Ucrainei. Aceasta a luat forma asistenței macrofinanciare, a sprijinului bugetar, a asistenței de urgență, a răspunsului în situații de criză și a ajutorului umanitar. În plus, măsurile de asistență militară se ridică la aproximativ 12 miliarde EUR, din care 3,6 miliarde EUR au fost mobilizate în cadrul Instrumentului european pentru pace. Astfel, sprijinul total pus la dispoziția Ucrainei de la începutul războiului purtat de Rusia se ridică la aproximativ 50 de miliarde EUR. În plus, Comisia depune eforturi pentru a obține o contribuție de un miliard EUR pentru redresarea rapidă. Dacă adăugăm la aceste sume resursele puse la dispoziție pentru a ajuta statele membre să răspundă nevoilor refugiaților ucraineni, sprijinul total acordat Ucrainei și ucrainenilor se ridică la circa 67 de miliarde EUR.

Pentru a răspunde nevoilor financiare semnificative pe termen scurt ale Ucrainei,

instituțiile UE au propus acordarea unei asistențe macrofinanciare excepționale suplimentare sub formă de împrumuturi în valoare de până la 9 miliarde EUR în 2022, precum și adoptarea unui [cadru de reconstrucție pe termen mai lung](#). În 2022, UE a furnizat ajutor umanitar și asistență în natură în valoare de peste 700 de milioane EUR prin intermediul [mecanismului de protecție civilă al UE](#), constând în peste 38 000 de tone de ajutor. De la începutul războiului, UE și-a intensificat sprijinul imediat pentru a consolida finanțarea Ucrainei în materie de reziliență cibernetică pentru echipamente, software și alte tipuri de sprijin conex. Cele 27 de state membre ale UE direcționează ajutorul către Ucraina prin intermediul mecanismului de protecție civilă al UE. Acest ajutor cuprinde articole precum truse de prim ajutor, îmbrăcăminte de protecție și dezinfectant, precum și corturi, echipamente de stingere a incendiilor, generatoare de energie electrică și pompe de apă oferite în natură, constituind cel mai mare răspuns de la înființarea mecanismului. O sumă suplimentară de 15 milioane EUR a fost furnizată pentru a sprijini transformarea digitală rezilientă. UE a lansat un program de sprijin în valoare de [20 de milioane EUR](#) pentru întreprinderile nou-înființate ucrainene prin intermediul Consiliului European pentru Inovare.

Va fi necesar un efort financiar major la nivel mondial pentru a reconstrui Ucraina după distrugerea pe scară largă cauzată de invazia Rusiei. UE s-a aflat în prima linie a forurilor internaționale în ceea ce privește sprijinirea Ucrainei. A fost anunțată o platformă internațională de coordonare, „[platforma pentru reconstrucția Ucrainei](#)”, condusă în comun de Comisie și de guvernul ucrainean. Platforma ar urma să fie responsabilă de aprobarea unui plan de reconstrucție, elaborat de Ucraina, cu sprijin în materie de capacitate administrativă și asistență tehnică din partea UE. În contextul războiului, UE a convenit să ofere sprijin guvernului ucrainean pentru nevoile sale imediate și, odată ce agresiunea rusă va înceta, pentru reconstrucția unei Ucraine democratice. În acest scop, liderii europeni au convenit asupra dezvoltării unui [fond fiduciar pentru solidaritatea cu Ucraina](#) și au invitat parteneri internaționali să participe. Evenimentul mondial pentru strângerea de donații și campania „[Susținem Ucraina](#)” au mobilizat 9,1 miliarde EUR pentru persoanele care fug din calea invaziei ruse, în Ucraina și în străinătate, inclusiv un miliard EUR din partea Uniunii Europene. În sfârșit, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare a anunțat un împrumut suplimentar de un miliard EUR pentru a acoperi nevoile persoanelor strămutate din cauza invaziei.

UE a [suspendat](#) taxele la import pentru toate exporturile ucrainene către UE timp de un an. Măsura ar prevedea, de asemenea, suspendarea pentru un an a tuturor măsurilor antidumping și de salvagardare ale UE în vigoare aplicabile exporturilor de oțel din Ucraina. Această măsură ambițioasă este menită să

contribuie la stimularea exporturilor Ucrainei către UE și la atenuarea situației dificile a producătorilor și exportatorilor ucraineni. UE a stabilit, de asemenea, un plan de acțiune pentru a institui „[culoare de solidaritate](#)” pentru a se asigura că Ucraina poate exporta cereale, dar și importa bunurile de care are nevoie, de la ajutor umanitar la hrană pentru animale și îngrijămintele.

UE a mobilizat resurse pentru a le permite persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina să primească protecție temporară în orice țară din UE, inclusiv permise de ședere, acces la piața muncii, locuințe și asistență medicală. La 3 martie 2022, UE a convenit în unanimitate să declanșeze [Directiva privind protecția temporară](#). Cetățenii ucraineni care își aveau reședința permanentă în Ucraina și care au părăsit țara pentru a scăpa de război începând cu 24 februarie 2022 pot avea dreptul la protecție temporară în orice țară din UE. Protecția temporară va dura cel puțin un an, putând fi prelungită în funcție de situația din Ucraina. Printre drepturile care decurg din Directiva privind protecția temporară se numără permisul de ședere, accesul la piața muncii și la locuințe, asistența medicală și accesul la educație pentru copii. Orice persoană care locuiește legal în UE are, de asemenea, dreptul de a-și deschide un cont bancar de bază. Comisia a lansat o [linie telefonică de asistență](#) în ucraineană și rusă pentru a oferi informații și asistență celor care fug din calea invaziei rusești din Ucraina.

Operatorii de telecomunicații cu sediul în UE și în Ucraina au semnat o [declarație comună](#) privind coordonarea eforturilor lor de a asigura și stabili apelurile în roaming și internaționale între UE și Ucraina, la prețuri accesibile sau gratuite. Declarația comună urmărește să stabilească un cadru mai stabil pentru a-i ajuta pe ucrainenii refugiați în Europa să rămână în contact cu familia și cu prietenii care au rămas acasă.

Programul [MSCA4Ukraine](#) face parte din [acțiunile Marie Skłodowska-Curie](#) menite să sprijine cercetătorii strămutați din Ucraina să își continue activitatea în organizații academice sau neacademice din Europa. De asemenea, programul le va permite să se reîntoarcă în Ucraina pentru a reconstrui capacitatea de cercetare și inovare a țării. Portalul [Spațiul european de cercetare pentru Ucraina](#) este un ghid unic pentru informații și servicii de sprijin pentru cercetătorii aflați în Ucraina și pentru cercetătorii care fug din Ucraina.

Răspunsul de urgență al UE a provenit din diverse resurse bugetare: ajutorul umanitar, programele geografice și tematice din cadrul instrumentului **Europa în lume/NDICI** și altele. [Acțiunea de coeziune pentru refugiații din Europa](#) (CARE) permite realocarea rapidă a fondurilor disponibile în cadrul politicii de coeziune pentru a oferi sprijin de urgență persoanelor care fug din calea agresiunii Rusiei în Ucraina. Peste 3,5 miliarde EUR sub formă de plăți în avans

au fost direcționate către statele membre ale UE pentru a le ajuta să gestioneze sosirea pe teritoriul lor a persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina.

Normele [FAST \(Asistență flexibilă pentru teritorii\)-CARE](#), care fac obiectul unei propuneri a Comisiei Europene pe care Parlamentul European a aprobat-o în octombrie 2022, simplifică și mai mult procedurile de utilizare de către statele membre a resurselor financiare pentru a aborda consecințele invadării Ucrainei de către Rusia. Noile norme prevăd o prefinanțare suplimentară în valoare de 3,5 miliarde EUR în 2022 și 2023. Având în vedere că refugiații se pot muta de mai multe ori, cerința privind domiciliul a fost eliminată. În prezent, statelor membre li se permite să declare cheltuielile pentru proiectele deja implementate legate de nevoile refugiaților; în plus, până la jumătatea anului 2024, statele membre pot obține proiecte de promovare a integrării socioeconomice a resortisanților țărilor terțe finanțate în proporție de 100 % de UE. Pentru aceste proiecte, cel puțin 30 % din sumă trebuie acordată autorităților locale și organizațiilor societății civile care își desfășoară activitatea în comunitățile locale. Propunerea va contribui, de asemenea, la punerea în aplicare a investițiilor amenințate de deficitul de aprovizionare și de forță de muncă.

În aprilie 2022, Parlamentul European [a convenit să elibereze imediat](#) aproximativ 3,4 miliarde EUR (din cele 10 miliarde EUR disponibile) din fondurile REACT-EU pentru țările UE care adăpostesc persoane care fug din Ucraina. Noile norme vor majora prefinanțarea inițială a resurselor REACT-EU de la 11 % la 15 % pentru toate țările UE. Țările UE care se învecinează cu Ucraina (Ungaria, Polonia, România și Slovacia) și cele care au primit un număr semnificativ de refugiați din Ucraina, echivalentul a peste 1 % din populația lor națională (Austria, Bulgaria, Cehia și Estonia), pot obține imediat 45 % (în loc de 11 %) din fondurile lor de recuperare fără a avea nevoie să prezinte facturi în acest moment. În iunie 2022, Parlamentul European [a dat, de asemenea, undă verde](#) unui împrumut macrofinanciar în valoare de un miliard EUR pentru a ajuta Ucraina să își acopere nevoile de finanțare externă, care au crescut rapid din cauza războiului.

UE și-a intensificat sprijinul politic, umanitar și financiar acordat Ucrainei și impune [sancțiuni](#) masive împotriva Kremlinului pentru a-i distruge mașina de război. UE a adoptat o [serie de pachete de sancțiuni](#) dure și de amploare. Sancțiunile UE au obiectivul de a slăbi capacitatea Kremlinului de a finanța războiul și de a impune costuri economice și politice clare elitei politice a Rusiei responsabile de invazie. În plus, UE a adoptat mai multe măsuri împotriva Belarusului pentru implicarea sa în războiul împotriva Ucrainei.

Nu în ultimul rând, Comisia și-a prezentat [avizul](#) privind cererea Ucrainei de aderare la UE și a recomandat Consiliului ca acestei țări să i se acorde statutul

de țară candidată, cu condiția să se ia măsuri într-o serie de domenii. Cu o majoritate covârșitoare, Parlamentul European a adoptat o rezoluție prin care solicita [acordarea statutului de țară candidată Ucrainei](#), deschizând astfel calea pentru adoptarea unei [decizii](#) similare de către Consiliul European.

BUGETUL UE ÎN CIFRE

Sumele disponibile pentru unele dintre programele din perioada 2021-2027 sunt prezentate mai jos (angajamente, prețuri curente, în miliarde EUR):

Rubrica și programele*	Suma totală** 2021-2027
Piața unică, inovarea și sectorul digital	
Orizont Europa	86,12
<i>în plus față de alocarea din cadrul Next Generation EU</i>	5,41
Programul InvestEU	3,07
<i>în plus față de alocarea din cadrul Next Generation EU</i>	6,07
Mecanismul pentru interconectarea Europei	20,73
Europa digitală	7,59
Piața unică (inclusiv COSME)	4,21
Vamă, Fiscalis și combaterea fraudei	1,40
Mecanismul pentru interconectarea Europei	20,70
Spațiu (COPERNICUS, GALILEO, EGNOS)	14,88
Coeziune, reziliență și valori	
Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)	226,05
Fondul de coeziune	48,03
REACT-EU	
<i>alocare în cadrul Next Generation EU</i>	50,62
Mecanismul de redresare și reziliență (MRR)	
<i>alocare în cadrul Next Generation EU</i>	723,82
Mecanismul de protecție civilă (rescEU)	1,26
<i>în plus față de alocarea din cadrul Next Generation EU</i>	2,06
UE pentru sănătate (EU4Health)	2,45
<i>în plus față de alocarea în temeiul articolului 5 din Regulamentul privind CFM</i>	3,30
Fondul social european Plus (FSE+)	99,26

Rubrica și programele*	Suma totală** 2021-2027
Erasmus+	24,57
<i>în plus față de alocarea în temeiul articolului 5 din Regulamentul privind CFM</i>	1,94
Corpul european de solidaritate	1,01
Europa creativă	1,84
<i>în plus față de alocarea în temeiul articolului 5 din Regulamentul privind CFM</i>	0,69
Justiție, cetățeni, egalitate, drepturi și valori	0,95
<i>în plus față de alocarea în temeiul articolului 5 din Regulamentul privind CFM</i>	0,91
Resursele naturale și mediul	
Fondul european de garantare agricolă (FEGA)	291,09
Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală	87,44
<i>în plus față de alocarea din cadrul Next Generation EU</i>	8,07
Fondul european pentru afaceri mari-time, pescuit și acvacultură (FEAMPA)	6,11
Programul pentru mediu și politici climatice (LIFE)	5,43
Fondul pentru o tranziție justă	8,45
<i>în plus față de alocarea din cadrul Next Generation EU</i>	10,87
Migrație și gestionarea frontierelor	
Fondul pentru azil, migrație și integrare (FAMI)	9,88
Fondul de gestionare integrată a frontierelor (FGIF)	6,25
<i>în plus față de alocarea în temeiul articolului 5 din Regulamentul privind CFM</i>	1,14

Rubrica și programele*	Suma totală** 2021-2027
Securitatea și apărarea	
Fondul pentru securitate internă (FSI)	1,93
Fondul european de apărare (FEA)	7,95
Mobilitatea militară	1,69
Vecinătate și întreaga lume	
Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (NDICI) - Europa în lume	79,46
<i>În plus, utilizarea orientativă a restituirilor din Fondul european de dezvoltare</i>	1,13
Ajutor umanitar	11,57
Instrumentul european pentru cooperare în materie de securitate nucleară	0,30
Politica externă și de securitate comună (PESC)	2,68
Țări și teritorii de peste mări	0,50
Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA)	14,16

* Lista programelor nu este exhaustivă.

** Suma totală ia în considerare numai perioada acoperită de programul în cauză. Cifre din noiembrie 2020.

*** Ajustare specifică fiecărui program, venituri din amenzi.

Sursa: Comisia Europeană, [The EU's 2021-2027 long-term budget & Next Generation EU: facts and figures](#) (Bugetul pe termen lung al UE pentru perioada 2021-2027 și NextGenerationEU: date și cifre).

PENTRU A OBȚINE INFORMAȚII ACTUALIZATE PRIVIND FINANȚAREA DIN PARTEA UE

Sfaturi suplimentare despre cum puteți solicita finanțare din partea UE

Site-ul [Comisiei Europene](#) conține informații privind fondurile UE. În statele membre ale UE, informații privind fondurile UE pot fi găsite, de asemenea, pe paginile web ale ministerelor și ale autorităților naționale responsabile cu finanțarea din partea UE.

Puteți găsi cererile de propuneri de finanțare deschise și viitoare, puteți obține informații generale despre procesele și programele de finanțare și puteți depune cereri de finanțare online pe pagina web a Comisiei Europene privind [contractele și finanțările publice](#), care este actualizată periodic.

SURSE FOTO

Copertă: Vedere a podului Charilaos Trikoupis din Grecia © bigguns/Adobe Stock

Pod de cale ferată din piatră prin pădure © Martin Moutayrek/Adobe Stock

Drum rural șerpuit © Danoz/Adobe Stock

Strângere de mână pe șantier © M. Stocker/Adobe Stock

Câmpuri verzi ondulate cu câțiva arbori © Marek/Adobe Stock

Șir de vagoane de marfă colorate © Artegorov/Adobe Stock

Portul din Mykonos la asfințit © Gatsi/Adobe Stock

Pescar care scoate pește din plasa de pescuit © Daniele Russo/Adobe Stock

Cerc de mâini care țin pământ cu germini de plante © Arnéll Koegelenberg – peopleimages.com/Adobe Stock

Prezentare pentru un grup de tineri adulți © Master1305/Adobe Stock

Adolescentă care bea apă dintr-o sticlă de plastic © pressmaster/Adobe Stock

Umăr de uniformă militară cu ecusonul UE © Bumble Dee/Adobe Stock

Arbori pe fondul flăcărilor unui incendiu forestier © toa555/Adobe Stock

Prim-plan cu rame de tablouri aurite cu un vizitator al muzeului în fundal © irairopa/Adobe Stock

Prim-plan cu mâna unui bărbat împingând roata scaunului cu roțile © nimito/Adobe Stock

Mâinile unei femei care ține un card de credit și scrie pe laptop © Liudmila Dutko/Adobe Stock

Vedere aeriană a unei păduri luxuriante de pini © Lane Erickson/Adobe Stock

Trei oameni de știință lucrează cu calculatoare într-un laborator de microbiologie © Gorodenkoff/Adobe Stock

Turbine eoliene deasupra unor panouri fotovoltaice sub un cer colorat © Mike Mareen/Adobe Stock

Mama zâmbitoare care își ține fiul în timp ce pediatrii îi ascultă inima © Fizkes/Adobe Stock

Drapele naționale în fața Parlamentului European din Strasbourg © doganmesut/Adobe Stock

Mâini care construiesc un puț cu spatulă și ciment © davide bonaldo/Adobe Stock

Drapelul ucrainean și drapelul UE unindu-se © weyo/Adobe Stock

UE oferă sprijin financiar autorităților regionale și locale, ONG-urilor, întreprinderilor, profesioniștilor și cetățenilor printr-o gamă largă de fonduri. Acest ghid elaborat de Serviciul de Cercetare al Parlamentului European oferă informații ușor accesibile cu privire la întreaga gamă de surse de finanțare ale UE, grupate pe domenii de acțiune.

PDF

Versiune tipărită

ISBN: 978-92-848-1019-2 978-92-848-1058-1

DOI: 10.2861/961764 10.2861/832452